

Local Agenda 21 – Veresegyház 2016-2020 programozási időszak

Tartalom

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	5
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	8
1.2. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	8
1.3. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	9
1.3.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, vonatkozó megállapításai	9
1.4. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	10
1.4.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	10
1.5. A település társadalma	10
1.5.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség.....	10
1.5.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	12
1.6. A település humán infrastruktúrája	15
1.6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)	15
1.6.2. Esélyegyenlőség biztosítása	19
1.7. A település gazdasága	20
1.7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	20
1.7.2. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők	28
1.7.3. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	29
1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	31
1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	31
1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	33
1.8.3. Intézményfenntartás	38
1.8.4. Energiagazdálkodás	38
1.9. Településüzemeltetési szolgáltatások	41
1.10. A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	42
1.10.1. Természeti adottságok	42
1.10.2.1. tájtörténeti vizsgálat	44

1.10.2.2. tájhasználat értékelése	46
1.10.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	46
1.10.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	46
1.10.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék.....	55
1.10.3.3. ökológiai hálózat.....	57
1.10.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése	57
1.11. Az épített környezet vizsgálata	58
1.11.1. Terület felhasználás vizsgálata	59
1.11.1.1. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek	59
1.11.1.2. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)	59
1.11.1.3. alulhasznosított barnamezős területek.....	61
1.11.1.4. konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület	61
1.11.2. A telekstruktúra vizsgálata	61
1.11.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat	61
1.11.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	66
1.11.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	66
1.11.5. Az építmények vizsgálata.....	66
1.11.5.1. beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)	67
1.11.5.2. magasság, szintszám, tetőidom	67
1.11.6. Az épített környezet értékei.....	67
1.11.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag	68
1.11.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület.....	74
1.11.6.9. helyi védelem	74
1.11.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	74
1.12. Közlekedés.....	75
1.12.1 Külső kapcsolatok, országos hálózat	75
1.12.2. Közúti közlekedés	76

1.12.3. Községi közlekedés.....	77
1.12.3.1. közúti	77
1.12.3.2. kötöttpályás	78
1.12.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	78
1.12.3. Parkolás.....	79
1.13. Közművesítés	79
1.13.1. Vízi közművek.....	79
1.13.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás.....	79
1.13.1.2. szennyvízelvezetés	81
1.13.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés	81
1.13.2. Energia	81
1.13.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)	81
1.13.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei.....	82
1.13.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése.....	83
1.13.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).....	83
1.14. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	84
1.14.1. Talaj.....	84
1.14.2. Felszíni és a felszín alatti vizek	84
1.14.3. Levegőtisztaság és védelme.....	86
1.14.4. Zaj- és rezgésterhelés.....	87
1.14.5. sugárzás védelem	87
1.14.6. Hulladékkezelés	88
1.14.7. Vizuális környezetterhelés	88
1.14.8. Árvízvédelem	88
1.14.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	88
1.15. Katasztrófavédelem (terület felhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	89
1.15.1. építésföldtani korlátok.....	89

1.15.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei	89
1.15.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek.....	89
1.15.1.3. földrengés veszélyeztetett területei	89
1.15.2. A terület hasznosítás korlátai	89
1.15.2.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás) ...	89
1.15.2.2. mélységi, magassági korlátozások.....	89
1.15.2.3. tevékenységből adódó korlátozások.....	90
1.15.2.4 Egyéb tevékenységből eredő korlátozások Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:	90
1.16. Ásványi nyersanyag lelőhely	90
1.17. Városi klíma	91
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	92
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése	92
3.1.1. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	103
5. Megvalósítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
5.1 Társadalmi pillér	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Gazdasági pillér	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Környezeti pillér	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Monitoring	115
Cselekvési terv.....	115
Indikátorok	116

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

- Külföldi és hazai példák feltárása, az LA 21 folyamat eddigi
eredményeinek értékelése
 - A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása
- Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- Az LA21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- A város gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.

3. Partnerség, bevonás

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, középiskolák kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása és az Önkormányzat honlapjára felhelyezett kérdőívvel történő információ, adatgyűjtés.

4. Stratégiai csoport felállítása

- A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA 21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy stratégiai dokumentum, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza

a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a város hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a fellebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy folyamatot indítanak el, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére. A monitoring csoport felállítása a stratégiai csoportban helyet kapó intézményi képviselők feladata.

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Veresegyház dinamikusan fejlődő település Pest megyében, Budapesttől 20 km-re fekszik, a Veresegyházi Kistérség központi települése volt. A kistérség többi településével jó kapcsolatot ápol, több intézmény is működött közös, kistérségi fenntartásban. A jogszabályi változások miatt ezek az intézmények többségében már állami vagy önkormányzati fenntartásúak lettek. A járások kialakításával Veresegyház a Gödöllői Járáshoz, míg a kistérség többi települése más járásokhoz került.

Veresegyház 1970. április 1-jétől nagyközség, 1999. július 1-jén városi rangra emelkedett, 2004. január 1-jén kistérségi központtá vált. 2013. január 1-jétől a Gödöllői Járáshoz tartozik. Veresegyház városképe folyamatosan fejlődik. Önkormányzata, s a település főépítésze tudatosan törekszik az egységes városkép kialakítására, a hagyományok tiszteletére az új középületek arculatában is. A település e törekvését 1998-ban Hild-díjjal ismerték el.

1.2. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Gödöllő

Gödöllő-Vác kerékpárút
Kistérségi közútfejlesztés
Gyógyvizes egészségipar, turisztika

(Terveik között szerepel egy okostelefonos guide kifejlesztése a városhoz – ez egy innovatív ötlet, melyhez hasonló megvalósítását Veresegyház is megfontolhatná – megkönnyíthetni a turisztikai fejlesztések és az egész város népszerűsítését.)

Csomád

Lovas turizmusfejlesztés, határvidéki lovaglás,
Geotermikus energia
Gyógyvizes turizmus, Termálvíz felhasználás

Szada

Vác-Gödöllő kerékpárút
"Tó építése a Sződ-Rákos patak veresegyházi átadójánál"

Órbottyán

Csurgó utca felújítás (Vicziánhoz közel)

Termálvíz kutatás/használat

Fót

Termálvíz kutatás

Idegenforgalmi Központ

Budapest XV. kerület – Fót történelmi belváros bevezető út
szabályozási vonal módosítása

1.3. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.3.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, vonatkozó megállapításai

Veresegyház Város 2008-ban fogadta el, majd 2009-ben felülvizsgálta a jelenleg hatályban lévő Integrált Városfejlesztési Stratégiát. Azóta számos társadalmi, gazdasági, közigazgatási változás történt. A 2008-2009-es gazdasági válság is hatott a település gazdaságára, de jelentős változást hoztak a 2013-as közigazgatási változások, melynek során a járásek kialakulása miatt Veresegyház a gödöllői, a Veresegyházi Kistérség többi települése pedig más járáshoz kerültek.

Nem pusztán a kedvezőtlen hatások miatt indokolt egy új IVS készítése, hanem azért is, mert számos olyan fejlesztés valósult meg az elmúlt években, amely a 2008-as dokumentumban még csupán tervként szerepelt. Megvalósult a városházaközpont-rehabilitációs projekt, így kialakult az új Fő tér és felépült az új Városháza, ahol 2011 őszétől a Polgármesteri Hivatal is működik. Ezáltal a város közigazgatási központja valóban a városházaközpontba került, így a hivatali ügyek intézésén kívül számos szolgáltatást lehet a közelben igénybe venni (közelebb került a Hivatal az Okmányirodához, de megtalálható itt kereskedelmi bankfiók, posta és számos üzlet is).

2016 májusában átadásra került az új római katolikus templom, a Szentlélek templom. A beruházás része volt a környezet rendezése is, így egy új térfüzér alakult ki a templomok térségében.

Megépült a kerékpárút a Fő úton Órbottyán felé a városhatárig, illetve a Csomádi úton a Budapesti útig. A Csomádi úton két körforgalom is épült.

Jelentősen bővült a termálfűtési hálózat két új kitermelő kúttal, a fűtési rendszerbe bekapcsolódtak a város területén telephellyel rendelkező nagyvállalatok is.

Fejlődött az intézményhálózat – átadásra került a Meseliget Bölcsőde 2008-ban, és azóta már két újabb egységgel (azaz kétszer két

foglalkoztatóval) bővült.

A Kéz a Kézben Óvoda is bővült, megnyílt a 6. számú tagóvoda, a nyolc foglalkoztató Csonkási Óvoda.

A Fabriczius József Általános Iskola energetikai felújításon esett át, és két ütemben emeletráépítéssel bővült.

Felépült a Kálvin téri Református Általános Iskola.

Folytatódtak az útépitések, mára a település nagy részén szilárd burkolatú, pormentes úton lehet közlekedni.

Megkezdte működését Veresegyház, Erdőkertes és Szada közös új szennyvíztisztítója a város területén.

P+R és B+R parkoló épült a veresegyházi vasútállomásnál.

Számos beruházást hajtottak végre magántőkéből is – a Kistrét utcai iparterületen a Garden Invest létesített üvegházat, ahol paradicsomot termesztnek, illetve új üzemcsarnokkal bővült a GE Hungary gyára, felépült egy új CBA áruház a Csomádi úton, illetve társasházak épültek és épülnek (eddig 197 lakás került átadásra).

1.4. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.4.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

1.5. A település társadalma

1.5.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

1990-től a településen élők száma dinamikusan növekszik a Budapestről kiköltöző, természet közelebbi életmódra, környezetre vágyó fiatal középosztálybeliek letelepedése révén. A népesség gyarapodásában eleinte a beköltözés játszott nagyobb szerepet, majd a nagyszámú fiatal család betelepülése miatt 2000 után egyre jelentősebb hangsúlyt kapott a természetes szaporulat. A város lakosainak száma 1970-ben 5 371 fő, 1980-ban 6 019 fő, 1990-ben 6 373 fő, 2001-ben 10 520, 2007-ben 14 686 fő, mára meghaladja a 17 000 főt, a hat év alatti gyermekek száma pedig az ezerötyszáz főt.

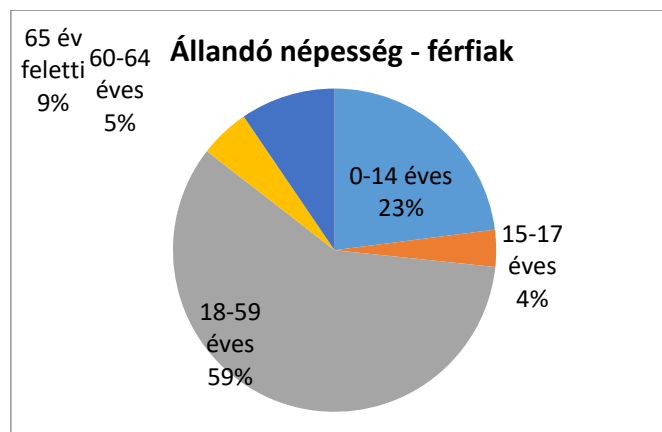
	Fő	Változás
2007	15079	-
2008	15633	104%

2009	16124	103%
2010	16539	103%
2011	16892	102%
2012	17057	101%
2013	16670	98%
2014	16825	101%
2015	17025	101%
2016	17686	103%

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	1655	3378	49,00%
2009	1776	3456	51,40%
2010	1856	3518	52,80%
2011	1919	3591	53,40%
2012	1884	3500	53,80%
2013	2103	3631	57,90%
2014	2398	3610	66,40%

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	909	452	457
2009	757	405	352

2010	583	321	262
2011	606	332	274
2012	438	318	120
2013	538	383	155
2014	722	437	285

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	223	146	77
2009	196	137	59
2010	188	136	52
2011	194	164	30
2012	200	155	45
2013	186	145	41
2014	164	149	15

1.5.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A lakosság dinamikus növekedését a lakásállomány növekedése is

követte, 1996 óta a lakóingatlanok száma megduplázódott. A városban a növekedés nyomán kisebb alközpontok jöttek létre, a beköltözések az akkori város peremterületeire koncentráltak, így új városrészek alakultak ki. A város régebbi városrészeiben, középső részén kevesebb beköltöző kereste új otthonát, ezek a részek lassabban fejlődtek. Emiatt infrastrukturális különbség érzékelhető a város központi része és az újonnan kialakult városrészek között. A lakosság jellemzőiben is eltérés mutatkozik: míg az új városrészek lakóinak legnagyobb része fiatal, kisgyermekes, vagy még gyermekvállalás előtt álló család, a régi városrészek lakossága inkább idősebb, rosszabb anyagi körülmények között élő. Az elmúlt néhány évben vált érzékelhetővé, hogy nagyobb számban költöznek fiatalok az eddig ebből a szempontból kevésbé népszerű városrészekbe.

Ez több ok miatt lehetséges: egyrészt a '90-es években fejlődésnek indult városrészek napjainkra jobbra kialakultak, kevesebb beépítetlen telek érhető el ezeken a területeken. Másrészt az önkormányzat (a meglévő eltéréseket érzékelve) az elmúlt években jelentős erőfeszítéseket tett a város központi részeinek fejlesztésére-megújítására (támogatási forrásból és önerőből egyaránt), így mára a városközpont és a környező területek is vonzóbbak. Harmadrészt az elmúlt évek gazdasági helyzetében számos család, építkezés helyett inkább meglévő lakóingatlant vásárolt és újított fel, épített át, a kevésbé költséges és kockázatos módját választva ezzel az otthonteremtésnek. A lakásállományon belül az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a település egészét tekintve 2001-ben 16,4 % volt, ami napjainkra 14 % alá csökkent.

Az infrastruktúra kiépítettsége (a volt kistérségi központi szerepkörhöz illően) a térségi átlagnál magasabb. A vezetékes víz és az áram a település teljes területén elérhető.

A közeljövőben ismét változás várható a lakásállomány bővülésében. Megjelentek az emeletes, többlakásos társasházakat építő beruházók – ez több tényezőnek is köszönhető, egyrészt a banki hitelezés megváltozása, másrészt a bevezetett Családi Otthonteremtési Kedvezmény növeli a lakásépítési kedvet. Jelenleg is több társasház kivitelezése van folyamatban, ezekben összesen 243 lakás épül. Az elmúlt két évben 191 új lakás került átadásra.

Az újonnan épülő lakásokba költözőkkel a település népessége újabb dinamikus növekedésnek indul – várhatóan a '90-es évekhez hasonlóan az új lakók nagy többsége most is a fiatal felnőttekből, illetve gyermekek korosztályából fog kikerülni. Ráadásul a lakásokba költözők már más típusú igényekkel is rendelkeznek: mivel a lakásokhoz nem tartozik saját kert, az itt élőknek nem lesz lehetőségük

szabadidejüket a kertjükben tölteni. Közparkokat, minőségi és igényes játszótereket, zöldterületeket, szép természeti környezetet fognak igényelni, ahol sétálhatnak, kerékpározhatnak, futhatnak, vagy éppen kutyát futtathatnak. Ebből következően rövidtávon kiemelt szerepet kell szánni a városfejlesztésben a zöldterületek, parkok, játszóterek fejlesztésének annak érdekében, hogy a város meg tudja őrizni a kellemes, család-és gyermekbarát, a fővárosnál természet közelebb, élhető lakóhely képét.

A 14 éven aluliak növekvő arányával összhangban növekszik a településen az óvodások és az általános iskolások száma is (és az előzőekben kifejtett okokból a következő néhány évben is növekedésre számíthatunk), ezt csak lemaradva tudja követni a férőhelyek számának növelése, jelentős terhet róva a városra.

A településen felsőoktatási intézmény nem működik. Nappali tagozatos középiskola sincs Veresegyházon, középfokú oktatásban jelenleg csak az esti gimnáziumban lehet részesülni a városban. Ebből következően a középiskolába kerülő gyerekek valamennyien kénytelenek más településre ingázni naponta. Ez megterhelő számukra is, a szülők számára is és a közúti forgalomra vagy tömegközlekedésre nézve sem előnyös.

A város egyik első számú célja hosszú távon a népességmegtartás, illetve hogy elkerülje, hogy tipikus agglomerációs településként, „alvóvárosként” gondoljanak rá. Ezt nagyon nehéz úgy elérni, hogy az összes fiatal legkésőbb 14-15 éves korától naponta más településre jár iskolába. Azon a településen, az iskola környezetében fognak alakulni baráti kapcsolataik, ott fognak szabadidőt eltölteni, sportolni, szórakozni járni, így végső soron sokkal jobban fog kötődni ahhoz a városhoz, ahol mindennapjait tölti, mint az otthonához. Pontosan ebben az érzékeny korban, a kamaszkorban kellene minél intenzívebb kötődést fenntartani a gyerekekben a város iránt, ezért szükséges megteremteni a lehetőségét a nappali rendszerű középfokú oktatásnak helyben.

Az intézményi problémák mellett a város nem készült fel kellően a gyermekek, fiatalok szabadidős foglalkoztatására sem, nem kínál elegendő alternatív lehetőséget a szabadidő aktív és hasznos eltöltésére. A páratlanul kiemelkedő kiskorú lélekszám amekkora lehetőséget kínál a település számára a polgárosodás megalapozására, akkora veszélyt is jelent a társadalmi szlömösödésre, fiatalkorú bűncsoportok kialakulására, ezért kiemelkedően fontos a megfelelő kapacitású, folyamatosan magas minőségű, az igények változására megfelelő gyorsasággal reagálni képes óvodai, iskolai nevelés-oktatás fenntartása mellett a szabadidős – szórakozási,

sportolási lehetőségek fejlesztése is.

1.6. A település humán infrastruktúrája

1.6.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Veresegyházon a gyermekek nevelése-oktatása bölcsődétől az általános iskola befejezéséig biztosított. Az önkormányzat fenntartásában működő, 2008-ban létesített Meseliget Bölcsőde a nyitás óta kétszer került bővítésre, jelenleg 130 gyermeket lát el, kihasználtsága 100 %-os. Az óvodás korú gyermekek ellátására az önkormányzat fenntartásában működik a Kéz a Kézben Óvoda. Az intézmény a település növekedése miatt folyamatosan bővült, fejlődött, mára hat tagóvodával működik.

A fenntartó önkormányzat kifejezett szándéka, hogy férőhely-hiány miatt egyetlen gyermek se kerüljön elutasításra. A fenntartó az intézmény számára az indítható csoportok számát 39 csoportban, a férőhelyeket 1000 főben határozta meg. A 2014/15-es nevelési évben 856 gyermek járt az óvodába.

A településen magán, illetve alapítványi óvodák is működnek:

MAGÁNÓVODÁK KAPACITÁSA ÉS KIHASZNÁLTSÁGA			
Óvoda neve	Engedélyezett gyerekszám (fő)	Felvettek száma 2014/2015.	Más településekről bejáró
PICUR Magánóvoda Alapítvány	24	11	5
Árnyas Óvoda	57	57	33
Hangvár Óvoda	25	18	13
Mézeskalács Óvoda	30	11	5
Összesen	141	97	51

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	2	129	2	80
2009	2	185	2	80
2010	2	181	4	130
2011	2	223	4	130
2012	2	217	4	130
2013	2	206	3	156
2014	2	218	2	156

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	14	14
2009	33	28
2010	40	36
2011	54	54
2012	54	54

2013	59	
2014	47	

Óvoda után a gyerekek a településen működő, KLIK fenntartású Fabriczius József Általános Iskolában és a református egyház által fenntartott Kálvin téri Református Iskolában kezdenek meg tanulmányaikat.

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	948	652	1600	693	43,3%
2011/2012	1021	700	1721	802	46,6%
2012/2013	1092	710	1802	904	50,2%
2013/2014	962	662	1624	848	52,2%
2014/2015	927	669	1596	884	55,4%

A Fabriczius iskola két épületben működik, a Mézesvölgyi iskolaépületben (itt kapott helyet az alsó tagozat), illetve a Fabriczius iskola épületében (itt a felső tagozat). A 2014/15-ös tanévben a Fabriczius József Általános Iskolának 1460 tanulója volt. Ez a szám a 2015/2016-os tanévre több mint 1600.

A településen működik továbbá a Lisznyai Szabó Gábor Alapfokú Művészeti Iskola is.

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	146	90,1
2011/2012	154	109,2
2012/2013	174	98,7
2013/2014	156	98,7
2014/2015	197	100

Egészségügyi ellátás:

1. Védőnői szakszolgálat

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	5	189
2009	8	115
2010	8	114
2011	8	115
2012	8	110
2013	8	274
2014	8,5	240

Házi orvosi, gyermekorvosi ellátás biztosított.

Szakorvosi rendelést, járóbeteg-ellátást a Misszió Egészségügyi Központ

biztosít.

Időskorúak:

Veresegyház Városi Önkormányzat Idősek Otthona területén biztosított bentlakásos ellátás.

Rászoruló, hajléktalanok:

Nappali melegedő üzemel.

1.6.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Az önkormányzat célja és feladata az esélyegyenlőség biztosítása, a helyi lakosság igényeinek megfelelő kiszolgálása a törvényes működés biztosítása mellett.

Értékeink:

A településen a közszolgáltatások — folyamatos fejlesztés mellett — megfelelő minőségben elérhetőek. Az intézményekben a megfelelő szaktudás biztosított. Az önkormányzat számára fontos az esélyegyenlőség elvének alkalmazása, az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása, a közösségépítés, illetve a környezet védelmére, egészséges életmódra való nevelés. Mindezek alapján kiemelten fontos célcsoport a gyermekek, fiatalok, fiatal családok, ezért alapvető feladatunknak tartjuk a nevelési-oktatási intézmények folyamatos fejlesztését mind infrastrukturális, mind a nevelési programok szempontjából.

A város elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik, a Polgármesteri Hivatalban esélyegyenlőségi referens is dolgozik.

Veresegyház Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket — az óvoda kivételével — érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

1.7. A település gazdasága

1.7.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

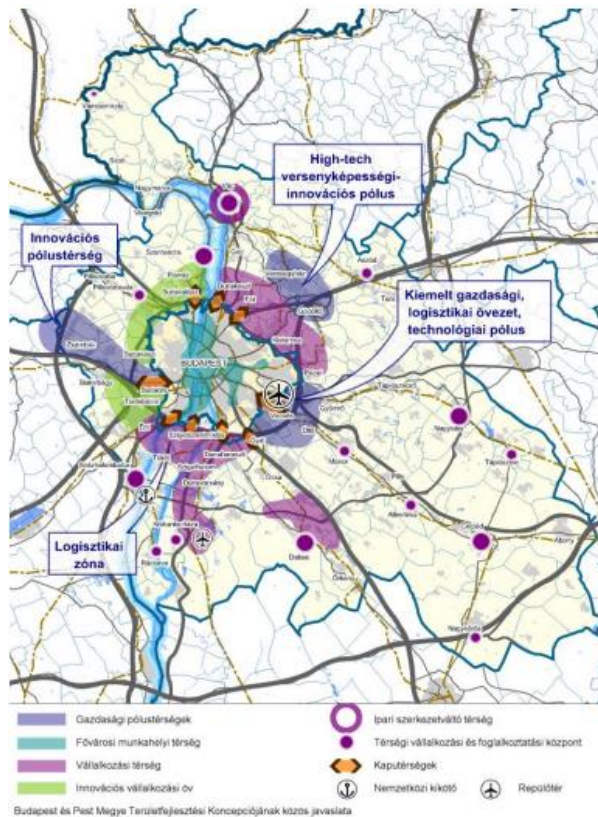
Veresegyház város Pest megyében található, 28,56 km² területen helyezkedik el. A Területfejlesztési koncepció kijelöli Veresegyház helyét a régióban és a Közép-Magyarországi régió területi céljai között definiálja a régió különböző településtípusai számára a komparatív előnyök alapján elérendő célokat, nevezetesen: - A régió növekedésre, specializációra képes kis és középvárosainak (Gödöllő, Szentendre, Dunakeszi, Vecsés, Érd, Budaörs, Budakeszi, Veresegyház stb.) alkalmassá tétele az innováció fogadására és térségük dinamizálásának közvetítésére. - Az idegenforgalmi vonzerőkkel rendelkező városok és térségük turisztikai és kulturális versenyelőnyeinek kihasználása.

A városhálózaton belüli elérhetőséget javító észak-déli és kelet-nyugat irányú hiányzó közlekedési kapcsolatok fejlesztése. A régió fővároshoz közeli városainak alkalmassá kell válniuk Budapest funkciókoncentráló hatásának az ellensúlyozására és lezárására; - A régió speciális táji adottságai alapján kiemelt térségei elsősorban idegenforgalmi térségek, ill. a fenntartható fejlesztés térségei. Mindezek alapján Veresegyház növekedésre, specializációra alkalmas, fejlesztési potenciállal rendelkező város a Közép-Magyarországi régióban, ahol az innovációs fogadóképesség növelése, a turisztikai és kulturális versenyelőnyök kihasználása, a speciális táji adottságokra épülő idegenforgalmi funkció lehetőségeinek kihasználása a régióban meghatározható főbb szerepkörök.

VENDÉGÉJSZAKÁK ALAKULÁSA 2010-2015-ig.							
Név	2010	2011	2012	2013	2014	2015	összesen
Fulitkó Kft.					448	699	1147
GAMESZ	3225	3345	3224	3542	3713	3534	20583
Gaál János			273	113	329	1235	1950
Killik Jenő	32	55					87
Killik Jenőné	181	193	51	151	330	385	1291
Kukovics Ferencné	422	446	779	766	592	754	3759
Libra Hotel		30	414	1155	1679	2119	5397
Szatmári Aranka	23	321	1604	2746	1196	1949	7839

Összesen	3883	4390	6345	8473	8287	10675	42053
-----------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	--------------

Pest megye korántsem egységes szerkezetű és fejlettségű térség. Gazdasági fejlettségében elkülönül egymástól az agglomeráció övezete, mely kissé lemaradva helyezkedik el Budapest mögött és az agglomerációtól távolabbi, megyehatár menti kistérségei, melyek inkább a szomszédos megyék fejlettségi szintjén állnak. A megyén belül megtalálhatóak olyan magasan fejlett központok is, mint a Budaörsi kistérség, mely az ország „leggazdagabb” kistérsége az egy főre jutó jövedelem tekintetében. Továbbá országos jelentőséggel bíró pólusképző térségek is jelen vannak (Gödöllő – Veresegyház, Érd - Százhalombatta), ahol a népesség, a gazdasági erő és az innovációs teljesítmény együttesen meghaladja számos magyar nagyváros hasonló mutatóit. A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban több pólustérséget is kijelöltek, melyek élenjárnak bizonyos szegmensek terén. - Logisztikai zóna: Érd, Százhalombatta, Szigetszentmiklós, Gyál, Dunakeszi, Fót, Kistarcsa, Dabas, - Kiemelt gazdasági-logisztikai zóna: Vecsés, Gyömrő, Üllő, Pécel, - High-tech versenyképességi innovációs pólus: Veresegyház, Gödöllő, - Innovációs zóna: Budaörs, Zsámbék, Budakeszi, Budakalász,

Pest megye speciális célterületei (Forrás: PMTP 14-20)

A korábbi kistérséghez tartozó települések: Erdőkertes, Órbottyán, Galgamácsa, Vácrátót, Csomád, Vácegres, Váckisújfalu. Megállapítható, hogy a mikro térség helyzete kedvezőnek mondható: pozitív vándorlási egyenleg és az országos értéknél alacsonyabb öregedési index jellemzi az egész gödöllői térséget. Nyolc szempont szerint (vándorlási egyenleg; vendégéjszakák száma; SZJA alapot képező jövedelem; személygépkocsik száma; közműolló; tartós munkanélküliek aránya; ezer lakosra jutó működő egyéni és társas vállalkozások száma) az országos 50. helynél jobb a térség pozíciója. Különösen kiemelkedő a működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma, mely mind a társas- (53), mind az egyéni vállalkozások esetében (32) magasabb az országos átlagnál. Az újonnan épített lakások lakásállományon belüli arányát tekintve is bekerült Veresegyház és környéke a kistérségi rangsor első harmadába. Kedvező társadalmi-gazdasági jelzőszámai ellenére megyéjében csak a középmezőnyben található. Veresegyház és térsége a megye egyik legvonzóbb lakóterülete, amely a szomszédos térségekből - Aszód, Vác, Dunakeszi, Nagykáta (sőt Bp.) is vonzza a letelepülőket. Veresegyház a kistérség lakó-, foglalkoztatási, kereskedelmi, turisztikai, egészségügyi és kulturális szervező központja, a környező kistelepülések munkavállalóinak jelentős része elsősorban itt keres magának megélhetést. A Veresegyházi Önkormányzat a mikro térség egyes központi funkcióit is ellátja. A Veresegyházon található térségi szintű

intézmények: okmányiroda, kórház-rendelőintézet, gyógyszerár, rendőrőrs. Mivel Veresegyház a megyei központhoz közel, alig 31 km távolságra helyezkedik el, ezért a város – részben - Budapest vonzáskörzete is a foglalkoztatás, különösen az ipari foglalkoztatás tekintetében. Foglalkoztatási elszívó hatással bír még Dunakeszi és Gödöllő is. Összességében azonban több a városba bejáró, mint az onnan eljáró munkavállaló.

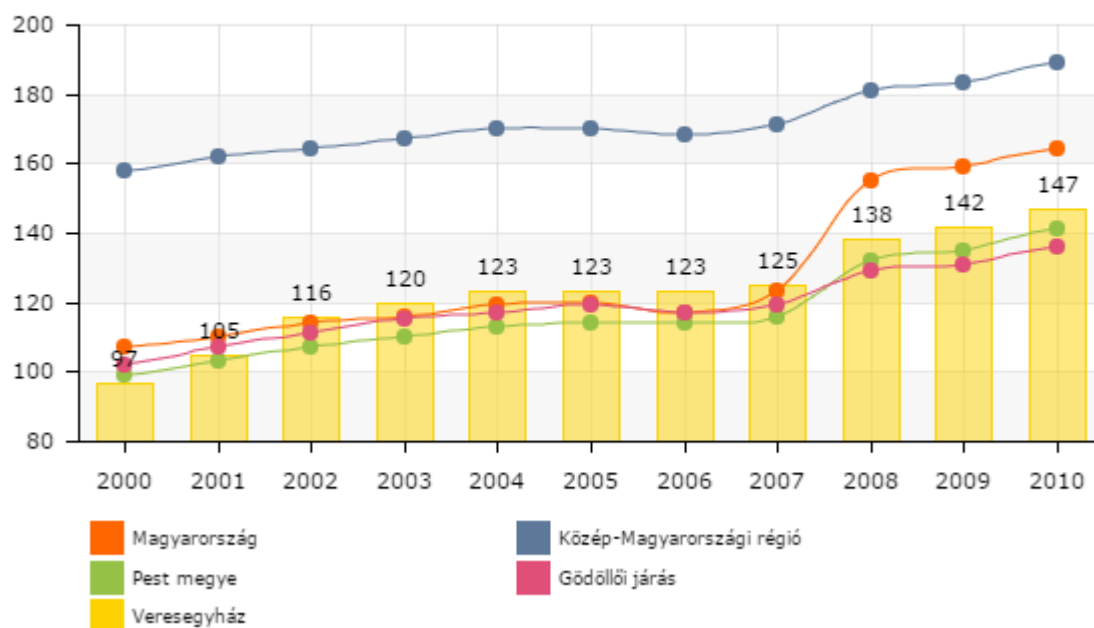
A turizmus vonatkozásában viszont Veresegyház egyre növekvő jelentőséggel bír adottságai révén (medveotthon, tavak, Szentlélek templom). Másrészt kedvező természeti környezete ideális lakóhelyé tette a környék számára és így mind a kistérségből való migráció, mind a Budapestről történő áttelepedés is növekvő mértékben tapasztalható. Jellemző, hogy Veresegyházon az ingatlanárak kb. 30-kal haladják meg a térség településeinek kialakult árakat. A város maga is turisztikai központ egy olyan térségben, ahol több országos és regionális, sőt nemzetközi jelentőségű turisztikai célpont található / Gödöllő, Vác, Szentendre, Dunakanyar, Fót, stb./ . A város és a kistérség a foglalkoztatási potenciál mellett (döntően a külföldi befektetők révén, és aktív KKV-barát helyi politikával) elsősorban a rekreációs, sportolási, a kulturális és pihenőhely szerepével tud szert tenni hosszú távon is érvényesülő regionális, sőt országos kihatású jelentőségre.

A város gazdasági szerepkörét tekintve a megyei területfejlesztési program a várost high-tech pólustérségként definiálja. A városban a regisztrált vállalkozások száma 2015-ben 1486 db, a működő vállalkozások száma 2014-ben 1549 db volt.

A működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma a megye esetében 60,1 működő vállalkozás, Veresegyház város értéke: 86, ami a megye járásközpontjai között is magasnak számít.

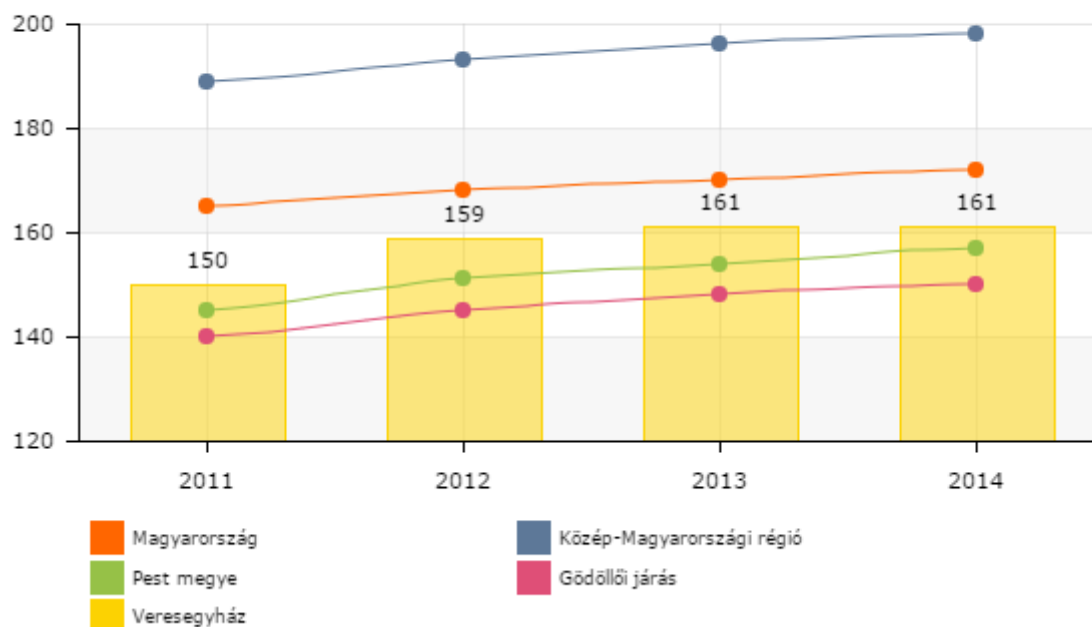
Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2010-ig (db)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

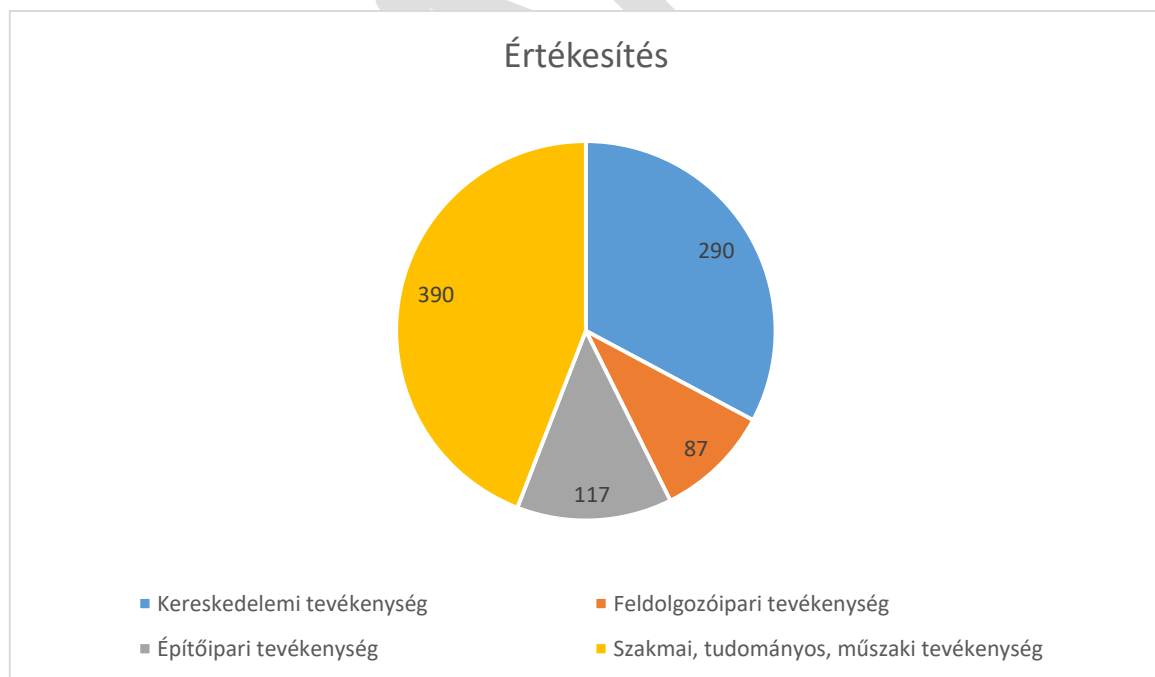
A 2011-ben megfigyelhető enyhe emelkedést leszámítva a működő vállalkozások száma 2004-től folyamatosan csökken, közel

párhuzamosan a megyei és országos trenddel. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma Veresegyházon a vizsgált időszakban végig jelentősen meghaladta az országos és a megyei átlagot is.

A vállalkozások abszolút és lakosságarányos száma nem mutatja kielégítően a város relatív gazdasági erejét, ezért fontos megvizsgálni és összehasonlítani a működő vállalkozások szerkezetét alkalmazottaik létszáma szerint is.

A Veresegyházi vállalkozások jelentős része mikro-vállalkozás, ami a megyei összes mikro-vállalkozás közel 6 százalékát teszi ki, a megyei kisvállalkozásoknak pedig mintegy 5 százaléka található Veresegyházon. Mindkét kategória jelentősen felülreprezentált a város népességi súlyához képest, ami jelentős, főleg amellet, hogy arra, hogy az ipari vállalkozások súlya itt magasabb, mint a megye egészében, a szolgáltató szektorban pedig a kisebb átlagos vállalkozásméret a jellemző.

Ágazati szerkezet szerinti súly: A város relatív helyzetét tükrözi mindezek mellett a működő vállalkozások ágazatok szerinti megosztása. Ezzel lehetővé válik a domináns ágazatok beazonosítása és összehasonlítása a megyei jellemzőkkel.

Az egyes nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások aránya
2014-ben Veresegyházon Forrás: TEIR

A Veresegyházi vállalkozások nagy része a szolgáltatási szektorban működik, az ipar és a mezőgazdaság együtt adja az összes vállalkozás ötödét. A legkisebb mértékben a mezőgazdasági cégek vannak

jelen, arányuk mindössze 2,0 %.

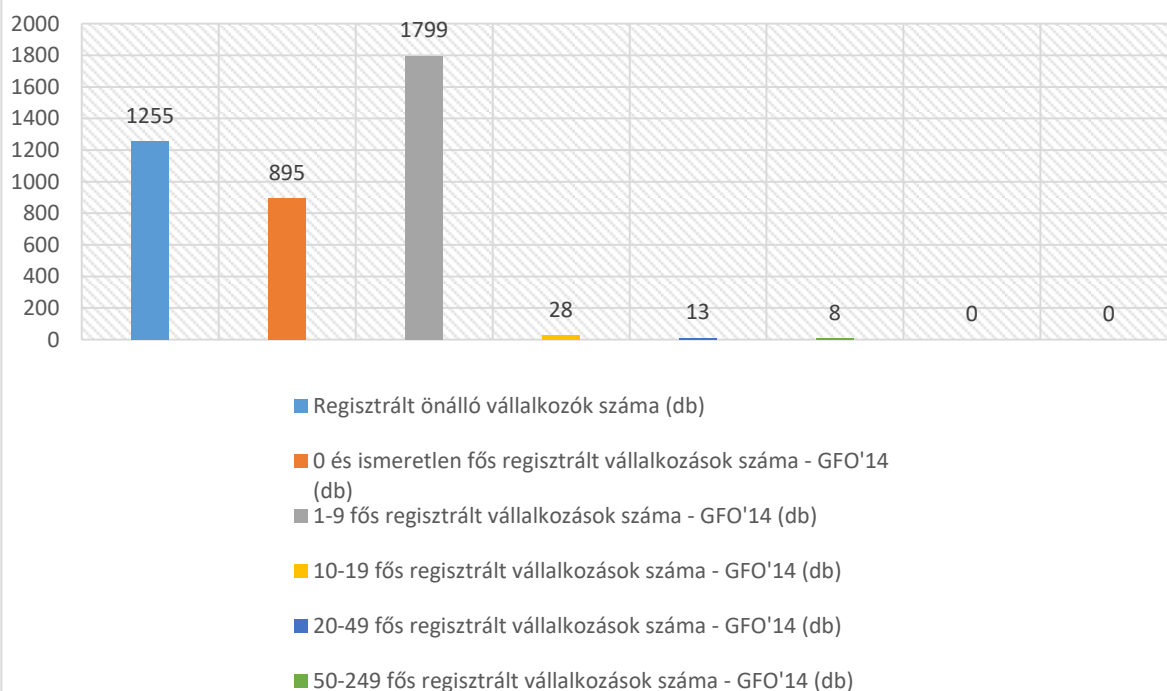
A városban legtöbb vállalkozás a kereskedelem és gépjárműjavítás területén működik (290 darab), de jelentős az feldolgozóipari (87 db), építőipari (117db) illetve szakmai, tudományos, műszaki tevékenységi területen (351 darab) regisztrált vállalkozások száma is. A mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozások aránya a működő vállalkozások körében igen alacsony, de meg kell említeni, hogy a regisztrált vállalkozások között arányuk jóval magasabb, megközelíti a 10%-ot. A vállalkozási tevékenységek széles kört fednek le, a város vállalkozásai nem konjunktúra érzékenyek. 2012-ben Veresegyházra jellemző egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték 1,043 M Ft, mely nem éri el a megyére aggregált átlagot (1,618 M Ft) és közel fele, mint a megyei járásközpontok átlagértéke (2,180 M Ft), de meghaladja a teljes országra jellemző értéket (0,897 M Ft).

A legtöbb iparűzési adót befizető vállalkozások	
Név	Főtevékenység
GE Energy Parts International, LLC Magyarországi Fióktelep	Egyéb m.n.s. gép, berendezés nagykereskedelme
GE Hungary Kft.	Motor, turbina gyártása (kivéve: légi, közúti jármű- motor)
CHINOIN Gyógyszer-és Vegyészeti Termékek Gyára Zártkörűen Működő Rt.	Gyógyszerkészítmény gyártása
GRAMEX 2000 Kft.	Üdítőital, ásványvíz gyártása
Mey-Hungaria Dívatfűzőkészítő Készítő Korlátolt Felelősségű Társaság	Alsóruházat gyártása

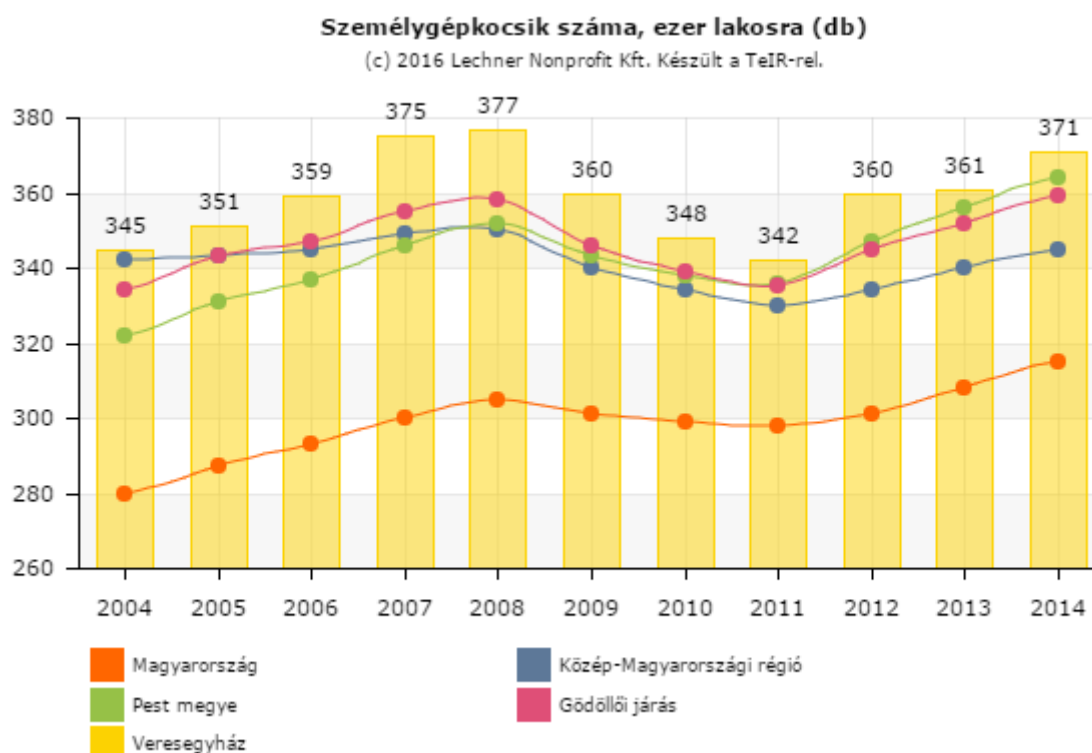
Iparűzési adó előírás

év	összeg ezer forintban
2011	2 546 767
2012	2 561 087
2013	3 253 776
2014	2 896 203
2015	4 261 525
2016	(06.10-ig) 2 177 457

Működő vállalkozások méret szerinti megoszlása

Az egyes nemzetgazdasági ágakban működő vállalkozások aránya
2014-ben Veresegyházon Forrás: TEIR

1.7.2. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Veresegyház nagyon jól megközelíthető közúton és vasúton, a város a Budapestet az északi és keleti országrésszel, valamint Szlovákiával összekötő fő közlekedési utak mentén fekszik, a magyar fővárostól mintegy 30 kilométerre, az osztrák és szlovák fővárostól hozzávetőlegesen 300 km távolságra. Mindhárom főváros repülőtéréről (Liszt Ferenc, Stefanik, illetve Schwechat) gyorsan elérhető. A Ferihegyi Repülőtér a várostól – az M31 és M0 autópályán – 40 km, ami 30 perces átlagidőt jelent. A település külső peremén vasútvonal halad át, három vasúti megállóhellyel (Veresegyház, Ivacs és Viczián). A főváros volánbusszal napi 26 járatral érhető el, biztosítva az ingázó munkavállalók közlekedését.

Veresegyház városát a jól képzett munkaerő és alacsony munkanélküliségi ráta (4,7 %) jellemzi. A munkanélküliek hatoda 25 év alatti, míg több mint 40 százaléka 45 év feletti. A Veresegyházi térségben 2014-ben a regisztrált álláskereső 72,8 százaléka rendelkezett közép- vagy felsőfokú iskolai végzettséggel, azaz az átlagosnál magasabb képzettségűek, a szakképzetlenek (alapfokú - és gimnáziumi végzettségűek) az elmúlt időszakban folyamatosan 40% százalékos körüli arányt képviseltek a munkanélküliek körében.

A Pest Megyei Kormányhivatal Gödöllői Járási Hivatal Munkaügyi

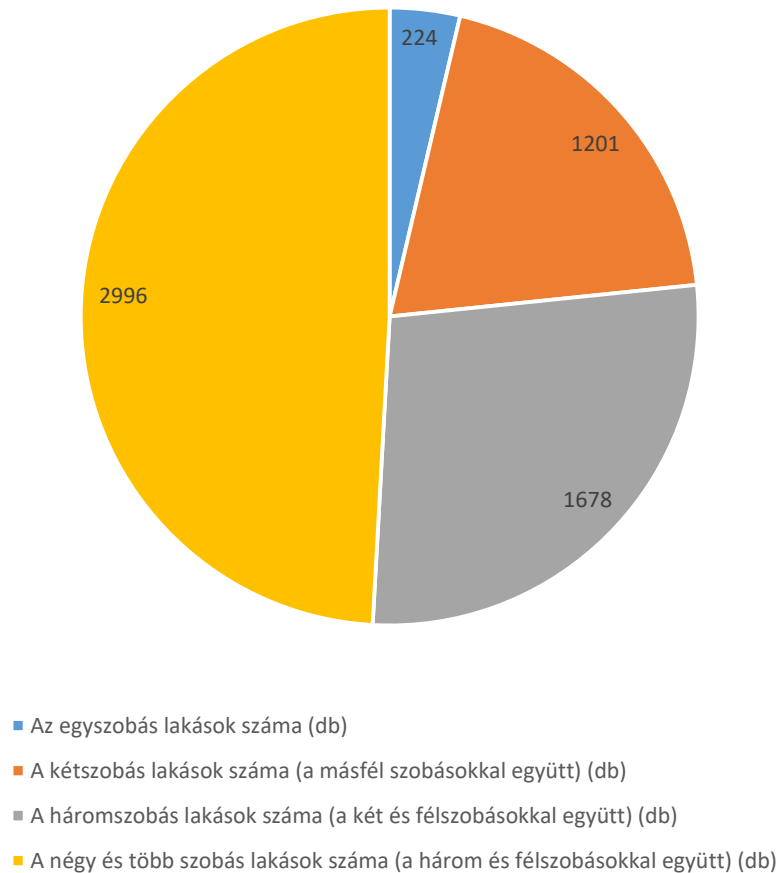
Kirendeltség felmérése alapján a pályakezdők iskolai végzettsége és a fiatalok által megjelölt keresett állások alacsony korrelációt mutat. Míg a középfokú végzettségű pályakezdő álláskereső 40 százaléka elvileg szakmával rendelkezik, addig szakmukában mindössze 17 százalékuk kíván elhelyezkedni. Jelenleg a legtöbb állásajánlat a feldolgozóiparban, és az adminisztratív és szolgáltatást támogató szegmensben van. A többi ágazatból még kiemelhető az építőipar, a kereskedelem, valamint vendéglátás. A bejelentett munkaerő-kereslet 88,9 százaléka fizikai munkakörökre irányult. A fizikai munkakör ellátására irányuló állásajánlatoknál jelentősen megnőtt a szakmunkások iránti kereslet. A kizárható munkakörökben jellemző volt a fémipari szakmunkások (hegesztő, lakatos, CNC gépkezelő, szerszámkészítő, fém-és feldolgozóipari gépkezelő) mellett a tehergépkocsi-vezetők, kőműves, ács és a villanyszerelők iránti igény is. A város foglalkoztatási szerepét, illetve potenciálját mutatja, hogy a környező kistépelölések munkavállalóinak jelentős része elsősorban Veresegyházon keres magának megélhetést.

1.7.3. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A város teljes lakóingatlan állománya 6099 db. Ezen belül a lakásállomány 2010-hez képest 210 darabbal növekedett, ami közel 8 százalékos bővülést jelent. Veresegyházon a lakásállomány több mint kétharmada 2 illetve 3 szobás, az egyszobás lakóingatlanok nem jellemzőek a városban.

A lakások életkorát elemezve kitűnik, hogy az összes lakóingatlan kicsit több mint 25% százaléka 1971 előtt épült, ez alacsonyabb a megyére jellemző aránynál, ami pont 50 százalék. 1971. évtől a rendszerváltásig terjedő időszakban a jelenlegi lakóingatlan-állomány 44 százaléka épült, amely közel megegyezik a megyére jellemző 39 százalékos mutatóval. 1991 és 2000 között indult el a lakásépítés, de ekkor még döntően kis kertrészes sor-és ikerházak épültek, ezzel együtt elmondható, hogy viszonylag kevés lakás épült mind a Veresegyházon, mind a megyében, még népszerűbbek voltak a klasszikus, kertes családi házak. 2001-től kezdődően országosan megnőtt az építési kedv.

2014. évi lakásállomány : 6099

A kiadott lakásépítési engedélyek száma 2015 évében összesen 139 db volt. A gazdasági válságot megelőző 2008-as évben a kiadott engedélyek száma elérte a 283 darabot, míg 2009-ben is még 251 lakás építését engedélyezte a hatóság. A lakáspiaci árak alakulását tekintve a 2006-os év intenzív forgalma után mind a településen, mind a megyében szignifikáns hanyatlás figyelhető meg. Az ingatlanpiaci érdektelenséget követően felébredt a piac, így a 2008 év kiugróan magas volt a kereskedés szempontjából, ami kedvező hatással volt az árakra. Kicsi visszaesést követően 2009 és 2011 között az árak fix értékre álltak be, kiemelendő, hogy a családi házak értéke növekedett, míg a társasházak árai kis mértékben ugyan, de csökkentek. Általánosságban elmondható, hogy a Veresegyházi lakásárak típustól függetlenül magasabbak, mint a megyére jellemző átlagárak.

1.8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.8.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Veresegyház Város Önkormányzatának 8/2014. (V.5.) rendelete alapján a település 2015 évi költségvetésének tényleges költségvetési főösszege 10 355 227 eFt. A település fő önkormányzati sajátos bevételi forrását meghatározta a helyi adóbevétel összege (4 707 462 eFt), az átengedett központi adók összege 58 282 eFt, és az önkormányzat lakásokból származó lakbér (88 401 eFt). Továbbá bevételi forrás volt a normatív állami hozzájárulás, az általános működés és ágazatai feladatok támogatása 809 563 eFt is. Az önkormányzati költségvetés főbb kiadásai közül kiemelendő a személyi juttatások és járulékok együttes összege 1 380 865 eFt, a dologi és egyéb folyó kiadások összege 1 957 387 eFt, az egyéb működési kiadások 375 130 eFt és a beruházási kiadások összege 3 049 127 eFt. Az állami konszolidáció keretében átvállalt hitelek 2013-ban 3 081 632 eFt, míg 2014-ben 3 892 548 eFt volt. Az önkormányzat költségvetése folyamatosan megújított fejlesztési/működési hitel felvételével tartható egyensúlyban (alapvetően a folyamatos, nagyléptékű beruházások miatt), az önkormányzat nem rendelkezik pénzügyi megtakarítással.

Az Önkormányzat vagyonát, a vagyonnal való gazdálkodás szabályait és az ezzel összefüggő tulajdonosi jogok gyakorlását a Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2007 (XI.07) sz. önkormányzati rendelete szabályozza, mely 2014-ben módosításra került. A vagyon legjelentősebb tételeit a tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök jelentik.

Az önkormányzati tulajdon összetétele 2015-ben 25 302 m² / 1937 db ebből:

Forgalomképes	987 db	26 ha 7167 m ²
Forgalomképtelen	917 db	338 ha 9278 m ²
Korlátozottan forgalomképes	33 db	26 ha 7167 m ²

Az elkövetkezendő 5 év fejlesztési irányait meghatározó Veresegyház Város Gazdasági Program 2015 márciusában került elfogadásra. A gazdasági program általános és hosszú távú céljául a város

intézményeinek kiegyensúlyozott és költségtakarékos működtetését, a fejlesztések lehetőségeinek megteremtését és megvalósítását, a lakosság életkörülményeinek javítását, elégedettségének fokozását, a vállalkozói környezet napi igényekhez történő aktualizálását és beruházási kedv fokozását a helyi értékek megőrzésének figyelembevételével, a járásban betöltött szerep tökéletesítését, végül, de nem utolsó sorban a hazai és EU-s források hatékony lehívását tűzte ki.

A gazdasági program megvalósítása során alapvető szempont, hogy minden évben a rendelkezésre álló források és lehetőségek alapján fontossági sorrend figyelembevételével kerüljenek a feladatok meghatározásra. A városfejlesztési feladatok túlnyomó részét saját bevételeiből, hazai és EU-s forrásokból, illetve más tulajdonossal, partnerrel történő üzleti alapú együttműködés eredményeiből kívánja finanszírozni az önkormányzat. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere Veresegyház városában a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén döntési joggal rendelkezik többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmenően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása. A képviselő-testület döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszanak a képviselőtestület különböző bizottságai. Az egyes feladatok forrásigényének konkrét meghatározása az önkormányzat éves költségvetési rendeleteiben történik. Megvalósításuk az önkormányzat saját bevételeinek felhasználásával, illetve pályázatok, külső befektetők bevonásával, illetve hitelek felhasználásával lehetséges.

A közvetlen gazdaságfejlesztő hatással bíró eszközök között szerepel a jelenlegi ipari övezetek területének és szolgáltatásainak bővítése, felzárkóztatása a jelenlegi piaci követelményekhez. A 2015 és 2019 közötti ciklusban 100-150 új munkahely teremtését tűzte ki az Önkormányzat, melynek elsődleges helyszíne az ipari övezetek. Emellett támogatja a foglalkoztatottság növelését és a Veresegyházi álláskereső munkához jutását. Fontos a városüzemeltetési, városfejlesztési feladatok növelése az önkormányzati tulajdonú cégek körében.

Közvetett eszközök: A gazdaságfejlesztés érdekében az önkormányzat közvetett eszközeként szolgálhat a környékbeli szakiskolák, szakközépiskolák és a vállalkozások közötti mediátor szerep növelése,

továbbá a szakközépiskolás diákok külföldi szakmai gyakorlati lehetőséghez jutásának segítése – elsősorban testvérvárosi kapcsolatok révén. Az Önkormányzat célul tűzte ki a szakmunkásképzés Veresegyházi fejlesztési programjának elkészítését az új szakképzési törvény figyelembevételével – az oktatási intézmények és az érintett cégek bevonásával. Mivel Veresegyház egyik, és a tervek szerint növekvő bevételi forrása a turizmusból és a kapcsolódó szolgáltatói tevékenységből fakad, ennek biztosítására az Önkormányzat a jelenlegi gyakorlatot folytatva továbbra is kiemelten fogja ezeket támogatni. Az Önkormányzat a turisztikai fejlesztések mellett nagy hangsúlyt fektet a táji értékek megőrzésére. A betelepülő gazdasági vállalkozások diverzifikálását előtérbe helyezi az Önkormányzat az egy nagy munkáltatótól való függés elkerülése érdekében. 100-150 új munkahely létrehozását tervezi, melyet a vállalkozások gazdálkodását segítő adómértékek szinten tartásával, a helyi KKV-k foglalkoztatáshoz kötött támogatásával, az önkormányzati tulajdonú cégek által ellátott városüzemeltetési, városfejlesztési feladatok folyamatos növelésével segíti.

2015. évben Veresegyház Város Önkormányzata 32 fő közfoglalkoztatottnak adott munkát. A közfoglalkoztatott éves átlagos statisztikai állományi létszám 30 fő. Általános problémaként jelentkezik, hogy az új közfoglalkoztatottak szakmai előképzettsége évről évre gyengébb.

Lakás és helyiséggazdálkodás: Bér lakás állomány Veresegyház Város Önkormányzata a 1/2002 (II. 6) rendelete szabályozza az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, a lakbérek mértékéről, valamint az elidegenítésükre vonatkozó helyi szabályokat. A fenntartott önkormányzati lakásbérlemények aránya a teljes lakásállományon belül 2015-ben 1 % volt.

1.8.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az Önkormányzat településfejlesztési tevékenységét a Veresegyházi Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza:

„Műszaki Osztály

A pályázati támogatással megvalósuló, fejlesztésekkel és a közbeszerzésekkel kapcsolatos feladatok:

- Folyamatos pályázatfigyelést végez az Önkormányzat részére.
- Segíti az önkormányzati intézményeket a pályázati forrásszerzésben és a szabályos támogatás felhasználásban.

- Előkészíti az önkormányzati — nem intézményi hatáskörbe tartozó — pályázatokat;
- Vezeti a benyújtott pályázatok nyilvántartását.
- Vezeti az érintett szervezeti egységek és intézmények bevonásával az ún. horizontális adatok (környezetvédelem, esélyegyenlőség) adatbázisát.
- Közreműködik a támogatási szerződések megkötéséhez szükséges adatok gyűjtésében, rendszerezésében és továbbítja azt a Támogató felé.
- Ellátja a megnyert támogatási források felhasználásának koordinációját a Pénzügyi Osztállyal együttműködve.
- Átveszi és ellenőrzi, valamint a támogató által megkövetelt elemekkel felszereli a számlákat, és teljesítésigazolással együtt továbbítja azt a Pénzügyi Osztály részére.
- Előkészíti és benyújtja az időközi és záró projekt előrehaladási jelentéseket és kifizetési kérelmeket a Pénzügyi Osztály együttműködve.
- Ellátja a lezárt fejlesztések után követési és monitoring jelentési feladatait az érintett szervezetek bevonásával.
- Együttműködik és kapcsolatot tart a támogató és közreműködő szervezetek munkatársaival.
- Koordinálja a közbeszerzési feladatokat, illetve biztosítja a közbeszerzési bizottság feladatellátását, működését;

A városfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységi körében eljárva végzett feladatok:

- Közreműködik a városfejlesztéssel kapcsolatban a fejlesztések irányát meghatározó előkészítő, felülvizsgálati és módosító eljárásokban.
- Érvényesíti a szakmai szempontokat a városfejlesztési feladatok ellátásában a fejlesztési célok és prioritások alapján.
- Közreműködik a településfejlesztési és rendezési tervek, valamint egyéb ágazati tervek, koncepciók előkészítésében.
- Közreműködik a fejlesztési elképzelések és megvalósuló beruházások lakossági kommunikációjában.
- Folyamatos kapcsolatot tart és együttműködik a város- és térségfejlesztés intézményeivel (Városfejlesztési Kft. Szennyvízközmű Társulás, Többcélú Kistérségi Társulás).
- Ellátja a környezetvédelmi feladatokat, figyelemmel kíséri a város környezeti állapotának változását.

- Elősegíti a helyi turisztikai szereplők együttműködését és közreműködik a turisztikai kínálat fejlesztésében.

Egyéb tevékenységi körében eljárva:

- Közreműködik a város esélyegyenlőségi tervének elkészítésében, felülvizsgálatában;
- Részt vesz az osztály hatáskörét érintő önkormányzati rendelet tervezetek előkészítésében;
- Felel a vagyon- és felelősségbiztosítási kötvények naprakésziségeért, a vagyonbiztosítási fedezettségéért;
- Koordinálja a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat.
- Nyilvántartja az osztály feladatköréhez tartozó szerződéseket és megrendeléseket, szakmai teljesítés-igazolást követően átadja a számlákat a Pénzügyi Osztály részére
- Kiveti az útközmű-hozzájárulást, kérelemre részletfizetést biztosít, nyilvántartja a befizetési kötelezettségeket, a nem fizető ügyfelek tartozását átadja behajtásra

Műszaki Osztály - Beruházási csoport

- Részt vesz az önkormányzati beruházások lebonyolításában, felújítások kivitelezési és ellenőrzési feladatainak szervezésében.
- Részt vesz az önkormányzati – nem intézményi hatáskörbe tartozó – kiemelt beruházások megvalósításában.
- Részt vesz a beruházásokhoz kapcsolódó engedélyek és szakhatósági hozzájárulások megszerzésében.
- Részt vesz a folyamatban lévő beruházások kooperációs értekezletein, kapcsolatot tart a kivitelezőkkel, együttműködik az üzemeltetést végző városi szervezettel.
- Felülvizsgálja a tervezői, kivitelezői, lebonyolítói számlákat.
- Közreműködik a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatok végrehajtásában
- Gondoskodik az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásáról.
- Ellátja a közlekedés szervezésével kapcsolatos feladatokat.
- Szervezi a köztisztaság és településtisztaság biztosításával és a települési hulladékkezeléssel kapcsolatos feladatokat.
- Szervezi a vízrendezéssel és vízelvezetéssel, valamint a csatornázással kapcsolatos feladatokat.
- Előkészíti a szennyvízközmű tulajdonosi, üzemeltetési feladatainak ellátásával kapcsolatos döntéseket.
- Intézi a közműellátással kapcsolatos ügyeket.

- Közreműködik a helyi energiaszolgáltatásban.
- Közreműködik az önkormányzati feladatokat szolgáló középületek fenntartásában.
- Ellátja a mezőgazdasággal, növényvédelemmel kapcsolatos feladatokat.
- Ellátja a mezőőri szolgálat irányításának feladatát.
- Intézi a vadkár ügyeket.
- Engedélyezi a közterületi fakivágásokat.
- Elkészítteti a tűzvédelmi tervet, ellátja a tűzvédelmi feladatokat.
- Felügyeli a Főtérről köztisztaságát, gondoskodik a szökőkút működtetéséről;
- Gondoskodik a hivatali épület közműellátásáról, befogadja és ellenőrzi a közműszámlákat;
- Gondoskodik a liftek szakszerű karbantartásáról és működtetéséről;
- Megkötöti a Hivatali épület gépei és berendezései szakszerű működtetésére és karbantartására vonatkozó szerződéseket és felügyeli azok végrehajtását;
- Gondoskodik a Hivatal épületének rovar- és rágcsálómentességéről;
- Felügyeli és állagát megóvjaa a régi hivatal épületét (Fő út 106.).
- Kezeli az Önkormányzati mobiltelefon-flottával kapcsolatos ügyeket;
- Üzemelteti a Hivatal gépjármű flottáját;
- Közreműködik az Önkormányzati vagyonbiztosítás körében a károk rendezésében.
- Ellátja a Hivatal gondnoki feladatait.

Műszaki Osztály - Építésügyi Csoport

Polgármesteri hatáskörbe tartozó, főépítési javaslatra alapozott, településképpel összefüggő feladatok ellátása:

- Településképi véleményezési eljárások lefolytatása.
- Településképi bejelentési eljárás lefolytatása.
- Az ingatlan beépítésével kapcsolatos előzetes tájékoztatás és szakmai konzultáció lefolytatása. Önkormányzati, településrendezési eszközök megalkotását érintő feladatok ellátása:
- Szerkezeti Terv, Szabályozási Terv és Helyi Építési Szabályzat megalkotásával és módosításával kapcsolatos szakmai egyeztetések lebonyolítása.

- Településrendezési eszközök engedélyeztetésre és elfogadására irányuló államigazgatási eljárás lebonyolítása (Kapcsolattartás a tervek készítőjével, az érintett szakhatóságokkal, a szomszédos önkormányzatokkal és az eljárásba bevont civil szervezetekkel).

Városüzemeltetéssel kapcsolatos önkormányzati feladatok ellátása

- Közterület elnevezésével, közterületek jelölésével és házszámok feltüntetésével kapcsolatos feladatok ellátása.
- Tömegközlekedéssel kapcsolatos ügyintézés
- Iskolabusz járatok üzemeltetésével kapcsolatos feladatok
- A város területén történő elektromos meghibásodással kapcsolatos bejelentések fogadása és továbbítása az illetékes szerv felé.
- Reklámtábla-szerződések megkötése, kezelése és nyilvántartása
Közreműködik a jegyzői hatáskörbe tartozó, építésüggyel és ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos feladatok ellátásában:
- Szakhatósági állásfoglalások kiadása telekalakítási eljárásokhoz.
- Jegyzői igazolás, szakhatósági állásfoglalás kiadása telephely-engedélyezési eljárásokhoz.
- Ingatlan adataiban történő változással kapcsolatos hatósági bizonyítvány kiadása, ingatlan-nyilvántartás átvezetéséhez.
- Házszámok megállapításával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Központi címnyilvántartó rendszer kezelése (ingatlan címnyilvántartás, közterület és körzetnyilvántartás, valamint ingatlan nyilvántartási azonosító és a hozzá tartozó koordináták feltöltése és vezetése).

Közreműködik az önkormányzati beruházásokkal kapcsolatos feladatok ellátásában:

- Felügyeli az Önkormányzati megbízású tervezési feladatokat, segíti a tervezők munkáját, ellenőrzi az elkészült terveket és jóváhagyja azokat.
- Közreműködik a beruházásokhoz kapcsolódó engedélyek és szakhatósági hozzájárulások megszerzésében.
- Közreműködik az önkormányzati beruházások lebonyolításában, felújítások kivitelezési és ellenőrzési feladatainak szervezésében.
- Részt vesz a folyamatban lévő beruházások kooperációs értekezletein, kapcsolatot tart a kivitelezőkkel valamint az üzemeltetést végző városi szervezettel.

Építésügyi szolgáltatási pont működtetése:

- Információszolgáltatás az állampolgárok részére az építésügyi hatósági ügyintézésük elősegítése érdekében.
- Az építésügyi feladatok intézéséhez az állampolgári kérelmek átvételének és továbbításának, hiánypótlás befogadásának, nyilatkozatok felvételének és továbbításának, digitalizálásának és feltöltésének biztosítása az építésügyi hatósági engedélyezési eljárást támogató elektronikus dokumentációs rendszerbe (a továbbiakban: ÉTDR).
- Kérelmek papír alapon vagy elektronikus adathordozón való fogadása, szükség szerinti szkennelése és az ÉTDR-be történő feltöltésének biztosítása.
- Az építésügyi hatósági eljárás illetékének és az építésügyi igazgatási szolgáltatási díjak befizetésének lehetővé tétele.
- Szervezi, felügyeli és gondoskodik a Hivatal takarítói munkájának ellátásáról"

A Képviselő-testület a Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását a 21/2014. (X.1.) rendelet 3.§-ával, a 27/2014. (XI.19.) rendelet 21.§-ával, valamint a 6/2016. (II.29.) önkormányzati rendelet 2.§-ával hagyta jóvá 2016. február 26-án.

1.8.3. Intézményfenntartás

Veresegyház Város Önkormányzata 1 db bölcsőde, 1 db óvoda (6 db tagóvodával), 2 db szociális intézmény (Veresegyház Városi Önkormányzat Idősek Otthona, Veresegyház Kistérség (Kistérségi) ESÉLY Szociális Alapellátási Központ) és 2 db közművelődési intézmény (Váci Mihály Művelődési Ház és Szabadidős és Gazdasági Innovációs Centrum, valamint Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár) fenntartását látja el.

Önkormányzat – KLIK – egyházak viszonya az intézményfenntartásban

Az Önkormányzat jó kapcsolatot ápol a Veresegyházi Római Katolikus és Református Egyházközséggel. Az egyházi fenntartású intézmények még Veresegyházon, a Szent Pió közösségi ház és a Kálvin téri Református Iskola. Fenntartásukat a működtetők végzik. A Szent Pió közösségi ház a katolikus közösség építésében és kulturális programok szervezésében működik közre a várossal.

1.8.4. Energiagazdálkodás

Az energiagazdálkodás területén az önkormányzat külön koncepcióval nem rendelkezik, Veresegyház Város Önkormányzata,

igazgatási intézményei és gazdasági társaságai fűtésre főként a termálhő szolgáltatást használják mely mind gazdaságossági mint környezetvédelmi szempontból jövedelmező.

Veresegyház Város Önkormányzata, igazgatási intézményei és gazdasági társaságai együttes közbeszerzés keretein belül kötötték meg villamos energia szerződéseiket a 2015. január 01. és 2017. december 31. közötti időtartamra. Módját tekintve elektronikus árlejtés megszabásával történt a Sourcing Hungary Szolgáltató Kft. közreműködésével. A fix árak miatt könnyen kalkulálható, évi bruttó 5,8 millió Ft megtakarítás érhető el (2015 energia árak alapján) az intézményi fogyasztások és a közvilágítás terén, amennyiben a fogyasztói igények nem változnak a bázisévhez képest.

Veresegyház Város Önkormányzata, intézményei, gazdasági társaságai közül a 20-100 m³ közti földgáz teljesítmény igényű intézmények közbeszerzés keretein belül csatlakoztak önkormányzatok, gazdasági társaságok által létrehozott közös energia beszerzési társuláshoz, a konzorcium vezetője Gyula Város Önkormányzata volt. A közbeszerzést és energia beszerzést szintén a Sourcing Hungary Kft bonyolította le ugyancsak elektronikus árlejtés alkalmazásával. A beszerzések két gázévre, 2015. január 01. és 2017. december 31. közti időszakra vonatkoznak.

A város területén 2015-ban megvalósult a város közvilágítási hálózatának korszerűsítése, mellyel további 6 millió forintot spórol a város a közvilágításon.

A városban a legfőbb megújuló energiaforrás a geotermikus víz és hő. A város termálvizes rendszerének kiépítése 1987-ben kezdődött, amikor elsősorban idegenforgalmi okokból megfúrták a város első kútját, a B-15 (Búcsú tér) jelű kutat, amiből 67 °C-os termálvizet nyertek. A kút vizét később gyógyvízzé is minősítették, mely megegyezik a budapesti Széchenyi Fürdő gyógyvizének összetételével. A termálvizet eleinte csak a pár száz méterre található helyi fürdőben hasznosították, de a többlet hőenergia tartalom jelentkezése miatt kézenfekvő lehetőségnek bizonyult, hogy ezt fűtésre is felhasználják. Ennek nyomán 1993-ban valósult meg az első fogyasztó, a Fabriczius József Általános Iskola geotermikus fűtése és használati meleg vízzel való ellátása. Így már az iskola hőcserélőin energetikailag hasznosított termálvizet vezették a gyógyfürdőbe. Négy évvel később a Művelődési Ház, a Zeneiskola és az Óvoda is csatlakozott a geotermikus közműre, majd a 2001-ben megépült Mézesvölgyi Általános Iskola, melynek hőenergia igényét a kezdetek óta termálenergiával biztosítják.

2004-ben az önkormányzat pályázatot nyújtott be a meghirdetett

KIOP energiagazdálkodás környezetbarát fejlesztési programra egy nagyobb léptékű termálprojekt tervével. A támogatás elnyerése nyomán 2006 – 2007-ben egy bruttó 333 millió forintos beruházás valósulhatott meg, melynek 40 %-a vissza nem térítendő támogatás volt. Ennek keretében a geotermikus rendszerre újabb 27 épületet csatlakoztattak, így az akkori összes önkormányzati épület termálvízellátásban részesült. Megépült a termelőkút melletti szivattyúház, illetve lefektettek 6 km nyomvonalhosszú termál távvezetékét. Az önkormányzat lemélyített egy kutat visszasajtolás céljából – a K-23-as jelű kutat - mivel a 1995/LVII. törvény szerint a kizárólag energetikai célokra hasznosított termálvizet (kivéve kertészet) kötelező visszatáplálni Magyarország területén. A nyelőkút mellé telepítettek egy 20 m³-es tároló tartályt, valamint egy visszasajtoló gépházat, melyben elhelyezték a vízszűrő berendezéseket és a besajtoló szivattyúcsoportot. A B-15 jelű termelő kutat felújították és kitisztították.

Később a városnak újabb lehetősége nyílt pályázni, ezúttal a KMOP keretében egy bruttó 656,5 millió projektet. A sikeres pályázatnak köszönhetően a város a költségek 60%-ára vissza nem térítendő támogatást nyert el. Ennek segítségével lemélyítettek egy új termelő kutat - a K-25 jelűt – mivel az első termelő kút kapacitása már nem volt elegendő az új igények kielégítésére. A beruházás keretein belül 2011-ben megvalósult tehát az új termelőkút, ami mellett szivattyúházat építettek a hozzá tartozó termálvíz-hasznosító berendezésekkel együtt. A nyelőkút gépházában a megnövekedett vízmennyiség miatt 2 új vízszűrő berendezést és 3 új visszasajtoló szivattyút szereltek be. Ebben a fejlesztési szakaszban lefektettek több mint 6 km nyomvonalhosszú termál távvezetékét. Megvalósult a villamos erőátvitel, valamint az irányítástechnikai szerelés és a központi távfelügyelet bővítése is, így „on-line” kapcsolat jött létre - az eddigiekhez hasonlóan - az új hőközpontok és a központi számítógép között, ezzel megteremtve a távolsági irányíthatóságát és ellenőrzését a bővített rendszernek. Az új önkormányzati fogyasztókon kívül rácsatlakozott a geotermikus közműre két nagyfogyasztó is, a Sanofi Aventis Gyógyszergyár és a GE Energy Turbinagyár valamint a Garden Invest üvegházak melyek a jelenlegi rendszer fogyasztásának körülbelül 80 %-át teszik ki. Az ipari fogyasztók letelepülésével nemcsak hogy sok munkahelyet teremtettek a térségben, de az önkormányzatnak bevétele is származik az energiahordozó eladásából. A gyárak pedig évente több millió forintot spórolnak meg azzal, hogy olcsó helyi, környezetbarát energiával oldják meg épületeik fűtését és HMV ellátását. A növekvő igények kielégítésére 2015-ben a város egy új kutat fúrt a Patak utca mellett, mely az iparterületet hivatott kiszolgálni. További két kút van

tervezve a város intézményeinek és az új bérlakások fűtési igényeinek kiszolgálására.

A termálrendszer körökre van osztva, a különböző körök nyomvonala a mellékletben található látható. A legelső kör a Fabriczius kör volt, amelybe a Fabriczius József Általános Iskola, a 2001-ben épült Mézesvölgyi Általános Iskola, az 1997-ben létesített termál vezetékre csatlakoztatott Művelődési Ház, Zeneiskola, Piros Óvoda, illetve a 2011-ben épített Fabriczius József Általános Iskola új szárnya tartozik bele. A rendszer bővítése során még 5 kör jött létre. A Fő úti kör, az Innovációs-kör és a Ligetek-kör a 2007-es fejlesztések során alakultak ki. Az egyes körökbe a következő épületek tartoznak bele:

- Fő úti kör: Katolikus Templom, Régi Hivatal, Idősek Otthona, Katolikus Plébánia, Szent Pió Idősek Klubja, Kompakt Hő-központ
- Innovációs-kör: Református Parókia, a volt Mozi épülete (ma: ESÉLY központ) , Fő téri Üzletház, Innovációs Központ, Posta, Református Iskola, Polgármesteri Hivatal
- Ligetek-kör: Misszió Egészség Központ, Gyermekliget Óvoda, Meseliget Bölcsőde

A 2011-es bővítés után pedig a nagyfogyasztókat is magába foglaló két kör jött létre:

- Lévai-kör: Sanofi Aventis Gyógyszergyár, Juko Kft., Mey Hungária Varroda, GE Aviation
- Turbinagyár-kör: Óvoda, Idős Otthon, GE Energy Turbinagyár

2014-es bővítésnél a legnagyobb fogyasztó terület a rendszerbe:

- Garden Invest üvegházak

Az eddig megvalósult rendszer beépített teljesítménye 6,5 MW - ebből 6 MW a fűtés és 0,5 MW a HMV -, az éves hasznosított geotermikus energia pedig 60 TJ, mellyel 2 millió m³/év földgázkiváltást érnek el. Ez azt jelenti, hogy azoknál az intézményeknél és gyáraknál, amelyek részei a geotermikus közműnek, átlagosan 98 %-ban tudják termálenergiával helyettesíteni a fosszilis hőenergiát.

1.9. Településüzemeltetési szolgáltatások

A 2001. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól a helyi önkormányzatok által ellátandó településüzemeltetési feladatokat a következők szerint definiálja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és

fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Tágabb értelemben a településüzemeltetési feladatok körébe sorolhatjuk a településen élő lakosság, vállalkozások, intézmények közszolgáltatásokhoz, komfortérzethez kapcsolódó igényeinek kielégítéséhez, illetve az élhető, fenntartható települési környezet megteremtéséhez és fenntartásához szükséges, az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat is. A törvényben definiáltak mellett például: hó- és síkosságmentesítési feladatok, köztisztaság, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása, utcanev-táblák kihelyezése, külterületi ingatlanok gyommentesítése stb.

Az Önkormányzat a fenti feladatokat közvetlenül saját maga, részben vagy teljesen önálló költségvetési intézményen keresztül (GAMESZ), társulási formában (vízműtársulás), illetve szolgáltatás vásárlás útján látja el. Ezek között legjelentősebb a GAMESZ tevékenysége, amely igen sokrétű feladatokat lát el, többek között a geotermikus hálózat működtetését és a városi közterületek kertészeti feladatait is. Az intézmény foglalkoztatási szerepe is jelentős, a közmunka túlnyomó része rajta keresztül szerveződik, az állandó foglalkoztatotti létszám is jelentős.

1.10. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.10.1. Természeti adottságok

Veresegyház a Pesti-síkság északi részén terül el, 160-180 méteres tengerszint feletti magasságon. A település keleti és nyugati határát lapos buckás homokdombok alkotják. Északkeletről az Öreghegysor és a Margita, délről a Gödöllői-dombság, mogyoródi gyertyános és a fóti Somlyó, nyugatról a csomádi Magas-hegy és a Pesti-síkság határolja a Sződ-Rákos-patak ennek a kisebb medencének a gyér vizeit gyűjti össze a Gödöllői-dombság nyugati lejtőin, hogy a Dunába vigye a nyugatra kiszélesedő völgyalapályon.

A Csomádi-ér, a Mogyoródi-ér, a Folyások vagy Illésaljai-árok, a Mézes-patak és a Kis-patak vizéből jön létre a Sződ-Rákos-patak. Vízjárása és vízállása elsősorban a csapadékviszonyoktól függ, a tavaszi hóolvadás és a nyári záporok alkalmával éri el maximumát.

A talaj humuszban meglehetősen szegény és eléggé meszes tartalmú ezért elsősorban az intenzív szőlő- és gyümölcsstermesztésre hasznosították, majd ezt követően a zöldség- és gyümölcsstermesztésre utalta a lakosságot egyéb más tényezőkkel együtt.

A halmok lejtőit suvadások érték, helyükön és a szakadékokban látni

lehet a feltárult löszfalakat, amelyekbe az idők folyamán pincéket vájtak. A magasabb részek sokhelyütt agyagosak itt-ott, a Somlyóban és a Csonkáson üledékes mészkőrétegek vetődtek a felszínre. A völgyekben laza fehér homok található, helyenként szélhordta buckák is. A patakok árterében tőzeges talajon terjengő vizek, tocsogók, zombékosok náddal, sással, kákával, tavasszal, kacsavirággal stb. Ezekből teremtették meg szívós munkával a kitűnő kertföldeket, amelyeket ha csak egy évre is felhagynak művelőik, szinte azonnal visszavesz a természet.

A Pesti-síkságot — ide értve Veresegyház vidékét is — sokáig a Pannon tenger borította, melynek üledékeiben kőületei néhol a felszínre is kerülnek. Erre települt rá a több helyen a száz métert is meghaladó folyami eredetű homok és sóderréteg, amelynek a hozzávetőleges korát a gödöllői faunaleletek alapján a felső pliocén idejére helyezhetjük. Ekkor rakta le ezt a réteget a jelenlegi medrétől jóval keletebbre folyó Duna, az Ős-duna. A pliocén végétől meginduló kéregmozgások és a következő, a pleisztocén kori éghajlatváltozások alakították ki a táj felszínét. A Duna esése csökkent, vize kevesebb lett, hordalékát fokozottabban rakta le és medre nyugat felé húzódott, miközben teraszokat hagyott maga mögött keleten, a Pesti-síkságon.

A terület a Gödöllői dombság vízgyűjtő területe, az ott eredő patakok vizét a Sződ-Rákos-patak gyűjti össze. Ennek a pataknak a szárazabb időszakokban is volt vize, ezért a XIX. században a térségben 11 malom működött. Ezt a természeti adottságot használták ki, amikor a Sződ- Rákos-patakot a XV. században elgátolták, így jött létre a ma is létező mesterséges tó (Öreg-, Malom- vagy Lábas-tó), mely a következő századokban gazdasági jelentőséggel bírt.

Kezdetben halastóként használták, és a váci püspöki uradalmi malmot működtette, majd a századforduló után döntően idegenforgalmi jelentőséggel bírt. A 80-as években az Öreg-tótól délre alakították ki a Pamut-tavat, majd a Sződ-rákos patak medrének kikotrásával az Ivacsi- tavat. Az így létrejött vízfelület megközelítőleg 16 hektár. 2012-ban elkezdődött egy negyedik jelenleg 4 hektáros (több mint 14 hektárra tervezett) tó kialakítása is az Álomhegyként ismert külterületen a Medveotthon szomszédságában.

A tavak, de főleg az Öreg-tó és az Álomhegyi víztározó partján értékes flóra és fauna alakult ki, az új tó kialakításával egyre több régen nem látott állatfaj tér vissza a veresegyházi régióba.

A napsütéses órák száma évente 1980- 2100 óra közötti, a nyári időszakban 880 óra, míg a téli időszakban 220 óra jellemző. Az évi középhőmérséklet 9,8 és 10,2 °C között alakul, míg a nyári félevi 16,5 és 16,8 °C között van. A napi középhőmérséklet átlagosan 192-195 napon

keresztül haladja meg a 10 °C-ot. Az év folyamán mintegy 192-195 napig nem csökken fagypont alá a hőmérséklet. A csapadékmennyiség éves összege 580 és 610 mm között alakul. A talajt általában 32-35 napon fedi hótakaró. A viszonylag kevés csapadék miatt az ariditási index magas, 1,17 és 1,22 között változik. Az uralkodó szélirány ÉNy-i, de jelentős a dél-nyugati szél aránya is. Az átlagos szélesség valamivel 4 m/s felett van.

1.10.2.1. tájtörténeti vizsgálat

Pest megyében az 1980 óta művelés alól kivett területek aránya dinamikusan nőtt. Az ok a gazdasági változások és a települések, gazdasági területek terjeszkedése – általában a természeti- és mezőgazdasági területek rovására. Ez a tendencia a természeti értékek fennmaradása és a környezetminőség szempontjából káros folyamat.

Veresegyház tájalakulási tendenciáit, a tájhasználat történetét településsoros adatok, az I., II., III. katonai felmérés (1782-85, 1810-1866, 1872-1884), az 1959-es és az 1989-es topográfiai térképek segítségével a XVIII. század végéig visszamenőleg nyomon követhető.

A szántóterületek a XX. század első harmadában növekedtek, majd a század közepétől folyamatos csökkenés következett be. 2000-ben Veresegyház özssterületének már csak 23,2%-át foglalták el.

A zártkertek és gyümölcsösök aránya az 1950-es évektől indult növekedésnek, de az utóbbi két évtizedben arányuk a felére csökkent. A déli domboldalakon a valamikori nagy kiterjedésű szőlőknek (I. katonai felmérés) ma már csak a töredékét művelik, ugyanis a többi területet beépítették.

A rétek területi részesedése a XX. század folyamán a harmadára csökkent. A legelők 1895-ben még Veresegyház területének 1/4-ét alkották, mára pedig teljesen eltűntek, ami az állattenyésztés visszaszorulásával magyarázható.

Az erdők területaránya Veresegyházon 1962-ig nőtt, majd ezt követően a beépítések következtében kis mértékben csökkent. A kis csökkenés elsősorban a Gödöllői-dombvidék Tájvédelmi Körzet megalapításának köszönhető. Az erdők aránya a teljes közigazgatási területhez képest magas (kb. az egyharmada, több mint 800 ha), de területi eloszlásuk kedvezőtlen: kb. 80%-uk a külterület keleti részén, egy tömbben helyezkedik el. Az erdők zöme természetvédelmi szempontból értéktelen ültetvény (akácos, fenyves), mindössze 110 ha a természet közeli erdő (tölgyes). Akácot és erdei fenyőt elsősorban a homokbuckák megkötésére telepítettek, a jelenlegi ültetvények

többsége fáinak átlagéletkora kb. 40-60 év

Veresegyházon a vízfelületek aránya az utóbbi három évtizedben emelkedett. A Sződ rákosi-patak medrének kotrásával és a patak vizének felduzzasztásával öt újabb tavat (Pamut-, Ivacsi-, Kocka-tó, Hínáros és Álomhegyi-tó) hoztak létre Veresegyházon, az így létrejött vízfelület meghaladja a 19 hektárt.

A XX. század második felében a termelőszövetkezetek nagyüzemi gazdálkodást folytattak. A településen a táji értékek jelentősen sérültek, miközben nagyüzemi mezőgazdasági termelésre alkalmassá tették a földeket. A hagyományos rét-, legelő- és erdőgazdálkodás ugyan szintén hatással volt a természetes állapotról, de azokat nem tette tönkre, sőt bizonyos természeti értékek fennmaradásához is vezetett (pl. a ma már védett kékperjés láprétek kialakulása a rendszeres kaszálás által). A később kialakult intenzív gazdálkodás változtatta meg igazán a természetes folyamatokat. A táj teljesítőképessége, terhelhetősége és önszabályozó-képessége romlott.

A '90-es évek gazdasági átalakulásával létrejött új típusú gazdasági társaságok és magángazdaságok a túléléshez szükséges, kevés munkabefektetéssel termesztett kultúrák (pl. kukorica, gabonafélék) mellett jelentős mennyiségű, munkaigényes kertészeti kultúrák termesztését végzik (elsősorban a magángazdaságokban). A patakok mentén epret, káposztát, babot, paradicsomot, paprikát termesztenek. (Az epertermesztés a XX. sz. első felében, a szőlőket elpusztító filoxéravész után vált jellemzővé.)

Veresegyházon a nagyüzemi állattartással szemben a háztáji állattartás (sertés, ló, baromfi) fordul elő.

A gabonafélék termésátlagai meglehetősen alacsonyak, mely jól tükrözi a térség földjeinek átlagos, 8-17 AK értékét. A kis volumenű szántóföldi növénytermesztés helyzetére általánosan jellemző, hogy nem megfelelő természeti- és talajadottságok között folyik. A jelenlegi birtokszerkezet – elsősorban a szántóföldi növénytermesztésben – veszélyezteti a versenyképességet és méreténél fogva (az átlagos birtokméret 1-5 ha közötti) nem tudja biztosítani az egyéni gazdálkodás jövedelmezőségét sem.

Napjainkra a veresegyházi önkormányzat a mezőgazdasági területek döntő hányadát felvásárolta a tulajdonosoktól. Az önkormányzat a földek jelentős részét értékesítette már, melyeken jelenleg is intenzív beépítés (elsősorban lakóterületek kialakítása) folyik.

1.10.2.2. tájhasználat értékelése

Veresegyház tájhasználatát jelenleg a lakófunkcióra történő áttérés jellemzi. A helyi mezőgazdasági hasznosítás vissza szorulóban. Az agglomeráció hatásaként visszaszorulnak a külterületi külterjes állattartási formák és a kaszálórétek és legelők felhagyása, amely számos természetvédelmi probléma alapvető oka.

A funkció és struktúra szerkezeti változások jobb esetben erdő felsarjadást, rosszabb esetben/általában pedig áthatolhatatlan cserjések kialakulását, az özönnövények terjedésével együtt pedig általános állapotromlást, a ritka növény- és állatfajok eltűnését és a tájképi értékek csökkenését eredményezi.

A város gyomnövények által legjobban veszélyeztetett területein kézi kiséppel végeznek tisztító kaszálást, illetve cserjéktől mentesítést a GAMESZ munkatársai és civil szervezetek önkéntesei, amivel idényben bizonyos fokú megoldást jelent az invazív és az allergén növények terjedése ellen.

A helyi élelmiszer-termelésről és -ellátásról az önkormányzat és a falugazdász tájékoztatása alapján megállapítható, hogy a térségben bioélelmiszer-termelők alacsony számban vannak jelen. Az árucseré és kereskedelmi forgalmazás őstermelői szinten a helyi élelmiszerpiacra korlátozódik, mely a térségben csak Veresegyházon működik.

1.10.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.10.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A térség Magyarország két tájegysége az Alföld és az Északi-Középhegység találkozásánál kialakult átmeneti zónában fekszik, ebből adódóan település és környéke változatos élőhelyekkel (tavak, erdők, fenyvesek, lápok, stb.) rendelkezik. Ezen felül az erdősűrűsége az országos átlag felett van. Viszont míg agglomerációs térség fokozottan terhelt és szennyezett a fokozott igénybevétel miatt. A természeti értékek megőrzése napi szintű problémákkal terhelt.

A települési lakó funkciójú területek terjedéséből és a népességszám növekedéséből környezeti nyomás mellett napjainkban fokozottan jelentkeznek a motoros sportok (quad, terepmotor) és az özön-(inváziós-) fajok terjedése okozta degradáció.

A település környezetében fekvő nagyobb kiterjedésű országos jelentőségű, „ex lege”, és természetvédelmi területek melyek hatással vannak a település környezetére is a következők:

Országos jelentőségű védett természeti területek

Gödöllői-dombvidék Tájvédelmi Körzet

A Gödöllői-dombság szívében (Bag, Dány, Domony, Gödöllő, Isaszeg, Pécel, Szada, Valkó, Vácegres, Vácszentlászló és Veresegyház települések határában) 11801 hektár kiterjedésben (ebből fokozottan védett 802,6 ha) 1990 nyarán hozták létre a tájvédelmi körzetet az itt található kiemelkedő jelentőségű természeti és kultúrtörténeti értékek megóvása érdekében.

Jelentős érték és érdekes jelenség az élőhelyek átmenetisége: az európai kontinens azon határterületén járunk, ahol a zárt nedves kontinentális erdő biom és az erdőssztyep biom találkozik. Az éghajlati jellemzőkből itt a csapadékmennyiség a kritikus tényező, amely még éppen elegendő a zárt erdőtársulások kialakulásához. Míg ugyanannak a dombnak a délies kitettséggű oldalán a szárazság- és melegkedvelő molyhos tölgyesek sztyepnővénytárral tarkított együttesét figyelhetjük meg, addig az északi hűvösebb és árnyékosabb oldalon a hegyvidékekre jellemző üde elegyes gyertyános tölgyeseket találunk.

A Középhegységben elterjedt erdők (pl. gyertyános-tölgyes, melegkedvelő tölgyes) mellett található két olyan erdőtársulás (a gyertyánelegyes mezei juharos-tölgyes és a kislevelű hársas-tölgyes), amelyek túlnyomórészt csak a Gödöllői-dombságban fordulnak elő a világon. Mindkettő a hűvös kontinentális erdőssztyepp-erdők közé tartozik. Az Aranyos- és a Besnyő-patak mentén égerligetek húzódnak.

Szűkebb elterjedésű és faunisztikai szempontból jelentős a homoki gyík* (*Podarcis taurica*) és a fokozottan védett pannon gyík* (*Ablepharus kitaibelii fitzingeri*) előfordulása. Az előbbi élőhelye a homok-pusztagyeppek, az utóbbié a nyílt molyhos-tölgyesek. A nedves réten költ a fokozottan védett, rejtőzködő életmódú haris* (*Crex crex*). A fokozottan védett vadmacska* (*Felis sylvestris*) egykor stabil populációját napjainkban a házi macskával (*Felis silvestris catus*) való kereszteződés, a genetikai leromlás veszélyezteti.

„Ex lege” védett területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint ex lege, vagyis a törvény erejénél fogva (külön kihirdetés nélkül is) országos jelentőségű védett természeti terület Magyarországon minden forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. A térségben forrásokat, lápokot és földvárakat találunk az alábbi településeken:

Órbottyán: Vác bottyáni földvár, Alsó-Tece Természetvédelmi Terület

(TT), Nyárias TT és Úr-rétje TT lápjai

Vácegres: Malom-dűlő TT, Egres-patak menti lápok

Vácrátót: Nagy-Tece TT

Veresegyház: Ivacsi-láprét Természetvédelmi Terület, Malom-tó (Veresegyházi Úszószigetek) TT, Úr rétje TT, Malomközi-rét TT (korábban: Egervári-láp), Reveteki-láp TT.

Ezek közül említésre méltó az országosan is elismert, Vácrátóti Botanikus kert TT, mely az ország legnagyobb botanikus kertje, s egyben a leggazdagabb hazai élőnövény gyűjtemény, amely 29 hektárnyi területén közel 13,000 növényfajt és fajtát mutat be.

Ezekon felül a kiemelt fontosságú területek:

A Galga-mente

A Galga-völgy eredeti vegetációja jellemzően ártéri mocsárrét, sásos és nádas komplex lehetett, melyben helyenként szigetszerűen nedves láp-rét foltok ékelődtek. Helyükön ma nagyrészt szántók, kaszálók és puhafás (fűz- és nyár-) ligetek terülnek el. A réteken egykor igen intenzív rétgazdálkodás folyt, ill. folyik ma is, ezért az eredeti vegetáció csak helyenként és csekély területi kiterjedésben maradhatott fent. A megmaradt kaszálórétek (pl. Iklad és Domony községek határában) jelentős botanikai értéke a védett nyári tűzike* (*Leucojum aestivum*). Értékét emeli az a tény, hogy sem a Gödöllői-dombvidéken, sem a Cserhátalján nincs ismert előfordulása. (A védett fajokat *-gal jelöljük.)

A Galgát kísérő dombok eredeti vegetációja, a cseres-tölgyesek az emberi településekhez közeli részeken csak kis számban, foltokban maradtak fenn, de az Ecskenden kiterjedt erdőségeket találunk, itt jelentős művelési ág az erdő- és vadgazdálkodás. A dombokon főként a cseres-tölgyesek, északi oldalain pedig a gyertyános-tölgyesek jellemzőek. Az erdők tisztásain gyakori a védett tavaszi hérics* (*Adonis vernalis*). A ragadozó állatok közül értékes ritkaság a vadmacska* (*Felis silvestris*). Az ecskendi erdők gímszarvas (*Cervus elaphus*) állománya jelentős, a mesterségesen magas szinten tartott nagyvadállomány azonban ökológiai és természetvédelmi szempontból nemkívánatos jelenség.

A Sződ-Rákos-patak mente

A Sződ-Rákos-patak mentének egykori keményfás ligeterdeit az elmúlt évszázadokban kitermelték, így napjainkban a puhafás fűz-nyár ligeterdők a jellemzőek. A patak menti élőhelyek közül a kékperjés láprétek és kisebb kiterjedésben az üde láprétek a legértékesebbek.

A Galga- és a Sződ-Rákos-patak mente fontosabb védett állatfajai:

réti csík* (*Misgurnus fossilis*), mocsári teknős* (*Emys orbicularis*), fehér gólya* (*Ciconia ciconia*), gyurgyalag* (*Merops apiaster*), kabasólyom (*Falco subbuteo*).

A fenti fajokon túl a Galga mentén él a kövicsík* (*Noemacheilus barbatulus*), a vöröshasú unka* (*Bombina bombina*), a folyami rák (*Astacus astacus*) és a gyöngybagoly* (*Tyto alba*) is – utóbbi a környék templomtornyáiban költ. Említést érdemel, hogy a Sződ- Rákos-patak mentén két fokozottan védett állatfaj, a vidra* (*Lutra lutra*) és a lápi póc* (*Umbra krameri*) is előfordul.

Az özönnövények közül a természet közeli és egyéb területeken a japánkeserűfű (*Fallopia japonica*) mellett a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), a selyemkóró (*Asclepias syriaca*), a fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), a bálványfa (*Ailanthus altissima*), a zöld juhar (*Acer negundo*), a kései meggy (*Prunus serotina*), a kanadai és a magas aranyvessző (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*) borítása a legjelentősebb. Az ex lege védett lápok kékperjés láprét foltjainak élővilágát ez utóbbi növények veszélyeztetik leginkább. A túltartott nagyvadállomány (vaddisznótúrás okozta gyepekárosodás és gyomosodás; őz, gímszarvas és muflon erdei rágása, taposása) és a már említett környezeti terhelések együttesen a természeti területek állapotromlásához vezetnek. Az érdekeltek miatt e probléma kezelése igen nehéz feladat. A térségben többfelé telepített erdei- és feketefenyő (*Pinus sylvestris*, *P. nigra*) az akáccal és a selyemkóróval együtt különösen a homoki élőhelyeken fejt ki káros hatást, teljesen tönkretéve az eredeti, igen értékes vegetációt és elősegítve a gyomosodást.

A Natura 2000 program keretében közösségi jelentőségű védett területek

Az Európai Unió Natura 2000 programja keretében a térségben kijelölt különleges madárvédelmi terület nincs. Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek a következők:

Gödöllői-dombság: Erdőkertes, Gödöllő, Isaszeg, Kerepes, Pécel, Valkó és Vácegres közigazgatási területének egyes foltjai (ismertetését ld. a Gödöllői-dombság Tájvédelmi Körzet leírásánál)

Gödöllői-dombság Peremhegyei: Csomád és Mogyoród térségében

Gödöllői-dombság Peremhegyei Natura 2000 terület

Domináns, értékes élőhely-típusai a pannon homoki gyepek, a pannon molyhos tölgyesek, a pannon lejtősztyepppek és a sziklafüves lejtők. Kiemelkedő botanikai értékei közé tartozik a fokozottan védett homoki kikerics* (*Colchicum arenarium*), a homoki nőszirm* (*Iris*

humilis subsp. *arenaria*), és a leánykökörcsin* (*Pulsatilla grandis*). Jelentősebb madarai a nagy fakopáncs* (*Dendrocopos major*), a lappantyú* (*Caprimulgus europaeus*), a tövisszűrő gébics* (*Lanius cullurio*) és a karvalyposzáta* (*Sylvia nisoria*). A ritka kétéltűek listáját a dunai tarajos gőte* (*Triturus dobrogicus*) vezeti. A terület ritka ízeltlábúakban is gazdag: jellemező a szarvas ganéjtúró (*Bolbelasmus unicornis*), a nagy hőscincér* (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár* (*Lucanus cervus*) és a magyar futrinka (*Carabus hungaricus*). A területet veszélyeztető tényezők a taposás és a túllegeltetés, az inváziós fajok térnyerése és a zaj káros hatása.

A térség országos jelentőségű védett lápterületei

A természetvédelmi törvény rendelkezése alapján 1997. január 1-től hazánkban minden láp országos védettséget kapott [23. § (2)]. Veresegyház területén öt lápi élőhely található:

- Ivacsi-láprét Természetvédelmi Terület
- Malom-tó (Veresegyházi Úszószigetek) TT
- Úr rétje TT
- Malomközi-rét TT (korábban: Egervári-láp)
- Reveteki-láp TT

Ezek a területek ritka növénytársulásokban, védett növény- és állatfajokban gazdagok. A veresegyházi lápokra/láprétekre három fő társulás jellemző: a kékperjés láprét, a rekettyés fűzláp, a nádasok és a nádas úszólápok (Malom-tó). (Úszólápnak nevezzük a víz színére húzódó, vízen úszó, tőzegtalajú „növényiszőnyegeket”). A lápok hűvös mikroklimája (nehezen felmelegedő, nedves láptalaj, párás környezet) ritka fajok fennmaradását teszi lehetővé.

A kékperjés láprétek (*Succiso-Molinietum hungaricae*) jellemzője, hogy a talajvízszint tavasszal a felszínen, vagy annak közelében van, de a nyári hónapokban 60-100 cm mélyre süllyed. Jellemző növényfajai a névadó, társulásalkotó magyar kékperje (*Molinia hungarica*), az ördögharaptafű (*Succisa pratensis*), az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) és a hamvasfűz (*Salix cinerea*).

A lápterületek ismertetése során a területek védett botanikai értékeinek bemutatására helyezzük a hangsúlyt, mivel igen kevés zoológiai adat áll rendelkezésre.

Ivacsi-láprét TT

Az Ivacsi-lápréten a magasabb térszinteken elterülő száraz, meszes talajú homokpusztagyep a Folyás-patak völgye felé haladva kékperjés láprétbe, majd ez – a legjobb vízellátottságú (mélyen fekvő) helyeken – kisebb üdeláprét-foltokba (nagyszittyós társulásba) és

rekettyés fűzlápba megy át.

A homokpusztagyepben él a pannóniai bennszülött budai imola* (*Centaurea sadleriana*) és a homoki árvalányhaj* (*Stipa* sp.). A kékperjés láprét nagy értékei a szibériai nőszirm (*Iris sibirica*) és a kornistárnics* (*Gentiana pneumonanthe*). Az üde láprétfoltok növényfajai közül említést érdemel a domináns nagy szittyó (*Juncus subnodulosus*), a kormos csáté* (*Schoenus nigricans*) és a fehérmájvirág* (*Parnassia palustris*).

A láprét védett állatfajai közül említést érdemel a nagy tűzlepke* (*Lycaena dispar subsp. rutilus*) és a barna ásóbéka* (*Pelobates fuscus*).

Malom-tó (Veresegyházi Úszószigetek) TT

A Malom-tavat értékes úszólápjai (összterületük ~ 1,58 ha) miatt 1985-ben megyei, 1997-től országos szinten védetté nyilvánították. A területhez tartozik a Kocka- (Tőzeges-) tó és a Hínáros-csatorna is.

A Malom-tavon az úszóláp-szegélyek nádas társulásának (*Phragmitetum communis*) két típusa a mocsári sásos nádas és a sédkenderes nádas. A nádasszint uralkodó növénye a nád (*Phragmites australis*), néhány helyen a keskenylevelű gyékény (*T. angustifolia*) alkot kisebb állományokat. A liánszint leggyakoribb tagja a sövény szulák (*Calystegia sepium*), a gyepszintben pedig a mocsári kocsord (*Peucedanum palustre*) és a vízi peszérce (*Lycopus europeus*). Az úszólápok belsejének nádas társulása (*Phragmitetum communis*) a szegéllyel ellentétben igen fajszegény, itt a nád a domináns. Az 1m²-nél kisebb úszószigetekre a vízi peszércés mocsári sásos társulás a jellemző.

A Malom- és a Kocka-tavon előforduló növényfajok közül elsőként – a város címerében is szereplő – fehér tündérrózsa* (*Nymphaea alba*) érdemel említést. A mérgező gyilkos csomorika* (*Cicuta virosa*) Magyarországon mindössze tucatnyi helyen fordul elő. A tó úszóláp-szegélyeinek értékes növényfaja a rostostövű sás* (*Carex appropinquata*) és a tavon igen gyakori, nemrég védetté nyilvánított mocsári kocsord* (*Peucedanum palustre*). Az úszólápok kalapos gombafaja a nádi kígyógomba (*Mycaena belliae*).

Az 1930-as években végzett kutatások szerint a Malom-tó vizében 71 algafaj élt, melyek között szép számmal akadtak ritka, az északi lápokra jellemző, hűvösebb klímát kedvelő fajok (a *Desmidiaceae* család fajai) is (Palik 1934). Dr. Kiss Keve Tihamér 2006-ban készült vizsgálata során megállapította, hogy több olyan algafaj is előfordul a tóban, melyek pl. a svédországi mezotróf tavak nyári planktonjára jellemzők. A Cryptophyta fajok száma pedig nagyobb mint legtöbb

más hazai vizünkben. Ugyanakkor az eredmények azt mutatták, hogy a múlt század 30-as éveihöz képest jelentősen nőtt a tóban a növényi tápanyag kínálat, ami az eutróf vizekre jellemző fajok fajsza­mának és mennyiségének növekedésében nyilvánul meg. A Malom-tó vize eutrófikus, politrófikus minőségű. Amit a fitoplankton biomasszája is alátámaszt.

A Malom-tó zsilipjét 1978-ban átépítették (felülfolyóról alulfolyóra) és a tó felett újabb tavakat alakítottak ki, melynek következtében a vízhozam csökkent, a víz­hő­mérséklet pedig megnövekedett. A magasabb víz­hő­mérséklet és az eutrofizáció miatt fellépő vízvirágzások (1980-) a ritka algafajok egyedszá­mának csökkenéséhez, illetve eltűnésükhöz vezetett az elmúlt évtizedekben.

Napjainkban tavasszal a fonalas zöldalgák, nyáron a kékalgafajok (cianobaktériumok) válnak egyedural­kodó­vá. A kékalgák árnyékolásukkal, a betelepített idegen növényevő halak, az amurok pedig táplálkozásukkal járultak hozzá a hínárnövényzet kipusztulásához.

Úr-rétje TT és Malomközi-rét TT (Egervári-láp)

A Náadori-tanyánál, Órbottyánba átnyúlva terül el a Sződrákosi-patakot kísérő, többhektáros Úr-rétje TT lá­pja. (A Sződrákosi-patakon itt egykor malom állt) A nádasban elszórva 50-60 cm magas sászsombékokat (*Carex elata*), az egykori zsombékos hírmondóit találjuk. A terület védett értéke a fehér zászpa* (*Veratrum album*).

A Malomközi-rét TT területéről a vidrafű* (*Menyanthes trifoliata*) valószínűleg kipusztult. A védett területre a Településszerkezeti Terv térképe tavat jelöl. Ennek kialakítása csak a láp gyomos, természetvédelmi szempontból értéktelen részein valósulhat meg.

Reveteki-láp TT

A 2003-ban végzett botanikai felmérés adatai alapján (Sződrákosi Program, I. ütem) Veresegyházon egyedül itt él a tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*)* egy nagyobb, és a buglyos szegfű (*Dianthus superbus*)* egy kisebb állománya. A láp és környezetének 2/3-a mezőgazdasági terület, 1/3-át tájidegen erdő (akác, osterfa) borítja.

A védett terület északi részén egy felhagyott gyümölcsös található, melynek aljában értékes regenerálódó homokpusztagyep van védett növényfajokkal [pl. kései szegfű* (*Dianthus serotina*)]. A homokpuszta Veresegyház egyetlen megmaradt nagyobb kiterjedésű száraz gyepe.

A gerinctelen makrofauna képviselői (szabad szemmel látható, gerinctelen állatfajok) az utóbbi időben visszaszorultak a tavakban, mely a vízrendszert ért károsodások – elsősorban a hínárvegetáció

kipusztulásának –következménye. A gyűrűsférgek közül a szennyezett vizet is jól tűrő csővájóféreg (*Tubifex tubifex*) kora tavasszal figyelhető meg a part menti sekély vízben. A Malom-tó zúgójának vízzel átitatott mohaszőnyege alatt iszapgiliszták élnek. Nagytermetű piócát – orvosi- és lópiócát – már ritkán látni a vizekben. Az élőhely elszegényedése miatt a vízi rovarok közül a szegélyes csíkbogarak, a csíborok eltűntek és a közönséges keringőbogár is megritkult. A poloskák közül a molnárkák gyakoriak, a botpoloska megritkult, a vízi skorpió a nádasok tocsogóiban még előfordul. A szitakötők állománya is jelentősen csökkent az utóbbi tizenöt évben. A pókok közül említést érdemel a védett bűvárpók*, valamint a szintén védett szegélyes-* és parti vidrapók*.

A magasabb rendű rákok közül az őshonos folyami rákot (*Astacus astacus*) visszaszorította a hasonló megjelenésű, de a vízminőségre kevésbé érzékeny, észak-amerikai eredetű cifrarák. A folyami rák megfogyatkozásának másik oka egy gombafaj okozta betegség, a rákpestis terjedése. A puhatestűek közül az iszapcsiga és a tányércsiga a hínárnövényzet kipusztulásával együtt gyakorlatilag eltűnt. A tavi kagyló szintén a tavak lakója, az elevenszülő tavi gömbkagyló élőhelye pedig a Malom-tavat elhagyó patakszakasz.

A tavak fontosabb őshonos gerinces halfajai: csuka (*Esox lucius*), lesőharcsa (*Silurus glanis*), ponty (*Cyprinus carpio*), süllő (*Lucioperca lucioperca*), compó (*Tinca tinca*), sügér (*Perca fluviatilis*). Az apróhalak közül a vörösszárnýú keszeg (*Scardinius erythrophthalmus*), a bodorka (*Rutilus rutilus*) és a szélhajtó küsz (*Alburnus alburnus*) érdemel említést. A mai Ivacsi-tó területén 1987-ig (a tó kialakításának kezdetéig) hínárnövényzettel dúsan benőtt vadvíz volt, ami a vágó csík* (*Cobitis taenia*) és a fokozottan védett lápi póc* (*Umbra krameri*) legnagyobb veresegyházi állományát rejtette. Az előbbi halfaj egy kisebb állománya megmenekült, de a lápi póc kipusztult a vízrendezés következtében. A tavikagylóba ikrázó szivárványos ökle* (*Rhodeus sericeus*) és a 2008. őszi halfaunisztikai felmérés (Sallai Zoltán) során előkerült réti csík* (*Misgurnus fossilis*) a Malom-tó fontos védett fajai. Napjainkban az életfeltételek kedvezőtlen alakulása (hínárvegetáció hiánya, vízvirágzások) következtében, a halaknak csak egy része képes szaporodni. Elsősorban a leső harcsa (*Silurus glanis*), az ezüstkárász (*Carassius auratus*), az idegenhonos törpeharcsa (*Amiurus nebulosus*) és az apróhalak. A Kocka-tó mellett található Hínárosban él a ritka, őshonos aranykárász (*Carassius carassius*) egy megmaradt kis populációja (ez az információ megerősítésre vár). A Malom-tavat elhagyó patakban él a fenékjáró küllő* (*Gobio gobio*) és a vágó csík* egy nagyobb populációja.

A vízi rovarvilág elszegényedése következtében megfogyatkozott a békák – a tavibékák* (*Rana ridibunda*), a barna varangyok* (*Bufo bufo*) és a kecskebékák* (*Rana esculenta*) – száma. (A Malom-tó 1985-ös védetté nyilvánítási javaslatában indokként a botanikai értékek mellett a tó kételtű faunáját emelték ki.) A 2003-ban végzett halfaunisztikai vizsgálatok (Erős Tibor) gőtelárvát* (*Triturus sp.*) mutattak ki a Hínárosban.

A hüllők közül Veresegyház tavaiban megtalálható a mocsári teknős* (*Emys orbicularis*), a vízi sikló* (*Natrix natrix*), de kockás siklót* (*Natrix tessellata*) is megfigyeltek már.

A nádasok jellegzetes madara a nádi rigó* (*Acrocephalus arundinaceus*), az énekesmadarak közül a poszátafajok* is megtalálhatók. A törpegém* (*Iobrychus minutus*) viszonylag gyakori, és megfigyeltek már vörös gémet* (*Ardea purpurea*) is. A guvatfélék közül a guvat* (*Rallus aquaticus*) és a szárcsa* (*Fulica atra*) előfordulása biztos. A tavak jellegzetes madara az 1990-es évek elején megjelent, ma már gyakori tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) és a kis termetű jégmadár* (*Alcedo atthis*). Az utóbbi évtizedben a Malom-tavon megfigyeltek egy sirálpárt* és pár napra az őszi vonuláskor bütykös hattyúkat* (*Cygnus olor*) is. A fokozottan védett gyurgyalag legnagyobb állománya és a parti fecske* (*Riparia riparia*) az Álomhegyi homokgödrök meredek homokfalaiban fészkelnek. A tározó megépítése veszélyt jelent a madarakra.

Az emlősök közül a legértékesebb a fokozottan védett vidra (*Lutra lutra*), de előfordul a vízi cickány (*Neomys fodiens*) és a vízi pocok (*Arvicola terrestris*) is. Nyári estéken gyakran láthatók a tavak felett vadászó denevérek*.

Helyi szinten védett természeti területek

Az Orchideás-rét TT

Az Orchideás-rét HTT (08/2 hrsz, területe kb. 0,2 ha) a Pamut-tó keleti partja és a Fenyves között található, kb. 50 x 40 m-es földterület. A sík részen homoki láprét található, főként fűzbokrokkal, fehér nyárral és erdei fenyővel benépesítve, a meredek homokoldalt pedig nyílt, mészkedvelő homokpusztai vegetáció borítja.

Jelenlegi ismereteink szerint a terület botanikai szempontból igen gazdag: összesen 75 növényfaj él itt (közülük 8 védett), de több gombafaj is előkerült már. Védett orchideafajai a hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*), a vitézkosbor (*Orchis militaris*), a mocsári kosbor (*Orchis laxiflora* subsp. *palustris*) és a mocsári nőszőfű (*Epipactis palustris*).

1.10.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A településen a előző fejezetben említetteken kívül számos természeti oltalom védelme alá kerülendő terület található. Ezek főként a tavak és közvetlen környezetükre

Malom-tavi mocsár (2323/3 hrsz)

Az 1985 óta védettséget élvező Malom-tó (jelenleg a Tv. törvény alapján ex lege országosan védett láp) közvetlen szomszédságában, a tó északi gátjától nyugatra található lápos, fűzbokros terület. Az élőhely nem csak városképi, esztétikai szempontból értékes, hanem védett madárfajok (pl. nádírigó) is fészkelnek itt és a vidrának (NATURA2000-es, európai jelentőségű védett faj) is búvóhelyül szolgál. Ezen kívül elsősorban békák (pl. kecskebéka) fontos szaporodó helye.

Ivacs-tó (2284 hrsz)

Az Ivacs-tóban él a védett vágó csík nevű hal egy nagyobb állománya, északkeleti partján a szintén védett bugás sás zsombékjai található. A tóparton rendszeresen megtalálhatók a vidra nyomai, a víz további védett fajai a vízisikló, a kecskebéka és a szivárványos ökle (NATURA2000-es, európai jelentőségű védett faj). Mivel a tó vize a stranddal is rendelkező, védett Malom-tóba érkezik, állapotának védelme kiemelt feladat.

Medve-láp (041/9 hrsz)

A Medve-láp a Medve Otthon melletti fenyves közepén található, kékperjés láprét. Védett növényfajai a kornistárnics, a kígyónyelv páfrány és a hússzínű ujjaskosbor (összes eszmei értékük min. 300.000.- Ft). A terület ezen kívül védett békák élőhelye.

Laposközi-rét Természetvédelmi Terület (05, 1109/1)

A Laposközi-rét fenyves melletti keskeny sávja a térség kevés megmaradt mocsárrétjeinek egyike, melynek tájképi látványa mellett értékét elsősorban faunája jelenti. Eddigi ismereteink szerint több védett állatfaj (pl. egerészölyv, levelibéka) és a védett konkoly élőhelye. Korábban a terület mellett (a Sport utcában) fészkelte Veresegyház utolsó pár gólyája. A mocsárrét nagy részének önkormányzat általi illegális (építési és vízjogi engedély nélküli) feltöltése óta már nem fészkelnek itt a madarak. Még 2003-ban a helyi lakosok kezdeményezésére közel 80 aláírás gyűlt össze a rét megmentése érdekében (feltöltése ellen), melyet az önkormányzatnak továbbítottak. A Környezetvédelmi és

Mezőgazdasági Bizottság 2004. márciusában határozatban javasolta a terület természeti állapotfelmérését és ennek ismeretében helyi szintű védetté nyilvánítását. A Mézes-patak forrásvidéke ennek ellenére – a Laposok Iparterület kialakítása céljából – feltöltésre került.

Delta- (Cinterem-) láp (981/57 hrsz)

A Delta-láp a Plus Diszkont mögött található nádas terület. Elsősorban a békák és gótéek fontos élőhelye.

Folyás-patak mente (024 hrsz)

A Folyás-patak mente még őrzi a fogyatkozó puhafás ligeterdők élővilágát és ökológiai folyosóként kapcsolatot biztosít a mocsarak, lápok és tavak között. Így a különböző vizes élőhelyek között, lehetőséget teremt az állat- és növényfajok vándorlásának, terjedésének. A patakot kísérő fűz-nyár ligeterdő jellemző fajai a fehér- és a törékenyfűz (*Salix alba*, *S. fragilis*), a fehér és a fekete nyár (*Populus alba*, *P. nigra*).

Álomhegy (020; 022 hrsz)

A homokkitermelés során kialakult kis tavacskákban és a meredek homokfalakban számos védett és fokozottan védett állat- és növényfaj telepedett meg az utóbbi években (pl. gyurgyalag, parti fecske, fehér zászpa, békák, vízisikló). Nemrég találtak itt egy olyan hínárfajt (tőfonal), mely az országban csak kevés helyen fordul elő.

Hegyek Mocsárrét (786/21 hrsz)

A Wesselényi utca északi oldalát kísérő fűzbokros, fűzfás mocsárréten számos védett állatfaj él, elsősorban békák és siklók (leveli béka, vízisikló stb.). Említést érdemel a terület szabadidős funkciója: gyakran kijárnak ide a közelben lakók sétálni.

Viczián-tó (0121/7, 5905/16)

A Veresegyház és Őrbottyán közigazgatási határán elhelyezkedő tó és környéke védett fajai: kecskebéka, mocsári teknős (NATURA2000-es, európai jelentőségű védett faj), vízisikló, nádirigó. A tóhoz gyakran kijárnak sétálni, horgászni gyermekek és felnőttek egyaránt. Őrbottyán Város Önkormányzata a terület őrbottyáni oldalát rekreációs fejlesztési célterületnek jelölte meg.

Veresegyház védelemre javasolt természeti értékei

Veresegyházi Medveotthon

Az 1998-ban létesített Medveotthon országosan ismert, látogatottsága folyamatosan növekszik: évente mintegy 140-150 ezren keresik fel. A 6 hektáros területen működő Medveotthon 42 medvének és 26 farkasnak biztosít megfelelő életteret. A park az év minden napján

nyitva van, hétvégén látványtetés, póni lovaglás, kézműves foglalkozások színesítik a programot. Az intézmény saját honlappal is rendelkezik (www.medveotthon.hu). Veresegyház Turizmusfejlesztési Stratégiája célul tűzi ki a létesítmény kínálatbővítését. Fő prioritások a körbejárhatóság és megközelíthetőség javítása, a gyermek programlehetőségek és a vendéglátás kínálatának szélesítése.

Álomhegyi víztározó

Veresegyház Város Önkormányzata egy víztározó tavat szándékozik létesíteni a Medvefarm közelében. A létesítendő tó – víztároláson túl - lehetőséget kínál majd rekreációs és sport tevékenységek folytatására, és ezzel a város turisztikai programkínálatát jelentősen bővíti majd. Lásd Felszíni vizek.

1.10.3.3. ökológiai hálózat

A térség adottságait elemezve megállapítható, hogy településeinek felén nem az árutermelésnek kell dominálnia, ugyanis az adottságok (közepes vagy rossz vízgazdálkodású homoktalajok, agyagos talajok) nem teszik lehetővé a hagyományos szántóföldi kultúrák megfelelő hozamainak biztosítását. Veresegyház területének 97%-a a vízvédelmi zónába sorolandó, a maradék 3% kettős meghatározottságú (átmeneti, puffer funkciójú) területeket takar.

1.10.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Veresegyházon – mint az agglomeráció legtöbb településén – a lakó- és a gazdasági területek folyamatos bővülése figyelhető meg az utóbbi évtizedekben. 1984 és 2000 között 14,6%-ról 36,7%-ra nőtt a művelésből kivett területek aránya. Ez a trend a lakó- és gazdasági területek terjeszkedése miatt a mai napig folytatódik. 1996 és 2013 között a város népességszáma megduplázódott (7257 főről 17154 főre nőtt), míg 1996-ban a lakásállomány 2580 db., 2013-ben már 5125 db 2015-ben 6099 db.

Részben az önkormányzat miatt az elmúlt évtizedekben egyre több építési telek parcellázására, értékesítésére került sor. A beépített területek természetesen nem csak biológiailag inaktív felületekből állnak, hanem magukban foglalják a zöldfelületeket is. A település gyors terjeszkedése szükségessé teszi a tájrendezési szempontok figyelembevételét, egy Tájgazdálkodási- Védelmi- és Rehabilitációs Program elkészítését.

Veresegyháznak több mint harmada művelés alól kivett terület, ami egyértelműen mutatja azt a negatív folyamatot, hogy a város dinamikus növekedésével feléli a mezőgazdasági és természeti területeket. Amennyiben tovább folytatódik ez a kedvezőtlen

tendencia, Veresegyház rövid időn belül elveszítheti még kedvező környezeti és táji adottságait, vonzerejét.

1.11. Az épített környezet vizsgálata

A települési tér nem homogén. Előfordul benne kisebb-nagyobb kiterjedéssel olyan központ, amit a társadalmi-gazdasági funkciók valamelyike kiemel a környezetéből. Létrejönnek például lakóövek, szolgáltató szerepkörű központok, adott esetben iparövek. A városi lét vizsgálata során kiemelt fontosságú terület az ú.n. CBD, mely a települések magjában szerveződik, és lényegében ez képezi a központi üzleti negyedet. (*Central Business District* – *Központi Üzleti Negyed*). Az alábbiakban az ú.n. szektormodell segítségével vizsgáljuk Veresegyház legfőbb térhasználati funkcionális egységeit.

Az ábrán jól nyomon követhető, hogy Veresegyházon három nagy ipari övezet alakult ki (Észak, Dél, Nyugat). CBD-je nem egy tagban található; részben a Fő út mentén, illetve a Budapesti út mentén. A CBD Veresegyház esetében is magába foglalja a közigazgatási intézményeket (önkormányzat, okmányiroda) is (ábra).

Veresegyház CBD és Ipari szektorai 2015

színezés: saját készítés cégérvizsgálat alapján

(Jelmagyarázat: Piros – CBD 2000 előtt, Narancs – CBD 2000 után, Világoskék – iparterület 2000 előtt, Sötétkék – iparterület 2000 után)

Centrum: (Mézesvölgy, Alvég) Főként Üzleti szolgáltató és kereskedelmi egységek találhatóak itt (CBD). A központban található a Gazdasági és Innovációs Központ illetve az önkormányzat.

Észak: (Revetek) Könnyű ipar és lakórészek. Chinoi (Pharmavit, későbbiekben Sanofi-(Synthé) Labo), Mey Hungária, a Karsai Plast, a General Electric Engine Services és Gramex.

Dél: Szolgáltató és Kereskedelmi terület. CBA, Hoval (fűtés- és szellőzés technika), Alfa'92 (nyílászárók), Körösi Fatelep, Türgyei Fatelep, Szloviker, Szinkron Autó, OMW benzinkút.

Nyugat: General Electric gyár, Garden Invest üvegházak

Összességében a felrajzolt szektormodellben is jól látszik, hogy a települési tér Veresegyház esetében a városi ranghoz méltóan differenciált.

1.11.1. Terület felhasználás vizsgálata

1.11.1.1. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A Mézes-patak mentén a város egy „zöldsávot” kíván kialakítani parkokkal, pihenő területekkel, ennek a területnek a beépítettsége tehát kisebb mértékű lesz a város más területein átlagosnál.

A tavak területe, valamint a későbbi Álomhegyi víztározó területe beépítésre nem szánt terület.

A város rendelkezik egy még hasznosítatlan egybefüggő területtel, a Csonkásfürdővel. Hasznosítására több terv is született az évek során. Ám végleges funkcióját még nem kapta meg. Jelen pillanatban turisztikai célra kívánja a város hasznosítani.

1.11.1.2. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

A város – a nappali oktatási rendszerű középiskolát kivéve - intézményekkel jól ellátottnak mondható. Elérhető bölcsődei szolgáltatás, a település területéről óvodába jelentkező valamennyi gyermeket fel tudja venni a 6 tagóvodával rendelkező Kéz a Kézben Óvoda (emellett magán-és alapítványi fenntartású óvodák, valamint családi napközis is működnek). Az általános iskolai tanítás szintén megoldott – a KLIK által fenntartott iskola mellett református, Waldorf

iskola és sajátos nevelési igényű gyerekek képzésére szakosodott intézmény is működik a településen.

A Gyermekliget Általános Iskola (volt Montessori) 2012 szeptemberétől a térség „rég-új” iskolája. Az iskola 8 osztályos, évfolyamonként egy kis létszámú osztállyal működő, átjárható, családi intézmény. Szakmai munkájukban hangsúlyt kapnak a következők:

- egyéni képességek kibontakoztatása optimális terheléssel,
- személyiség- és közösségfejlesztés,
- cselekvésbe ágyazott tanulás-projektoktatás,
- alkalmazható tudás,
- élethosszig tartó tanulás.

A 2012-2013-as tanévet iskolánkban közel 40 tanuló kezdte meg.

A városban működik egy SNI-s gyerekekre nevelésére szakosodott intézmény is a SZÓFOGADÓ Iskola. Elsődleges célja a beszédfigyelmetlenség miatt sajátos nevelési igényű, vagy az olvasás-, írás- esetleg számolási-zavarral küzdő gyerekek általános iskolai nevelése, oktatása.

Az iskolában a gyerekek kilenc, kis létszámú tanulócsoportban, egész napos oktatási rendszerben tanulnak. Évfolyamonként (Előkészítő osztály- 8.o.) egy tanulócsoportot működtetnek. Az osztályokban 8-14 gyerek tanul együtt. A foglalkozásokat 8 és 16 óra között tartják. Napirendjük tartalmazza a tanórai és fejlesztő foglalkozásokat, szabadidős tevékenységeket.

A tanulók fejlesztését a következő területeken tudjuk biztosítani:

- logopédia
- diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia reedukáció
- anyanyelvi fejlesztés
- mozgásfejlesztés: alapozó terápia, úszás, terápiás lovaglás (a szülők anyagi támogatásával)
- finommotoros és manuális fejlesztés
- drámapedagógia
- gondolkodás fejlesztése
- furulya
- iskolapszichológia

Saját, önálló iskolaépülettel az iskola még nem rendelkezik. Alsó tagozata jelenleg Veresegyházon a Váci Mihály Művelődési Házban, felső tagozata Erdőkertesen a Neumann János Általános Iskola épületében található. 2017/2018-as tanévben az iskola saját iskola

épületet kap a város központjában, az Újiskola utcában.

A településen működnek háziorvosi rendelők, gyermekorvosi rendelők, védőnői szakszolgálat, valamint a Misszió területén szakorvosi rendelők és járó beteg ellátás (GYEMSZI fenntartásában).

Biztosított az alapfokú művészeti oktatás a Lisznyai Szabó Gábor Zeneiskolában.

1.11.1.3. alulhasznosított barnamezős területek

A településen elszórtan találhatók alulhasznosított barnamezős területek. Ezek között szerepel a Sport utcai ipari létesítmény, a város szélén a Lévai és Fő út között található volt „Pafém” telep valamint a Budapesti úton található volt „Inox” gyár.

1.11.1.4. konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Veresegyház Város nem rendelkezik szlömösödött, vagy degradálódott területtel, városrésszel. Veszélyeztetett terület a KSH jelentés szerint a Temető utca és Tompa Mihály utca, Katolikus Temető melletti terület, ahol a szlömösödési mutató meghaladja a 30%-ot, pontosan 34,5 %.

1.11.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.11.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat

Veresegyház morfológiai szempontból több típus keveréke. A belső részeken (Alvég és a Felvég – a mellékelt térképen sötétzöld) még a régi falusi szalagkertes házas elrendezés látható, míg az újonnan beépült részeken a kiskertes házak sakktábla elrendezésben találhatóak (világoszöld) - ez alól kivétel a Csonkás területe, mely erőteljesen sugaras elrendezésű (rózsaszín), tervezésénél egy új központ létrehozása volt a cél.

Állomás utca (Alvég)

Mogyoródi út (Felvég , Központ)

Harmat utca (Hegyek)

A külső területeken már a lakóhely lehetőségek számát/méretét próbálják maximalizálni. Ezt a többszintes építkezéssel illetve a sorház és lakópark elrendezéssel próbálják elérni.

A Ligetek városrész a legújabban beépített rész, ahol 12 éve indultak meg a társasházi építkezések. Úthálózatának tervezésekor a kertvárosi elrendezés és az esztétika dominált.

A Revetek is újonnan beépített rész, viszont úthálózata már rendezett sakktábla rendszerű. A Hegyek rész a hosszú „főutak” és a közöttük megépített keresztutak hálózata. Ezzel egy torz sakktábla elrendezés jön létre, melyet a domborzati viszonyok is befolyásolnak.

Viczián utca (Revetek)

Viczián utca (Revetek)

Az Alvég és a Felvég (Központ) esetében sok helyen megfigyelhető a hosszú szalagtelkes, míg mezőgazdasági felhasználásban lévő terület. Nem ritka a sokszor 1000 m² feletti terület, míg az újonnan kialakított részeken a kisebb, 600-800 m² körüli telek vannak többségben.

Kálvin utca és Innovációs Központ (Központ)

1.11.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az Önkormányzat a hatályos és vonatkozó jogszabályoknak megfelelően tulajdon kataszterrel rendelkezik, mely folyamatosan frissítve van, az átadott, aktivált beruházások feltüntetésre kerülnek.

1.11.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A város épületállományát és a környezetet tartalmazó részletes térkép a Veresegyház – Településszerkezeti tervének TSZT, SZT1, SZT2, SZT3 térképe, amely az IVS mellékletét képezi.

1.11.5. Az építmények vizsgálata

Az építmények vizsgálata során megállapítható, hogy dinamikusan fejlődik az új épületek aránya, köszönhetően az elmúlt időszakban a korábban nem lakott területeken kialakított közművesített és úthálózattal ellátott lakossági építési telkek növekvő számának. Ugyanakkor növekszik a vállalkozások működését biztosító új építmények száma is, főleg az ipari területeken. A városközpont egységes településképi megjelenését célzó fejlesztési koncepció megvalósulása során folyamatosan zajlik a régi épületek elbontása és helyükön új középületek, oktatási, kulturális, hitéleti funkciójú építmények létesítése és meglévő középületek állagjavító felújítása, esztétikai megjelenésük a mai elvárásokhoz illeszkedő színvonalra emelése.

Ebbe a sorba illeszkedik az elmúlt 8 év távlatában az új Polgármesteri Hivatal épületének építése, az épület előtti főtér kialakítása, az Innovációs Központ építése, a Református Általános Iskola bővítése és felújítása, az iskola előtti terület rendezett kialakítása, a Fabriczius József Általános Iskola bővítése és felújítása, , a Nyugdíjas Otthon felújítása, a Szent Erzsébet katolikus templom külső felújítása, a templom belső terének régészeti feltárása, a magas műszaki és esztétikai színvonalat képviselő Szentlélek Templom építése a hozzátartozó parkoló és kert építésével, a két templom között kialakított egységes képet mutató Szentlélek tér kialakítása, a katolikus Plébánia átépítése, a mellette fekvő Tájház folyamatban lévő teljes felújítása, a tervezett Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény új iskolájának folyamatban lévő építése.

További középületek építése várható a városközpontához kapcsolódva, amelyek tovább javítják majd az új épületek számának arányát és az egységes városképet, színvonalas, a mai elvárásoknak megfelelő kellemes, jól élhető környezetet biztosítva a város lakói számára.

Melléklet: Veresegyház - SZT1, SZT2, SZT3 térképe

1.11.5.1. beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A beépítési jellemzők az Önkormányzat képviselőtestülete által elfogadott 30/2013 (XI.11) és 9/2015(VI.1) Önkormányzati rendeletekben (ld.: mellékelt vannak részletezve.

A város 1 gazdasági-szolgáltató, 4 ipari, 16 lakóövezetre és 9 vegyes hasznosítású övezetre van osztva. Ezen felül 10 speciális övezet lett lehatárolva.

A pontos lehatárolások a melléklet térképekben megtekinthetők.

1.11.5.2. magasság, szintszám, tetőidom

Az épületek megengedett magasság, szintszám és tetőidom jellemzőit a mellékelt 30/2013. (XI.11) Önk.rend. tartalmazza.

1.11.6. Az épített környezet értékei

„A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése. Az épített környezet a környezet tudatos, építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.” (Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.)

A Településrendezési Terv készítőjének (Pestterv Kft.) adatai szerint a meglévő belterület lakóövezetében elszórtan meglévő beépíthető területeken kialakítható új lakótelkek száma kb. 2000 db. (Átlagosan 3 fővel számolva ez potenciálisan plusz 6000 fő letelepedését jelenti.) Ha nem számolunk a Ligetek és a Revetek térségében zajló/tervezett beépítésekkel, abban az esetben is Veresegyház lakónépessége hosszú távon meghaladhatja a 20.000 főt. Ez ellentétben áll a Településfejlesztési Konceptió távlati 18.000 fős számával.

Ekkora mértékű növekedés esetén a jelenlegi gépjárműállomány (kb. 4000 db.) várhatóan 2000 db-bal (50%-kal) növekedhet. Ez még az elkerülő utak megépülése esetén is mind levegőszennyezettségben, mind a zajterhelés szempontjából többletterhelést fog jelenteni.

Problémát jelent, hogy a város jelenlegi, központi adóváltások miatt megváltozott anyagi helyzete, (az éves költségvetéssel nagyságrendileg megegyező, 3 milliárd Ft-os adósságállomány) hosszútávon megnehezíti a Településfejlesztési Konceptióban távlati

célként kitűzött 18.000 lakos infrastrukturális kiszolgálását (utak, közvilágítás, csatornázás, bölcsőde, óvoda, iskola, szennyvíztisztító bővítése – a tisztítóművet a szomszédos települések is egyre nagyobb mértékben használják stb.).

1.11.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

A történeti településmag a mai Veresegyház több település, településrész egyesítésével jött létre, az alábbiak szerint.

Felvég, Alvég, Mézesvölgy alkotják a történelmi településmagot. Erre a területre a Fő út kivételével jellemzőek a szűk szabálytalan vonalvezetésű utcák, és szalagtelkes elrendezések. A lakóházak életkora jellemzően 40-100 év, de folyamatosan fiatalodnak az épületek, a Fő út átalakulása látványosan zajlik, amely a régi épületek lebontásával kezdődik.

Az új főter és városháza (Központ)

Az új épületek építésével (fontosabb épületeket lásd az 1.14.. pontban) szélesedik a Fő út vonalvezetése, egyre hosszabb szakaszon alakul ki modern, egységes képet alkotó városközpont, amely a szervezett közlekedés és infrastruktúra kiépítésével, folyamatos fejlesztésével párosul.

További városrészek: Csonkás, Táborhely, Harmatok, Hegyek, Széchenyi Domb, Öreghegy, Tópart, Ivacs, Ligetek, Revetek, Laposok

Termálfürdő (Mézesvölgy)

Öreg-tó Strand (Tópart)

Medvefarm az Álomhegyi tó mellett (Ivacs környezete, háttérben az Álomhegyi tó)

Mézesvölgyi Általános Iskola (Mézesvölgy)

Veresegyház mindig lakott Árpád - kori, templomos település, első okleveles említése 1375-ből való. Tavát 1430-ban szintén oklevél említi.

Tavak látképe

Mai nevének eredetéhez két hagyomány is fűződik. A kettő közül kevésbé valószínű, hogy a tatárok elől a templomba menekülő, majd lemészárolt lakosok vérétől pirosuló falakról kapta volna nevét a település. E legendából arra következtethetünk, hogy 1241 márciusában feltehetően itt is pusztítottak a tatár hadak. Az elfogadhatóbb magyarázat szerint a vakolatlan, vörös téglából épült temploma után hívják Veresegyháznak. A Katolikus Templom feltárása során bebizonyosodott, hogy valóban állt ezen a helyen egy vörös kőből épült templom az Árpád-korban.

A középkorban jelentős birtoknak számított, majd 1638-ban megalakult parasztvármegye egyik hadnagysága itt működött, melyhez 12 falu tartozott.

A XVIII. század harmincas éveiben újjászervezett váci püspöki uradalom egyik birtokkerületének, a veresegyházi ispánságnak székhelye, a XIX század elején a Váci járási alszolgabíró lakhelye.

A XIX-XX. században körorvosi, körállatorvosi székhely. Veresegyház az egykori Pest-Pilis, majd a Pest- Pilis-Solt, 1876-tól Pest-Pilis-Solt-Kiskun, 1950-től Pest megyei település és a Váci járáshoz tartozott 1965-ig, ezt követően a Gödöllői járáshoz csatolták.

A község része volt 1956-ig a mai Erdőkertes település Erdőváros néven.

A járáások megszűnte után 1984-től természetföldrajzi adottságai, kulturális kötődései, elhelyezkedése, közlekedési hálózat kapcsolódásai miatt Gödöllő város vonzáskörzetéhez tartozik. Veresegyház 1970. április 1-jétől nagyközség, gyorsan és dinamikusan fejlődő lakosságában is rohamosan növekvő település (1970-ben 5371 fő, 1980-ban 6019 fő, 1990-ben 6373 fő).

Számos ismert történelmi személyiség járt a településen, így II. Rákóczi Ferenc 1705. július 7-július 10-ig, II. József király 1784. X. 16-án, Fáy András 1812-18-ig volt a település lakója, itt látogatta meg Kölcsey Ferenc és Szemere Pál. Petőfi Sándor 1843-ban kétszer is utazott át e tájon. Damjanich János serege 1849. április 10-én innen indult a váci csatába. Átutazott I. Ferenc József császár is 1857-ben.

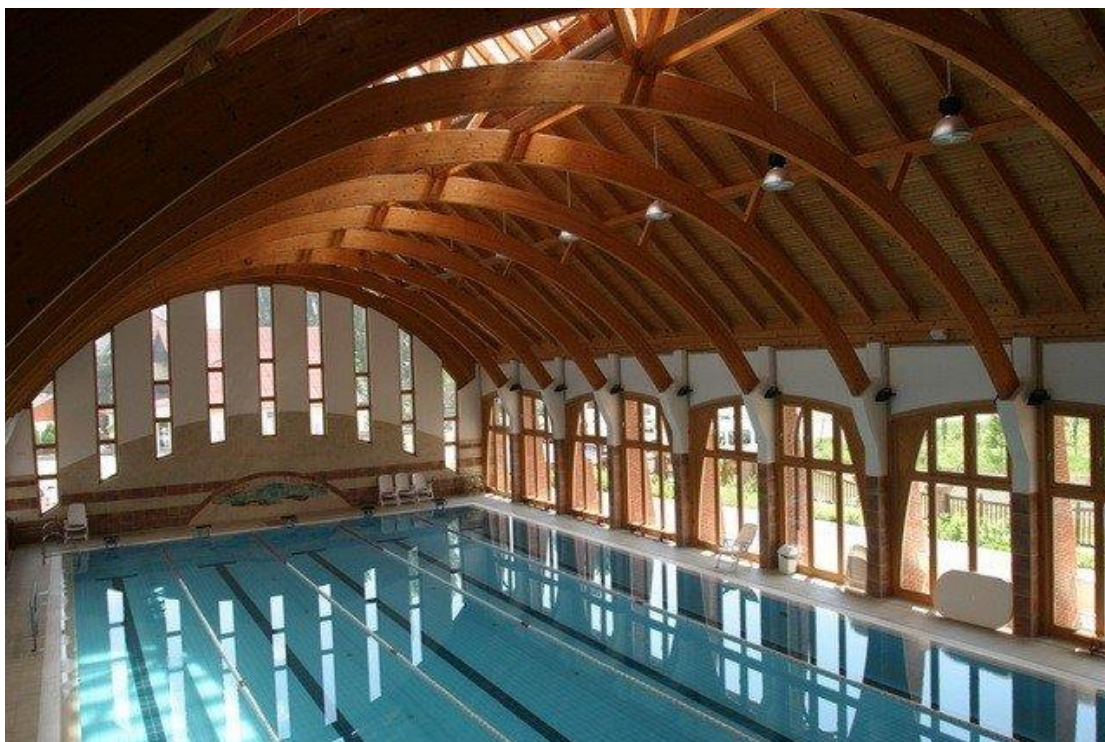
Glória Üzletház a Fő úton

Könyves Kálmán utcai körforgalom

A város lakossága 2001. december 31-én 10.520 fő, közmű ellátottsága (víz, villany, gáz, telefon, szennyvízcsatorna) beépített és beépítetlen ingatlanok vonatkozásában teljes. Veresegyház 1999. július 1-jén városi rangra emelkedett.

A lakosságszám folyamatos növekedése, a környék legdinamikusabban fejlődő településévé tette Veresegyház városát, melynek lakosságszáma 2014-re elérte a 18.000 főt. A növekedéssel az intézményi struktúra is lépést tartott. Ma európai színvonalú bölcsődébe, óvodákba, és iskolákba járhatnak a fiatalok, melyek mind az elmúlt 10 évben épültek illetve felújításra kerültek.

Mézesvölgyi Általános Iskola uszodája

A településre mindig jellemző pezsgő kulturális élet az itt lakóknak és az ide látogatóknak is tartalmas időtöltést kínál. Országszerte ismert Magyarország egyetlen Medveotthona, amely évi 140 ezer látogatót fogad. A Veresegyházi asszonykórus pedig olyan hungaricum melyre még a világhírű Queen együttes is felfigyelt.

1.11.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ információi szerint Veresegyházon összesen 38 lelőhely található.

1.11.6.9. helyi védelem

A településen több védettségre érdemes ingatlan is található, ezek közül azonban csak egy kapott helyi védelem alá helyezést, a Fő út 93. szám alatti Tájház („ex-Láng” Ház).

1.11.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

Több városrészre is jellemző, nehezen feloldható konfliktus a többlakásos társasházak beékelődése a történelmi falusias, illetve üdülőövezeti jellegű településrészekbe. Más jellegű konfliktus a régi, mezőgazdasági művelésre berendezkedett városrészeké: itt a kertes mezőgazdasági területre életvitelszerűen kitelepülők számára az

infrastruktúra (utak, közművek, közvilágítás) hiánya jelentik a problémát, amit csak súlyosbít az, hogy gyakran a telkek és az épületek mérete sem alkalmas lakás céljára. A tavak melletti kistelkes üdülőterületeken ugyanez a probléma. A vasút mellett, és az ipari területeken a közúti forgalom és ennek por- zaj- légszennyezése jelent problémát. Érzékelhető továbbá a konfliktus, mely a folyamatos beépítési, fejlesztési, városi szolgáltatások bővítésének igénye, és a zöldterületek megtartásának, fejlesztésének, egy élhető és természet közeli kisvárosi környezet megtartásának igénye között húzódik.

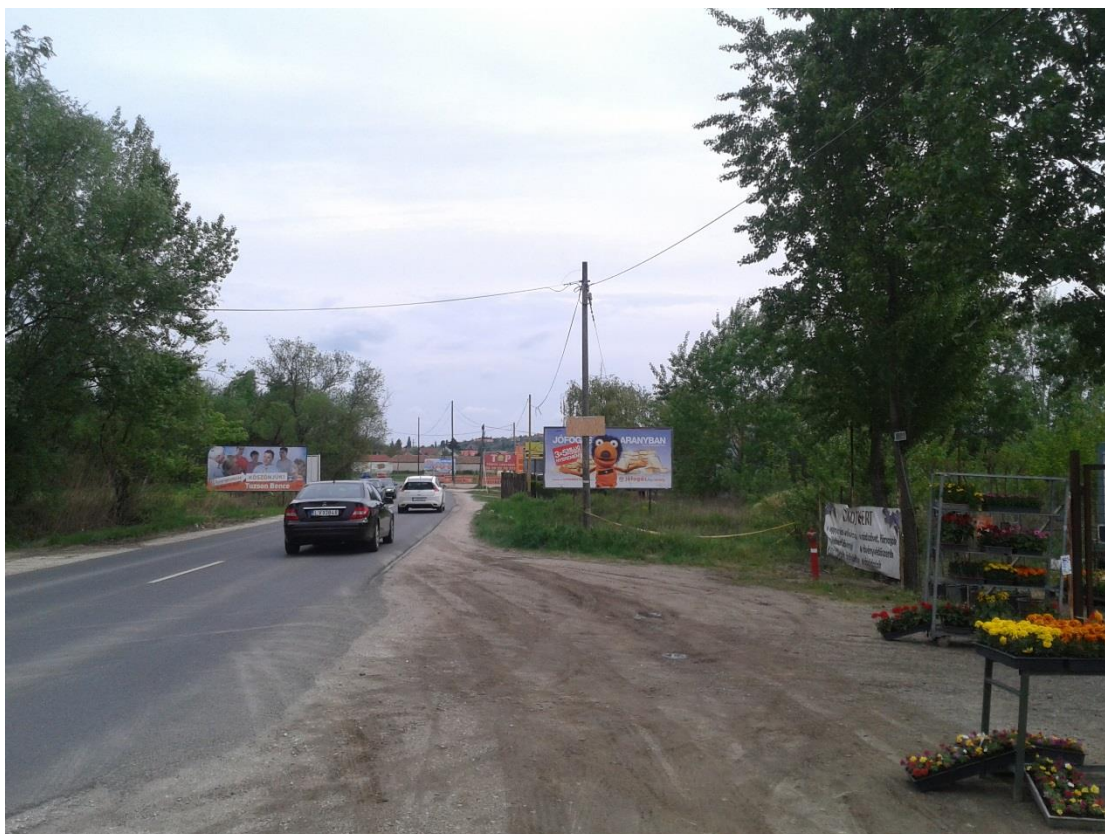
1.12. Közlekedés

Település közlekedési szerepe Veresegyház városa a – Pest megyén és országosan is igen nagynak számító – Gödöllői járás egyik alközpontja. Fekvése a megyében központi, a megyeszékhelytől, Budapesttől mintegy 31 km-re északkeletre található. A KSH adatai szerint a településre a bejárók száma közel másfélszerese az eljáróknak.

A helyben közlekedők körülbelül harmada személygépkocsival, másik harmada gyalogosan jár, a fennmaradó részük pedig nagyobb részben a helyi közlekedést veszi igénybe, kisebb részben kerékpározik. A bejárók és az eljárók kb. 40%-60% arányban személygépkocsival, illetve közösségi közlekedéssel jutnak el végcéljukra, a közösségi közlekedésen belül az autóbusz dominál, a vasút elsősorban az eljárók esetében fontos.

1.12.1 Külső kapcsolatok, országos hálózat

A városon halad át a megye egyik fontos főútja, a – fővárost és az M3 autótutat, Gödöllőt és Vácot összekötő – 2104. sz. elsőrendű főút. A várostól délre fut az M3 autópálya.

Szadai út (2014. számú fő út Gödöllő felé)

Veresegyház környezetének országos jelentőségű főútjai: Az M3-M31-M0 autópályák csomópontja a városközpontból délnyugati irányban nem egészen 25 km-re érhető el. A főváros közúton 30 km autózással érhető el. A Szlovákiába vezető határátkelő 40 km, míg az M1 autópályán az Ausztriába vezető hegyeshalmi nemzetközi közúti határátkelő 250 km távolságban található.

1.12.2. Közúti közlekedés

A belterületi önkormányzati utak közül 103 km kiépített és 80 km kiépítetlen.

A városon vezet keresztül a 2104. jelű országos közút Vác és Gödöllő között, valamint a 2102. jelű országos közút Budapest és Galgamácsa között. Elmondható tehát, hogy a településről elfogadható minőségű, közvetlen közúti kapcsolat vezet a térség két nagyvárosába - Vácra és Gödöllőre -, valamint a fővárosba is.

Fenti két főúton annyira megnövekedett a városközponti területeit érintő napi átmenő forgalom, hogy az utak menti lakóterületek por-és zajszennyezése megterhelő. Szükséges lenne egy várost elkerülő út, hogy az átmenő forgalom ne a városközponton csapódjon le.

A város iparterületein jelen lévő üzemek forgalma is a város főútjait terheli. Szükség lenne egy, a lakóterületeket elkerülő, a Kistrét utcai iparterületet és az M3 autópályát összekötő közvetlen útra a gazdaság fejlesztése és a lakóterületek élhetőségének megőrzése érdekében. Ezek a fejlesztések mind forrásigényük, mind a szükséges tervezési és engedélyeztetési eljárások, illetve az érintendő területek tulajdonviszonyai miatt az Önkormányzat lehetőségein és teherviselő képességén túlmutatnak, megvalósításukhoz térségi összefogásra és megyei támogatásra lenne szükség.

1.12.3. Közösségi közlekedés

A település tömegközlekedési kapcsolatai jónak mondhatók.

Tömegközlekedési kapcsolatok					
	elérhető ég átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbusz szal	vonat járatok átlagos száma munkana pokon	átlagos utazási idő vonattal
Legköz elebbi centru m 1. - Gödöll ő	10-15perc	40	20-25 perc	-	-
Legköz elebbi centru m 2. - Vác	25perc	10	35 perc	27	35 perc
Budap est	30-35perc	42	45 perc	32	45-50 perc

1.12.3.1. közúti

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik a

közúthálózáttal, fizikailag minden környező település elérhető. Az innen induló utasok Budapest, Gödöllő, Galgamácsa és Vác irányába rendelkeznek közvetlen járatokkal. A város közigazgatási területén belül 16 helyközi megálló található.

Veresegyházon közlekedő helyi buszjáratok:

390 Veresegyház, Misszió–Revetek–Misszió

391 Veresegyház, Misszió–Hegyek–Misszió

392 Veresegyház, Ivacs–Ligetek–Csonkás–Ivacs

Környéki járatok:

389 Csomád–Veresegyház, Csonkás–Misszió

394 Csomád–Veresegyház–Órbottyán–Galgamácsa–Püspökatvan

450-452, 454 Gödöllő–Veresegyház–Erdőkertes / Órbottyán–Váckisújfalu

453 Gödöllő–Veresegyház–Erdőkertes–Galgamácsa

455 Gödöllő–Veresegyház–Vácrátót–Vác

Budapestre közlekedő járatok:

318–319 Budapest – Fót – Veresegyház – Galgamácsa

396-399 Budapest–Szada–Veresegyház–Órbottyán

Iskolabusz járatok:

1.12.3.2. kötöttpályás

Veresegyházat az 71-es számú Budapest - Vác villamosított egyvágányú vasúti vonal érinti.

1.12.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Veresegyházon 6,7 km kerékpárút van, valamint 13,5 km – teljes egészében kiépített – járda, illetve gyalogút.

Kiépített kerékpárút egyelőre csak a város területén van, környező településekig elérő kerékpárút sajnos nem áll rendelkezésre.

1.12.3. Parkolás

A gépjárművek ugrásszerűen növekvő száma egyre nagyobb gondokat okoz a parkolás szempontjából - elsősorban a város központi részein. Az Önkormányzat nagy erőfeszítéseket, és anyagi ráfordításokat tett az utóbbi években annak érdekében, hogy ezen a problémán enyhítsen. A helyzet szerdán és szombaton, a rendszeres piacok alkalmával a legsúlyosabb. A parkolási igények további növekedésére lehet számítani a közintézmények és vásárlási lehetőségek környezetében, tekintve, hogy a város lakossága folyamatosan növekszik. A városközpontban és a gyermekintézmények körül újabb fejlesztések lesznek szükségesek a parkolás megoldására.

A városban a parkolás mindenhol ingyenes.

1.13. Közművesítés

A város közművesítése fokozatosan épült ki. Mára a település belterületén legnagyobb részben kiépült a teljes közműellátás, csak néhány városszéli településrészen van részleges közműellátás. Az elmúlt tizenöt évben (2001-2015 között) jelentős közműfejlesztéseket valósítottak meg, amelynek eredményeként nőtt a teljes közművel rendelkező lakások aránya, de az egyes városrészekben, kis számban még maradtak alacsony komfortfokozatú, illetve hiányosan közművesített lakások.

1.13.1. Vízi közművek

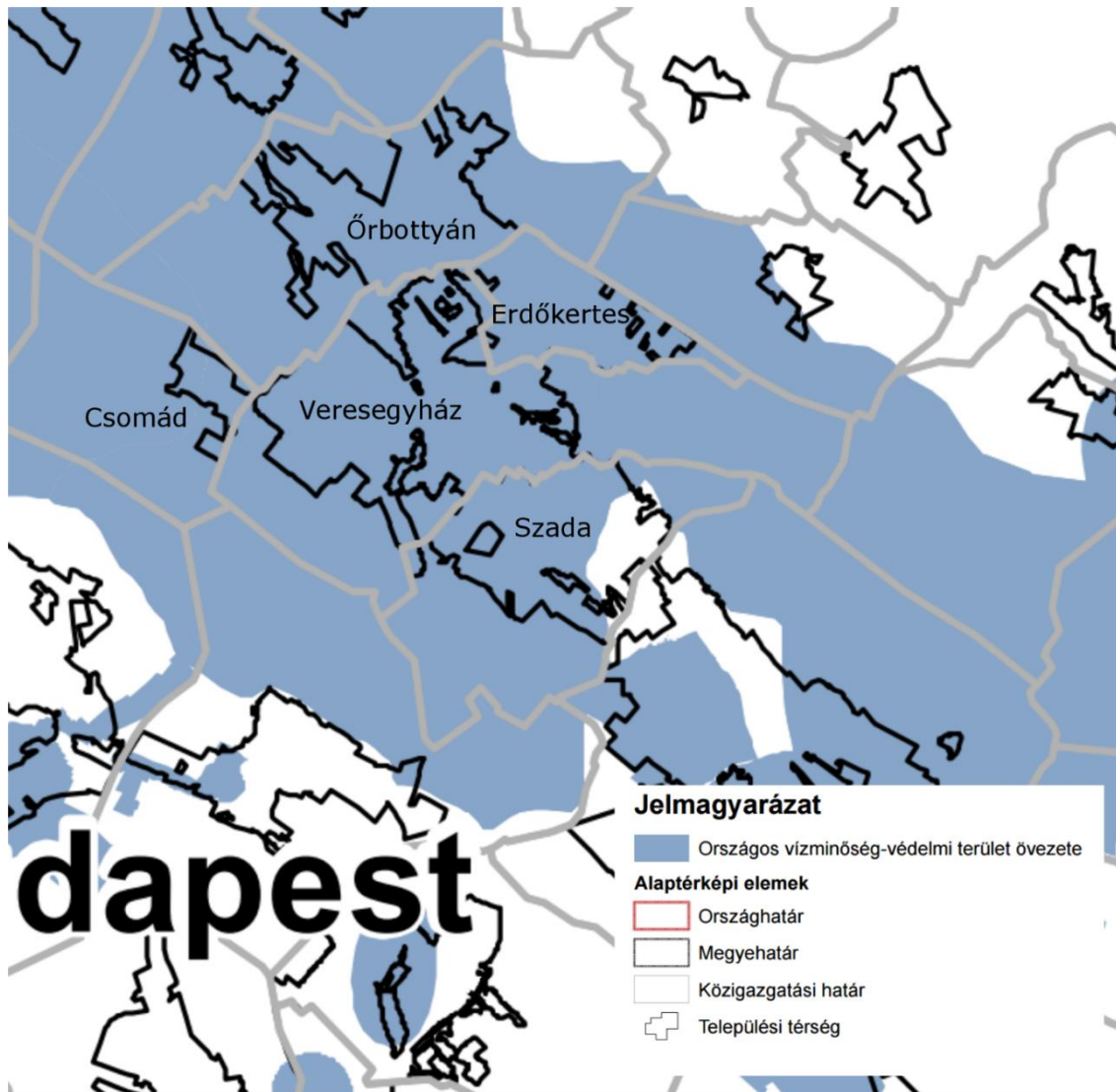
1.13.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat a beépített terület utcáiban 153,9 km hosszban épült ki, ezzel a vízvezeték kiépítettsége a belterületen teljes körűnek tekinthető. Az ivóvízzel ellátott lakások száma a legutolsó statisztikai adatok alapján (2014) 5643 volt, ez a település lakásállományának 92 %-a. Az ellátottság jelzi, hogy lakosság 8 %-a, kb. 100 fő számára nincs megoldva a közüemi vezetékes ivóvíz ellátás. Ezen lakások ellátására a közhálózatra telepített 22 közkifolyó áll jelenleg rendelkezésre. A közüemi vízellátásban nem részesülő telkeken élők a vízellátásukra a közkifolyókon kívül, házi kutakat is hasznosítanak, de azok vízminősége bizonytalan. Verebgyázi vízellátó hálózatának üzemeltetője a Dunamenti Regionális Vízmű Gödöllői Üzemvezetősége.

A településen kiépített termálhő szolgáltatási rendszer található, mely –

egy kivétellel - az összes intézményt és helyi ipari és társasházi létesítményeket is ellát, több mint 64 fogyasztóval.

Az OTRT 2014-ben az országos jelentőségű vízminőség védelmi területek között Veresegyház település érintettségét jelölte.

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzi vízellátást.

Az ágazat részéről elkészített „gördülő fejlesztési terv” keretében a szolgáltató ütemezetten rögzítette az ivóvíz ellátás hálózatának és létesítményeinek rekonstrukciós és fejlesztési igényeit. Fejlesztési célkitűzés az ivóvízellátó hálózat javítása, korszerűsítése, az azbesztcement vezetékek fokozatos cseréje, valamint az új utcanyitásoknál a burkolat építése előtt a vízvezeték kiépítése.

1.13.1.2. szennyvízelvezetés

A településen a szennyvíz elvezetésére elválasztott rendszerű közcsatorna hálózatot létesítettek. A szennyvízcsatorna hálózat a belterületen 107 km hosszban épült ki, ezzel a csatornahálózat a Belváros és az ahhoz kapcsolódó városrészek legnagyobb hányadában kiépítésre került, a peremrészeken kisebb hányadban áll rendelkezésre, míg a külterületi városrészek jellemzően szintén rendelkeznek közcsatorna hálózattal.

A Vác központú DMRV Vízmű Zrt. Veresegyházi Üzemvezetőisége üzemelteti Veresegyház település szennyvízelvezető hálózatát és az összegyűjtött szennyvizek kezelését szolgáló Veresegyházi és térsége szennyvíztisztító telepet. A telepet 2013-ban újították fel, ekkor épült ki a N és P eltávolítását végző ún. III. fokozat. A szennyvíztisztító telep kapacitása 5000 m³ /nap, jelenleg a szennyvíztisztító-telepre érkezett szennyvízmennyiség átlagosan 3600 m³ /nap. Csapadékos időszakokban a szennyvízcsatorna hálózatba az infiltrációval bejutó csapadékvíz a telepet hidraulikailag jelentősen terheli.

Fejlesztési igény a területfejlesztéseknél a csatornahálózat bővítése a szükséges helyeken, valamint a hálózaton az infiltráció megakadályozása, a csapadékvizek hálózatba jutásának mérséklése.

1.13.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Veresegyház csapadékvíz elvezetése főleg a város belső, városközponti részeiben döntően zárt csapadékcatornákkal kiépített. A külső, családi házas beépítésű területeken, néhány helyen még jellemző a nyílt árkos kialakítású csapadékvíz elvezetés, ami legtöbbször füvesített medrű. Az árkok egyes szakaszai szikkasztó árokként üzemelnek, de van néhány szűk utca, ahol semmilyen vízvezetés nem épült ki.

Veresegyház csapadékvizeinek befogadója a város nyugati szélén dél-észak irányban áthaladó Sződ-Rákos patak illetve a reá fűzött tavak sora. A tavak szabályozottak, így azok az árvízcsúcs csökkentésre is használhatók.

1.13.2. Energia

1.13.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Pest megye energiaigénye és energiafelhasználás. A megye energiahordozói szerkezetében a termelőágak és a mezőgazdaság fogyasztása jelentősen meghaladja a kommunális fogyasztás mértékét. A villamosenergia-felhasználás volumene nagyobb az

országos-területi arányoknál.

Veresegyházon a közvilágítási hálózat kiépítettsége 100%-os. A közvilágítás korszerűsítését 2015-ben végezték el. A Meglévő halogén izzók 75%-át energiatakarékos LED fényforrásokra cserélték. Az önkormányzat kezelésében lévő intézmények többségének hőszigetelése megoldott, mely jelentős energia-megtakarítást tesz lehetővé az megújuló energiával történő. Veresegyház legnagyobb gázfogyasztó üzeme a General Electric Power System turbinagyár.

A városban jelenleg csak a termálvizet – mint *részlegesen megújuló energiaforrást* – hasznosítják alternatív energiaforrásként. Termálvízzel biztosítják az önkormányzati intézmények (óvoda, iskola stb.) fűtését.

A Veresegyházat is érintő fejlesztések közül kiemelendő, a meglévő Vecsés-szlovák országhatár közötti ún. „Barátság I.” (50 éves) kőolajvezeték, és a nagynyomású földgázhálózat felújítása. A rekonstrukció igen időszerű a környezeti károk megelőzése érdekében. Veresegyház területén 2003-ban végezték el a rekonstrukciós munkálatokat. A felújítások költségkímélés miatt csak a jelentősebb vonalas létesítmények (vasút, főutak) alatt áthaladó vezetékszakaszokat érintették. 2013-ban elkezdték a „Nabucco” vezeték lefektetését mely érinti a település külterületeit.

1.13.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A város geotermikus energiát használ fel a városi intézmények és fürdő üzemeltetése során.

A közintézmények fűtése és használati melegvíz-ellátása is termál energia felhasználásával történik. Ez alól mindössze a Széchenyi téri óvoda a kivétel, ide nem került bevezetésre a termálvíz, mivel a vezetéknek kereszteznie kellett volna a vasútvonalat, így a beruházás költségeit a város nem tudta vállalni. Ebben az óvodaépületben a tervek szerint a jövőben más típusú megújuló energiát fogunk hasznosítani – pl. napenergiát -, illetve hőszivattyú telepítését is tervezzük.

A város tervei között szerepel más típusú megújuló energia felhasználásának megkezdése. Az ilyen jellegű beruházások költségigénye miatt ezeket a fejlesztéseket jobbra pályázati források bevonásával lehetséges megvalósítani, így a továbbiakban is kiemelt figyelmet kell fordítani az energetikai célú pályázati lehetőségek figyelésére. A tervek között szerepel a napenergia hasznosítása, valamint a szennyvíztisztítóban keletkező szennyvíz-iszap energetikai célú hasznosítása. További lehetőség a meglévő termálfűtési hálózat

hulladék-hőjének további hasznosítása.

A termál fűtési rendszerhez az utóbbi években a város területén működő nagyvállalatok is csatlakoztak (GE, Sanofi, Mey Hungária, Garden Invest), illetve a közelmúltban épült társasházakban is kiépítésre került a rendszer. Ezen fejlesztések eredményeképpen a város területén kibocsájtott szén-dioxid mennyisége tovább csökkent, a tisztább (és költséghatékonyabb) energiaforrás felhasználásának előnyeit pedig már a nagyüzemek dolgozói, és a lakosság egy része is élvezheti.

1.13.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A közintézmények épületei kiemelkedően energia hatékonyak mondhatók. Az épületek állapota megfelelő, többjük az elmúlt néhány évben esett át felújításon, szigetelésen, nyílászáró-cserén. Ezek alól kivétel a Gyermekliget utcai óvodaépületek, ezeket szükséges lenne hő szigetelni és felújítani, illetve a Széchenyi téri óvoda meg lévő épületrésze, ahol szintén a hőszigetelés javítására lenne szükség. Az épület nyílászáróinak felújítása folyamatban van, ez egy ideig javítja az épület állapotát, ám nem tekintető hosszú távú megoldásnak. Néhány év múlva szükséges lesz a nyílászárók cseréje korszerűbbekre.

1.13.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Veresegyházon két vezetékes távközlési szolgáltatást végző cég működik a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. és az Invitel Zrt. A kábelek a fő és gyűjtő útvonalak mellett földkábelben a mellékutcákban légkábelben történik a továbbítás.

Kábeles műsorszórásra csatlakozni az egész város területén lehetséges, több kábelszolgáltató hálózatán keresztül. Az alapszolgáltatást a Magyar Telekom Nyrt. végzi és 3 szolgáltatót elérhető a fogyasztók számára (Magyar Telekom, Invitel, Digi).

Jelenleg az ágazat által vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatóként a térségben 7 szolgáltatót tartanak nyilván. Természetesen ezek bár rendelkezésre állnak, nem biztos, hogy igénybe veszik szolgáltatásukat. Ezek szolgáltatásukat a meglévő antennákon keresztül biztosítják.

1.14. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.14.1. Talaj

A földfelszíni (talaj stb.) és a felszínalatti rétegek (kőzetek, ásványok) közül jelentőségénél fogva kiemelten a talajjal és annak állapotával foglalkozunk. A talaj a (mező) gazdaság szempontjából elsődleges fontosságú környezeti erőforrás, egyik legfontosabb nemzeti kincsünk. A talaj öntisztító, átmeneti tározó (pufferoló) képességével jelentősen hozzájárul a környezetet érő terhelések csökkentéséhez, így például a felszín alatti vizek védelméhez is.

A Gödöllői-dombságra elsősorban a pannóniai homokos üledék és a ráakódott lösz jellemző. Az ilyen alapkőzeten kialakult talajok: a Romain-féle barnaföldek, a rozsdabarna erdőtalajok, emellett a dombság északkeleti részén, a hegyek lábánál a csernozjom barna erdőtalaj is megtalálható. A réti talajok az időszakos túlnedvesedés vagy a magas talajvízszint hatására alakultak ki a mélyebben fekvő (lápos, mocsaras) területeken.

A veresegyházi talajok minőségéről, szennyezettségének állapotáról átfogó felmérés a közelmúltban nem készült. A szénhidrogén-kutatófúrások kb. 900 méter vastagságú agyagréteget mutattak ki Veresegyházon és Órbottyánban (vö. téglagyártás). Ennek a rendkívül jó vízzáró rétegnek köszönhető, hogy a térség gazdag vízi és vizes élőhelyekben (a talajvíz nem szivárog mélyebbre). Az agyagréteget Veresegyház területének döntő hányadán az ó-holocén homok (a nyugat felé vándorolt Ős-Duna hordaléka) borítja. A Sződ-Rákos-patak völgyében újholocén öntésiszap, löszös iszap található. A külterület északi és déli részén kisebb löszfolt van. Veresegyház talajainak többsége meszes, tápanyagban (humuszban) szegény és homokos, amelyre a helybeliek által adott területnevek is utalnak: Bitang-dűlő, Buckák, Homok-dűlő, Nagyhomok stb.

1.14.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

A felszíni és a felszín alatti vizek, illetve a talaj minőségére elsősorban a térség több településén még hiányzó (de napjainkban kiépítés alatt álló) szennyvízcsatorna-hálózat, vagy az alacsony rákötési arány miatti vízszennyezés van káros hatással. A mezőgazdasági területekről származó terhelés (pl. műtrágya bemosódása) az utóbbi évtizedekben csökkent (mezőgazdaság visszaszorulása, növekvő költségek). Talajerózió elsősorban Erdőkertes, Vácegres és Órbottyán domboldalaira jellemző.

A Sződ-Rákos-patak és a Galga

A térség fő patakjait és mellékágait száz-százötven éve még dús vegetáció szegélyezte, amelyet ma már csupán nyomokban találunk meg. A természet közeli élőhelyek kiterjedésének csökkenése a mikroklimára is kedvezőtlen hatással van (csapadékfelvevő és párologtató felületek csökkenése). A patakok mentén inváziós (özön-) növények (pl. magas és kanadai aranyvessző) jelennek meg. A patakok vízhozama az utóbbi évtizedekben jelentősen csökkent és több forrás is elapadt, melyben az általánosan szárazabbá váló éghajlat, az új tavak kialakítása (megnövekedett párologtató felület) és a vizek mezőgazdasági (öntözési) célú hasznosítása játszottak/játszanak szerepet. A vízfolyások egy részét gyakran indokolatlanul (pl. a Sződ-Rákos-patak mentére nem jellemző árvízveszélyre történő hivatkozással) kotorják annak ellenére, hogy azok sem művelt területet, sem épületeket nem veszélyeztetnek. A Sződ-Rákos-patak vízgyűjtője kb. a Vác- Budapest- Gödöllő háromszögben a Pesti-síkság északi részét és a Gödöllői-dombság nyugati, északnyugati lejtőit foglalja magába.

A településeken a csapadékvizek természetes befogadói a felszíni vizek. Az összegyűlő csapadékvizeket általában az utak mentén kialakított nyílt árokhálózat vezeti a befogadókba.

A térség területén a felszíni vizek minőségét mindössze egy ponton mérik rendszeresen. A vereasegyházi Malom-tó strandján 1985 óta mér az ÁNTSZ (1990 előtt: KÖJÁL). A Sződ-Rákos-patakon, annak mellékágain és tavain a Tavirózsa Egyesület rendszeres vízminőség vizsgálatokat végez 2003 óta. Az adatok alapján megállapítható, hogy a Vereasegyházon, Örbottyánon és Vácrátóton is átfolyó patak állapotát a Vereasegyházi Regionális Szennyvíztisztító és a használt termálvíz bevezetése (Termálfürdő) is kedvezőtlenül befolyásolja. A vízfolyások és tavak is erősen terheltek növényi tápanyagokkal (nitrogén-vegyületek és foszfor tekintetében általában szennyezett, IV. és V. osztályú vízminőség). Ez az állóvizeken az algák tömeges nyári elszaporodását (vízvirágzásokat) okoz. Megjegyzendő, hogy a térség számos vízfolyására nézve veszélyt jelentenek az illegális hulladéklerakók is.

A talajvíz szintje az utóbbi évtizedekben jelentősen csökkent, minősége rossz (magas nitrát-tartalom stb.), közvetlen fogyasztásra alkalmatlan. A kedvezőtlen minőség több tényezőre vezethető vissza, amelyek közül általánosan legjelentősebb a szennyvíz zárt rendszerű elvezetésének, illetve kezelésének hiánya és a műtrágyázás. Az emésztőgödörökön keresztül jelentős mennyiségű szennyvíz szivárog ki, illetve sok esetben a szippantott szennyvizet illegálisan a patakokba,

árkokba ürítik. Hasonlóan nagy gondot jelent a szennyvíz ásott kutakba történő bevezetése.

A települések vezetékes vízhálózatába táplált ivóvíz megfelel az ivóvízminőségre vonatkozó magyar és EU jogszabályok előírásainak.

1.14.3. Levegőtisztaság és védelme

A térség levegőjének legfőbb szennyező forrása a közúti közlekedés. A zajszennyezés szempontjából is jelentős gépjárműforgalom a nagyarányú, foglalkozási célú Budapestre ingázásból adódik. A nagyobb belterülettel rendelkező települések (elsősorban Veresegyház) esetében a belső közlekedés is számottevő. A légszennyezésben a települések belterületén áthaladó útvonalak, elsősorban a Vác-Gödöllő (2104. sz.) és a Budapest-Galgamácsa (2102 sz.) utak forgalma által okozott terhelés a meghatározó. Bár a közösségi közlekedési hálózat (MÁV, Volánbusz) Európa más fővárosi agglomerációival összehasonlítva kedvező, a közutak terheltsége és a személygépkocsi közlekedés növekedése miatt kihasználtsága alacsony. A porszennyezettség a legtöbb településen magas, mely egyrészt a talajadottságok, másrészt a szilárd útburkolat hiányából adódik.

A térség településein rendszeres levegőminőség-mérés nem történik. Az Országos Légszennyezettség Mérőhálózat (<http://www.levegominoseg.hu>) legközelebbi (automata és kézi) mérőállomásai Vácott gyűjtenek adatokat. Az automata mérőállomás adatai alapján csak közvetett képet kaphatunk a térség levegőminőségéről. Az adatok alapján a különböző légszennyező anyagok többsége a kiváló és jó kategóriába esett, a szálló por mennyisége azonban rosszabb (megfelelő) minősítést kapott. (A magas érték feltehetően részben a Duna-Dráva Cement Kft. okozta porterhelés miatt van.) A kén-dioxid 2003 és 2007 között csökkenő trendet mutatott, mely a földgáz fűtés elterjedésének és az ipari modernizációnak, illetve a kibocsátások csökkenésének köszönhető. A nitrogén-oxidok koncentrációja a vizsgált ötéves időszakban szintén csökkent, azonban a nitrogéndioxid szintje az órás határértéket többször is meghaladta. E szennyezőanyag legfőbb forrása a közúti közlekedés. 2002 és 2007 között Vácott a levegő szénmonoxid koncentrációja a negyedére esett, a szálló por (PM10) és a – főként közlekedési eredetű – ózon koncentrációja viszont kb. 60%-kal nőtt. Ez utóbbi jelenléte a nyári (fotokémiai) szmog kialakulásának egyik okozója. A szintén közlekedési eredetű, rákkeltő benzol koncentrációja 2004 és 2007 között duplájára nőtt.

A levegő- és zajterhelés tekintetében javulást hozott a főutak díjasítása

a tehergépjárművek számára.

A térség levegőjének szennyezéséhez a termelő ágazatok telephelyei és a háztartások is hozzájárulnak. Utóbbiak kibocsátása főként a fűtési idényben, illetve az avar és a kerti hulladék égetése idején (ősszel) jelentős. Utóbbi tevékenységet a helyi önkormányzatok egy része időben korlátozza. Kibocsátási adatok mérése telephelyenként, bizonyos légszennyező anyagokra vonatkozóan történik, míg a szennyezettség vizsgálatára alkalmanként, például egy-egy beruházást előkészítő előzetes környezeti vizsgálat részeként kerül sor. A Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer adatbázisában (<http://web.okir.hu/sse/?group=KAR>) településenként megtalálhatók az egyes telephelyek kibocsátási adatai.

Egyes településeken a zöldfelületek kiterjedt hálózatot alkotnak, melyek a levegő állapotát jelentősen javítják. A parkok rekreációs jellege azonban fejlesztendő: egy részük kikapcsolódásra kevésbé alkalmas a berendezések (padok, asztalok, játszóterek stb.), illetve a kommunális kiegészítő elemek (pl. szemetesek) hiánya miatt.

1.14.4. Zaj- és rezgésterhelés

A zaj- és rezgésvédelem általános szabályait a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet határozza meg. A rendelet értelmében a zajt és rezgést előidéző létesítmények tervezése, építése és üzemeltetése, valamint meglévő létesítmények bővítése során a vonatkozó zaj- és rezgésterhelési határértékeket be kell tartani.

Ezen határértékeket a 27/2008. (XÉÉ. 3.) sz. KvVM–EüM együttes rendelet határozza meg. A zajtól védendő területek elhelyezkedése függvényében különböző terhelési határértékek kerültek megállapításra.

A környezeti zajforrások közül a legnagyobb terhelést a közlekedés jelenti. A forgalmas 2104. és 2102. számú főút áthalad a településen. A város forgalmas főútjai mentén a közúti zajterhelés sok helyen nappal és éjszakai is határérték feletti. A vasúti zaj elsősorban a Budapest – Vác vasútvonal közvetlen környezetében jelent problémát. A város iparparkjainak zajvédelme a megfelelő védőtávolságok miatt nagyobb lakóterületeken nem okoz problémát az üzemi eredetű zaj. Az üzemi zajok elsősorban kisebb, lokális problémák forrásai lehetnek (Karsai, Sanofy).

1.14.5. sugárzás védelem

A város területén nincs sugárzás által veszélyeztetett terület.

1.14.6. Hulladékkezelés

A város a Zöld Híd Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás tagja. E rendszer keretében 110 település részére biztosítják a korszerű hulladékgazdálkodást. A rendszer fontos prioritásai a szelektív gyűjtőszigetek számának növelése, átrakó állomások, hulladékudvarok létrehozása, komposztálóművek, válogatóművek, inerthulladék kezelők építése, hőhasznosítás megvalósítása, és a nem korszerű hulladéklerakók bezárása.

A települési és a közterületeken felgyülemlett hulladékot a város közigazgatási területén a GAMESZ által összegyűjtött a közterületek tisztántartásából származó kommunális, növényi hulladék, egyéb komposztálható és tömöríthető hulladék ideiglenesen a gamesz telephelyén kerül konténerbe és vár elszállításra.

1.14.7. Vizuális környezetterhelés

A város területén elhelyezkedő ipari-kereskedelmi területeinek (Déli Ipari Terület, Északi Ipari Terület, Kistrét utcai Ipari terület) elhelyezkedése kedvezőnek tekinthető, jelentős vizuális környezetterhelés nem jelentkezik. A város közigazgatási területén, a külterületeken találkozhatunk kisebb-nagyobb méretű, a lakosság által illegálisan elhelyezett kommunális, magán ingatlanról származó zöld, és ritkán építési-bontási hulladékhalmokkal, az önkormányzat és a szolgáltató által szervezett kötelező közszolgáltatás, valamint a lakosság rendelkezésére álló legális hulladék elhelyezési lehetőségek (hulladékudvar stb.) ellenére.

A közterületi reklámozásra használható hirdető táblák többsége önkormányzati tulajdon, ezeken bérelhető a hirdetőfelület. A táblák megjelenése egységes, kivitelezésük esztétikus, így a közterületi reklámozás megjelenése elfogadhatónak mondható.

1.14.8. Árvízvédelem

Veresegyház települést a vízügyi ágazat árvízvédelmet igénylő települések között nem tartja nyilván, azaz Veresegyház nem árvíz-veszélyeztetett település. Ennek ellenére a hirtelen érkező nagy mennyiségű csapadékot a helyi csapadékvíz gyűjtő hálózat nem tudja befogadni és a felgyülemlett víz helyi vízkáreseményt okozhat. A város rendelkezik vízkár elhárítási tervvel, melyet a 25/2013 (III.19) Kt. sz. határozattal fogadtak el.

1.14.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A térség élőhelyeinek sokfélesége a változatos tájnak, illetve klimatikus és talajtani adottságoknak köszönhető. Az erdőborítás aránya az

országos átlag felett van, ugyanakkor a tájhonos erdők részesedése alacsony.

A természeti környezet - mint egy agglomerációs településen általában - fokozott igénybevételnek és károkozásnak van kitéve a lakossági és ipari tevékenység miatt. A védett természeti területek állapotának megóvása napi szintű, egyre súlyosbodó problémákkal terhelt. A települések növekvő népességszámából és a beépítésekből eredő erőteljes környezeti nyomás mellett napjainkban fokozottan jelentkezik a motoros sportok (quad, terepmotor) és az özön- (inváziós-) fajok terjedése okozta degradáció. A különböző értékes szárazgyepi élőhelyek – közülük is leginkább a nyílt és zárt homoki gyepek – különösen sérülékenyek. Vegetációjukat és talajukat felszaggatva felerősödik a degradáció, az erózió és a defláció, az állatvilágra nézve pedig a zajterhelés is káros. A területileg illetékes Duna-Ipoly Nemzeti Park természetvédelmi őrszolgálatának kis személyi állománya miatt a legnagyobb igyekezet mellett is nehezen tudja elhárítani e problémákat.

1.15. Katasztrófavédelem (terület felhasználást, beépítést befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.15.1. építésföldtani korlátok

A településen nincs építésre alkalmatlan terület.

1.15.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A város területén nincs veszélyeztetett terület.

1.15.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A város területén nincs veszélyeztetett terület.

1.15.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

Nincs olyan terület, amely az országos átlagnál nagyobb mértékben veszélyeztetett.

1.15.2. A terület hasznosítás korlátai

1.15.2.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Veresegyház területén nincs.

1.15.2.2. mélységi, magassági korlátozások

A mélységi, magassági korlátozásokat és tevékenységből eredő

korlátozásokat a településen a Veresegyház Város Helyi építési Szabályzata – melyet 2013. november 11-én a 30/2013 (XI.11) kt. határozattal fogadott el a képviselőtestület – valamint a Veresegyház Város Településszerkezeti Terve – melyet a 177/2013 (XI. 08.) kt. határozattal fogadott el a testület – tartalmazza.

1.15.2.3. tevékenységből adódó korlátozások

Veresegyház területén nincs küszöbérték feletti veszélyes üzem.

1.15.2.4 Egyéb tevékenységből eredő korlátozások

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

Vízellátás szolgáltatási területén Települést ellátó regionális ivóvíz gerincvezeték és 5-5 m védőterület igénye

Szennyvízelvezetés Szennyvíztisztító telep és 150 m-es védőtávolsága
Szennyvízátemelők 20 m-es (búzzár és zajszigetelés esetén) és 150 m-es (búzzár és zajszigetelés nélkül) védőtávolsága

Csapadékvíz elvezetés Felszíni vízrendezést szolgáló árkok, csatornák 3-3 m-es karbantartó sávval, tavak menti 6 m-es mederkarbantartó sáv fenntartása.

Energiaellátás: Villamos energia 132 kV-os főelosztó hálózat nyomvonala és biztonsági övezete 22 kV-os gerinc elosztóhálózat nyomvonala, a külterületen 7-7 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete

Földgázellátás: Nagyközép-nyomású földgáz gerincvezeték és biztonsági övezete.

Barátság II. kőolajvezeték védőtávolsága.

Elektronikus hírközlés Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítménye.

1.16. Ásványi nyersanyag lelőhely

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal által kezelt bányászati területek nyilvántartása szerint Veresegyház város területén nincs érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati terület.

1.17. Városi klíma

A városban sajátos klimatikus viszonyok alakulnak ki (városklíma), amelyek hőhullámok idején különösen megterhelőek lehetnek. Az egyes városok klímája között jelentős eltérés lehet, mely eredhet az épületek, építmények, burkolatok fizikai jelenlétéből, vagyis az összetett beépítési struktúrából, a burkolatokon használt vízzáró anyagok (aszfalt, beton) miatt megváltozott lefolyási viszonyokból, az alacsony növényborítottságból, a sokféle emberi tevékenység általi (közlekedés, fűtés, ipar) kibocsátásból (hő, vízgőz, szennyező anyagok, stb.).

Ezek a tényezők együttesen jelentősen módosítják a városok klimatikus viszonyait a szabad térszínéhez képest. Ennek legszembetűnőbb megnyilvánulásai például a város légterében kialakult hőtöbblet (ún. városi hő sziget), a megváltozott átszellőzési viszonyok, a levegőminőségi problémák.

A Fő úton a beépítések miatt tapasztalható a városi ún. „csatornahatás”. Fentieknek megfelelően szükséges, hogy a településszerkezeti, a szabályozási és beépítési tervekben, a zöldterületi rendszertervezésben és a közút- és közműtervezés során nagyobb hangsúlyt kapjanak a klimatikus szempontok.

2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése

A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése:

A, Szegmensenként

Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
Erősségek	Lehetőségek
A város lakosságszáma manapság enyhén növekvőnek tekinthető, 2002 és 2010 között jelentősebb növekedés is tapasztalható volt A városban az elmúlt 10 év során szinte minden évben bevándorlási többlet volt tapasztalható A lakosság képzettsége a megyei és országos átlagnál is magasabb (felsőfokú végzettségűek aránya kimagasló) A foglalkoztatottak aránya magasabb az országos és megyei átlagnál, és növekedő tendenciát mutat Veresegyház kiegyensúlyozott foglalkoztatási mutatókkal rendelkezik az ágazatok tekintetében, nem figyelhető meg egyoldalú foglalkoztatottság A munkanélküliségi ráta az országos átlagnál alacsonyabb szinten állandósult A pályakezdők iskolai végzettsége és a fiatalok által megjelölt keresett állások alacsony	A kedvező vándorlási tendencia fennmaradásával a népesség korszerkezete is kedvező marad Országosan és megyei szinten is csökkenő munkanélküliség, javuló helyi foglalkoztatási környezet Az érettségi nélküli középfokú végzettségűek (szakmunkások) célcsoportja széles, jó alapot adhat a szakképzettséget igénylő vállalkozások megtelepedésének.

korrelációt mutat	
Gyengeségek	Veszélyek
A fiatal- és aktív korúak aránya még nem csökken, de az időskorúak száma jelentősen nőtt az elmúlt évtizedben. Az eltartott népesség aránya enyhén emelkedik	A gyermekszám csökkenése, a társadalom további elöregedése A társadalom elöregedése miatt a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők köre nő.

Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
Erősségek	Lehetőségek
Veresegyház hagyományos központja a környező kistérségnek A település kulturális központja a térségnek, számos civil szervezet működik a városban. A civil szervezetek még nem szerveződtek hálózatba. Rendszeresen vannak sok érdeklődőt vonzó, illetve a helyben élők számára is vonzó események. Hagyományosan jó kapcsolat megléte az önkormányzat és a történelmi egyházak között. A város fejlődése nagyjából egységes, leszakadó térségek nem alakultak ki. Területhasználati konfliktusok kialakulása nem jellemző.	A civil szervezetek tevékenységének fokozódása, további bekapcsolódása a városi közéletbe Környező településekkel való szoros együttműködés kialakítása több területen (mezőgazdaság, kultúra, turizmus, sport) Egyházak tevékenységének erősödése (pl. szeretetszolgálatok)
Gyengeségek	Veszélyek

Kevés az igazán aktív civil közösség, kevés a fiatalokat érdeklő programlehetőség. Nem alakult ki a helyi társadalom formálására, a közélet alakítására alkalmas helyi elit. egységes Az itt lakó számos tudományos, művészeti, gazdasági szaktekintély közül csak néhányan vesznek részt a város életében.	A városkörnyéki települések rivalizálása csökkentheti a térség egészének versenyképességét Mezőgazdasági hagyományok elhalása A zártkertekben, illetve a külterületeken megjelenő spontán lakóhasználat és a hagyományos, állattartást is magába foglaló mezőgazdasági használat konfliktusa
--	---

Intézmény-rendszer (közzolgáltatások) és városüzemeltetés	
Erősségek	Lehetőségek
Az oktatási intézmények száma, valamint kihasználtságuk magas A városban rehabilitációs és aktív kórházi, valamint egészségügyi szakellátás is elérhető. Önkormányzati tulajdonban lévő kulturális, közművelődési feladatokat ellátó intézmények működnek. Egyházi fenntartású oktatási, nevelési intézmények is jelen vannak. A Veresegyházi Gazdasági ellátó Szervezet (GAMESZ) számos városüzemeltetési	A magas színvonalú kulturális, oktatási intézmények szolgáltatásaira való igény bővül Állami kezelésben lévő egészségügyi intézmények fejlesztése Országos felsőfokú oktatási intézményekkel való együttműködés Középiskola (gimnázium) létesítése Iskolai közétkeztetés rendszerének átalakításának tervezése megkezdődött

tevékenységet végez, így megfelelő rugalmassággal tudja ellátni a közfeladatokat. A geotermikus fűtő rendszer működtetése és a Medveotthon is hozzá tartozik.	
Gyengeségek	Veszélyek
Az óvodák kihasználtsága gyakran meghaladja a optimálist, Felsőfokú és középfokú oktatási intézmény nem működik a városban A művelődési ház és az orvosi rendelők városképi szempontból kedvezőtlen, emellett műszakilag nem megfelelő épületben működik, de értékes területen található Aktív kórházi ágy nincs a településen A városüzemeltetési feladatokat ellátó alkalmazottakra a nagy fluktuáció jellemző.	A gyermekszám környező településeken való csökkenésével csökken a bejáró tanulók száma az oktatási intézményekben A közmunkát ellátók képzettsége csökken

Gazdaság szerkezet és dinamika	
Erősségek	Lehetőségek
Ipari-logisztikai üzemek megléte, további iparterületek működése A térség egyik legjelentősebb idegenforgalmi célpontja Több lábon álló gazdasági szerkezet alakult ki a környékbeli hagyományos ipari vállalatok leépülését követően a városba sikerült telepíteni több jelentős termelő high- tech beruházást,	A jól képzett munkaerőre alapozva további magas hozzáadott értékű vállalkozások megtelepedése A kerékpáros turizmus feltételeinek javulása a térségi kerékpárút-hálózat fejlesztésével A következő támogatási időszakban

emellett a kis- és közép vállalkozások foglalkoztatásban betöltött szerepe viszonylag nagy A város vállalkozásai nem konjunktúra érzékenyek A környező kistéleplések munkavállalóinak jelentős része elsősorban itt keres magának megélhetést. Az önkormányzat nagy kiterjedésű területet birtokol az ipari területeken, amelyek további befektetéseket tesznek lehetővé. Az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték a megyei átlaghoz közeli. A medveotthon az idegenforgalom célpontja.	gazdaságfejlesztési fókusz, a gazdaságfejlesztési célú EU-s források bevonása A mezőgazdaságban, illetve a hozzá kapcsolódó feldolgozóiparban és kereskedelemben a helyi vállalkozók összefogásával, helyi értékesítési láncok kialakítása A kulturális-, öko- és rekreációs turizmusra való igény növekedése
Gyengeségek	Veszélyek
A szálláshelyek (kevés) kihasználtsága az országos átlaghoz képest alacsony A bejelentett munkaerő-kereslet 88,9 százaléka fizikai munkakörökre irányult.	A világgazdasági/nemzeti gazdasági problémák elhúzódásával új vállalkozások betelepülése elmarad Az elaprózott ingatlanméretek miatt hatékony Mezőgazdasági termelés nehezen megvalósítható A multinacionális kereskedelmi egységek betelepődése miatt csökken a helyi üzemeltetésű kisboltok szerepe

Önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
Erősségek	Lehetőségek

Az helyi adóbevétel az elmúlt években jelentősen, kiszámíthatóan emelkedett. Az állami konszolidációnak köszönhetően a város hitelállománya jelentősen csökkent. Az önkormányzati vagyonérték – a beruházásoknak köszönhetően – emelkedett.	Az adósságállomány állami átvállalásával az önkormányzat költségvetési forrásai nőnek A vagyonállomány összetétele változatos, ezért rugalmas hasznosításra ad lehetőséget Állami és magánszférával való szorosabb együttműködés a vagyon hasznosításában Új adóbevételek generálása befektetők vonzásával, KKV-k támogatásával Önkormányzati cégek hatékonyabb működtetése
Gyengeségek	Veszélyek
2016-ban jelentősen csökken a várható adóbevétel, továbbá állami elvonások jelentkeznek. Részben rossz állapotú, és az igényekhez képest alacsony önkormányzati szociális-bér lakás-állomány. Az önkormányzati vagyontárgyak között sok a kimagaslóan magas művészeti értékű épület, amelyek fenntartása magasabb a hagyományos középületekhez képest A kimagasló arányú zöldfelületek fenntartásának magas költsége.	A szociális ellátó hálózat költségei a lakosság előregedésével növekedhetnek A szociális ellátórendszer szabályozásának (önkormányzati feladatellátás) változásával az önkormányzat terhei nőnek. Önkormányzati gazdálkodás autonómiájának csökkenése, források központosítása A vagyontárgyak hasznosítására vonatkozó tulajdonosi szabadság csökkenése Az új létesítmények üzemeltetési költsége Fejlesztési célú EU forrásokkal nehéz pénzügyileg tervezni

Táji és természeti adottságok	
Erősségek	Lehetőségek
Változatos természeti értékek jelenléte (magas biodiverzitás) Magas erdősültség	Természetvédelmi pályázatok forrásainak kihasználása Természeti értékek strukturált bemutatása A tórendszer vízgazdálkodási, halgazdálkodási és turisztikai lehetőségeinek kiaknázása
Gyengeségek	Veszélyek
A zöldfelületek fenntartási igénye, így költsége magas A vízgazdálkodási és erdőgazdálkodási területek tulajdonviszonya vegyes (állami+önkormányzati+magán)	Fenntartáshoz szükséges források hiánya miatt a természeti értékek sérülnek Kertes részekben (üdülők) élő lakosság számának növekedése A kertes területek (zártkertek) rendezetlen igénybevétele (beépítés, közlekedés) A természeti értékek túlzott igénybevétele Hétvégi házas területek terjeszkedése

Zöldfelületek	
Erősségek	Lehetőségek

Magas zöldfelületi arány Változatos és jelentős értékű zöldfelületek jelenléte	A lakótelepeken, illetve környezetükben meg lévő zöldfelületek minősége jelentősen növelhető az itt lévő parkoló felületek racionalizálásával. Lakótelepeken zöldfelületek átadása tulajdonosi közösségek általi kezelésbe
Gyengeségek	Veszélyek
A zöldfelületi hálózat elemei nem mindenhol alkotnak összefüggő rendszert. A társasházi tömbtelkek zöldfelületét az önkormányzatnak kell fenntartania Ugyanezen zöldfelületek sok helyen közművekkel szabdaltak terepszint alatt és felett	A tavak környezetében a lakófunkció terjedése A tervezett közlekedési beruházásoknál a zöldfelületi rendszer igényei nem, vagy csak részben kerülnek figyelembe vételre

Épített környezet	
Erősségek	Lehetőségek
Jelentős számú kimagaslóan magas művészeti értékű épület. A város térszerkezete további lakóterület bővülést enged, valamint további iparterület bővítést is	A városképbe nem illő intézményi épületek áttelepítése, az épületek elbontása A kialakuló, építészeti értékű városközponti környezet strukturált bemutatása Régi épületek új funkciókkal való megtöltése
Gyengeségek	Veszélyek

A főútvonal szétvágja várost, a vasúthálózat szintbeli csomópontjai hátrányosak	A nagy értékkel bíró vagy helyi védettséget élvező épületek felújításának, karbantartásának forráshiány miatti elmaradása
---	---

Közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
Erősségek	Lehetőségek
A város elérhetősége kiváló, fő és mellékútvonal, vasút is érinti. A helyi autóbuszos közlekedés minden városrészre kiterjed A városban a kerékpáros közlekedés elterjedőben van, mind hivatásforgalmi, mint turisztikai céllal A belterületi önkormányzati utak többnyire kiépítettek	Az összekötést biztosító, fő utat a Budapesti útról kiváltó út megépülésével az átmenő forgalom csökkenhet a városban Vasútvonal fejlesztése (hozza kapcsolódóan a vasúti átjáró külön szintű átépítése, és a vasút menti területrendezés, vasút által felhagyott területek hasznosítása) A belvárost elkerülő utak kiépítése, városrészek összekötése
Gyengeségek	Veszélyek
A város nagyobb főútjain jelentős az átmenő forgalom A helyi (önkormányzati) utak egy részének állapota állandó fejlesztésre/javításra szorul Egyes városrészek megközelítése– a vasúti elválasztó hatás okán – körülményes A városközpontban, ill. a fürdőnél a parkolás nem elégséges kapacitásban A városközpontban a felszíni parkolás bővítésére• kevés a	Tervezett nagy léptékű állami/önkormányzati beruházások megghiúsulása, elmaradása A belvárost elkerülő utak kiépítésekor az ingatlanviszonyok gátolhatják a beruházást

területi lehetőség A turisztikai helyek, forgalomvonzó létesítmények elérésére a közlekedési rendszer fejletlen, koncepció nélküli A közlekedési infokommunikáció minimális szintű. A kerékpáros infrastruktúra fejletlen, a meglevő hálózati elemek egymástól elkülönülő szakaszokból állnak, nem alkotnak rendszert.	
---	--

Közművek és elektronikus hírközlés	
Erősségek	Lehetőségek
A komfort nélküli lakások aránya alacsony Veresegyház távhő ellátása saját, geotermikus energiát hasznosító rendszerrel rendelkezik. Az elektronikus hírközlési szolgáltatások a település egészén elérhetőek. A szennyvíztisztító rekonstrukciója megtörtént	Belterületen a közútfejlesztési, vagy utak burkolattal történő ellátására irányuló beruházások keretében a hiányzó közműhálózat kiépítése, Még meglévő légvezetékek felszín alatti vezetésének megoldása
Gyengeségek	Veszélyek
Csapadékvíz elvezetés hiányos, fejlesztendő	Lakó- és üdülőövezeti ingatlanok fejlesztésekor a szennyvízcsatornázás kialakításának elmaradása Gázelosztó hálózat fejlesztése, bővítése korlátozott mértékben lehetséges,

Környezetvédelem – klímatudatosság/ energiahatékonyság	
Erősségek	Lehetőségek
A felszíni vizek minőségének folyamatos javulása Napenergia hasznosítására irányuló pályázatok tervezése történik. A város intézményei és új társasházainak java része geotermikus energiával fűtött.	Energiahatékonyság növelésére megnyíló források EU-s Geotermikus energia további kihasználása
Gyengeségek	Veszélyek
Jelentős zajterhelés a fő közlekedési utak mentén A nem iparosított technológiával épült lakóházak fűtési energia szempontjából pazarlóak, a lakásállomány nagy része hő technikai felújításon nem esett át A város közvilágításának ¼ még korszerűtlen (alacsony teljesítményű, pazarló) halogén izzókat használ	Felszíni, felszín alatti vizek mezőgazdasági, ipari eredetű szennyeződése.

2.1.1. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Erősségek	Lehetőségek
• Jól képzett munkaerő, alacsony munkanélküliségi ráta • Jelentős vállalkozói létszám, üzleti érzékenység. • High-tech termelő üzemek jelenléte - Az önkormányzat, a gazdasági szféra, a civil szervezetek folyamatos párbeszéde. • Fejlődésorientált önkormányzati vezetés. Jelentős kulturális, történelmi hagyományok és arra épülő innovatív kezdeményezések. • A természet értékeinek céltudatos védelme. • Jó lakosságmegtartó és vonzó képesség. • Innovatív fejlesztési elgondolások és kezdeményezések, fejlesztések • Jó kistérségi és regionális szintű együttműködés. • Kiegyensúlyozottan fejlődő város, alacsony szintű szegregációs veszélyeztetettség • A hátrányos helyzetűek helyzetét figyelő, gondoskodó önkormányzat	• Kedvező földrajzi helyzet, a város gyors elérhetősége /M3, M31 és M0 autópálya, vasút/, a főváros közelsége, az északi országhatár közelsége. • Kiváló mikroklíma, különleges természeti adottságok /tavak, történelmi tájkert, növény- és madárvilág stb. / • Történelmi és kulturális infrastruktúra, tradíciók. - Gazdaságilag jól fejlett régió, jelentős ipari és turisztikai értékekkel, turisztikai fejlesztésekre orientált regionális gazdaságfejlesztési stratégia. • Turisztikai értékekben gazdag kistérség része – szinergikus hatások. • Foglalkoztatásra alkalmas, növekvő népesség • További High-tech termelő kapacitások betelepítése • KKV szektor tudatos támogatása • Magasan képzett, aktív városi elit (polgárság) kialakulása • Önkormányzati cégek holdingszerű működtetése/racionalizálás
Gyengeségek	Veszélyek

• A város arculatának nem elégséges pozicionálása.• A komparatív előnyök nem elégséges kihasználása (földrajzi helyzet, természeti adottságok, kulturális, történelmi tradíciók, kedvező klíma stb.)• Fejlesztésre szoruló városi infrastruktúra (elkerülő út, parkolóházak, illetve parkolási lehetőségek),• Kis kapacitású vasúti kapcsolat• Az egészségügyi hálózat nem megfelelő infrastrukturális, pénzügyi és szervezeti háttere a központi intézkedések miatt
pénzügyi tervezés bizonytalansága a jogszabályi háttér változásai miatt	• Jelentős verseny az országban és régióban a bevonható erőforrásokért. - A környezeti problémák súlyosbodása• Vízbázisok veszélyeztetettsége• A megyeközpont elszívó hatása.• Munkaerő források beszűkülése egyes területeken.• Az üzleti szféra esetleges ellenérdekeltsége egyes, a környezetvédelem érdekében tervezett intézkedésekkel szemben.• Forráselvonás a központok részéről• önkormányzati önállóság csökkenése• befektetői bizonytalanság a központi intézkedések kiszámíthatatlansága miatt,• KKV –k országos szintű bizonytalansága a fizetési fegyelem és a korrupció miatt/túladóztatás• bankszféra bizonytalansága/hitelfelvétel nehezítése• oktatási rendszer bizonytalanságai

3. MEGVALÓSÍTÁS

3.1. Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükségességtársadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához. Ehez a fő prioritás a *Társadalmi szemléletformálás* mellyel a jövő generációk számára a fenntarthatóság fogalmát és jelentőségét ismertetjük meg. A szemlélet formálás feladatai közé tartozik még az esélyegyenlőség biztosítása .

A társadalom fő kiszolgáló architektúrája a közigazgatási és közszolgáltatási intézmény rendszer. Ennek működésének biztosítás alapvető feladat, ám a hatékonyságának növelése a társadalmi fejlődést elősegítő tényező.

A társadalom minőségének javításához hozzátartozik az emberek egészségügyi és szociális helyzetének javítása. Az életkörülmények biztosítása mellett az oktatás, a közbiztonság és a közösségi közlekedés is fontos szempont.

3.1.1. Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

Projektek:

- Szemléletformáló közösségi fórumok
- „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” program

3.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a városban működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézés.

Projektek:

- Eszközök fejlesztési a hatékonyság jegyében
- Civil társadalom és a közigazgatás helyi szereplői közötti együttműködés javítása

3.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

Projektek:

- Települési egészségtervi kidolgozása és alkalmazása
- Prevenció és rehabilitáció fejlesztése a Misszió Egészségügyi Központban
- Körzeti Gyermekorvosi és fogászati rendelő felújítása
- Kábítószerügyi koordináció és a városi drogstratégia megvalósítása

3.1.4. Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása

Projektek:

- Szociális foglalkoztatás és ellátás fejlesztése

3.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: a Városban található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása érdekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

Projektek:

- Szakképzések kialakítása és fejlesztése a környékbeli cégek igényeinek figyelembevételével
- Iskolakert támogatása és képzésbe integrálása

3.1.6. Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: a Város közbiztonságának javítása, a korábbi felméréseknek megfelelően a lakosság körében aggodalomra ad okot a jelenlegi közbiztonság

Projektek:

- Rendőrségi, Tűzoltósági, Bűn- és Baleset-megelőzési Központ kialakítása Veresegyházon

3.1.7. Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: a város különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

Projektek:

- Hagyományőrző rendezvények szervezése
- Sportrendezvények és sportfoglalkozások népszerűsítése

3.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a városban élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával

Projektek:

- Esélyegyenlőségi program végrehajtása

3.1.9. Községi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a községi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

:

- **Az általános iskolák megközelíthetőségének javítása**
- **Kerékpár utak és járdák felújítása és kialakítása a biztonságos közlekedés érdekében**

3.1.10. Gyermek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

Projektek:

- **A veresegyházi Támaszpont fejlesztése**
- **Közösségi tér kialakítása a fiataloknak**

3.2. Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és biodiverzitásának megőrzéséhez.

3.2.1. Környezet ismerete, környezettudatosság

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás,

környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén.

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a Város polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a Város környezeti állapotára vonatkozóan és értesülhessenek a Városban előkészítés alatt áll környezeti állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

Projektek:

- A város környezetvédelmi programjának fejlesztése
- A közterület gondozás és tisztítás fejlesztése
- Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása
- Nyilvánosság biztosítása a város környezeti ügyeivel kapcsolatban

3.1.1. Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a városi fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a városlakók számára.

Projektek:

- Zöldterületek rehabilitációja és fenntartása
- Fasorok és erdők védelmének fejlesztése
- Természet közeli élőhelyek védelme
- Környezeti és tájsebek feltérképezése és helyreállítása
- Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a város építészeti emlékeinek felújítása

3.1.2. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

Projektek:

- Elkerülő út létesítése a város külterületén
- Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések fejlesztése
- A felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása
- A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéktelepítők helyek felszámolása
- Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása
- Zajterhelés megelőzése
- Lakóövezeti zajforrások megszüntetése

3.1.3. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a városi infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvíz- és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez

Projektek:

- A városközpont járdáinak egységesítése
- A kerékpárút bel és külterületi szakaszának bővítése
-

3.1.4. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a városban, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére. Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

Projektek:

- Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkóhó)
- „Megújuló energia, megújuló közösség” előadások, tudásmegosztások

- A geotermikus és az egyéb megújuló energiaforrások szinergiájának vizsgálata
-

3.1.1. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a városi környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított városi zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a városi klímát, jótékonyan befolyásolja a városképet

Projektek:

- Szabványos játszótér kialakítása
- Tündérkert kialakítása a Sződ-Rákos patak mentén, a Budapesti úttól a Búcsú térig
- Meglévő közparkok megújítása és új közparkok, közösségi terek kialakítása zöldterületeken
- Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése

3.1.2. Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése. Lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

Projektek:

- Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
- Építési és bontási hulladékok hasznosítása
- Hulladékgyűjtő udvar kialakítása
- Veszélyes és kommunális hulladékok begyűjtési és hasznosítási rendszerének kiépítése

3.2. Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik

meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

3.2.1. Nemzetközi együttműködés

Az intézkedés célja: az Agglomerációs Régió környezeti, közlekedési, társadalmi-gazdasági és kulturális szempontú fenntartható fejlesztése.

Projektek:

- „Interreg” programban való részvétel
- Nemzetközi kapcsolatépítés
- Hasonló karakterisztikájú településekkel, tudás megosztás és testvérvárosi kapcsolatok kiépítése
- Meglévő testvérvárosi kapcsolatok ápolása

3.2.2. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja: a városi kötelező és a vállalt feladatok ellátása az önkormányzat Feladata, így az intézkedés célja a városi önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve a város és az ott található intézmények fejlődését

Projektek:

- Hatékony intézményi struktúra kialakítása
- Pályázatokkal kapcsolatos monitoring rendszer kiépítése
- Fejlesztési csoport létrehozása

3.2.3. Ipar fejlesztése

Az intézkedés célja: Érd városában olyan ipari termelő egységek letelepedésének elősegítése, melyek alacsony környezeti terhelés mellett nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Az ipar fejlesztésének további célja a Városban képzett szakemberek számára helyi munkalehetőség biztosítása.

Projektek:

- Befektetési projekt-portfólió összeállítása
- Veresegyház-kártya létrehozása
- Helyi vállalkozásokat támogató szervezet létrehozása
- Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
- Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
- Környezetbarát technológiák alkalmazása
- Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése
- Helyi kistermelők piacon történő megjelenésének segítése

3.2.4. Mezőgazdaság fejlesztése

Az intézkedés célja: Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

Projektek:

- Biokertek ösztönzése
- Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése
- Vegyszermentes háztáji termékek előállítása
- Helyi piac fejlesztése

3.2.5. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke városba vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

Projektek:

- Marketingstratégia kidolgozása

- Önkormányzati támogatás és koordináció a gazdaságfejlesztési / munkahelyteremtő folyamatokban
- Start-up házak létesítése
- Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára
- Környezetbarát technológiák alkalmazása és elterjedésüknek elősegítése
- Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása

3.2.6. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

Az intézkedés célja: alternatív jövedelemforrás teremtése.

Projektek:

- Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása
- Konferencia központ és szálláshely kialakítása
- Városi wellness és gyógyfürdő építése
- Rekreatív és szabadidős falu létrehozása az Újiskola utca és a Pacsirta utca között

4. Monitoring

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknel.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

Cselekvési terv

Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a Város környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

- *Polgármester*
- *Alpolgármester*
- *Bizottsági elnökök*
- *Az Önkormányzat által fenntartott oktatási- nevelési intézmények vezetői*
- *Az Önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői*
- *Az Önkormányzat által kialakított fejlesztési csoport*
- *Társulások*
- *Közműszolgáltatók*
- *Polgármesteri hivatal munkatársai*

A fenti szereplő adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

Civil szervezetek, helyi közösségek

Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente 1 alkalommal ajánlott elvégezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente két alkalommal ajánlott – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok **(INDIKÁTOROK)** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetőek a

bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA 21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítani kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat illetékes osztálya a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjteni adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a település kulturális intézményei a felelősek.

TÁRSADALMI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2016	2017	2018	2019	2020
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
	elvándorlások száma (eset)					
	Odavándorlások száma (eset)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő háziorvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi gyerekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					

	A házi orvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)					
	Gyógyszertárak száma (humán) (db)					
Szociális helyzet fejlesztése	Nyilvántartott állás keresők száma összesen (fő)					
	Éven túl nyilvántartott állás keresők száma					
	Járadék típusú ellátásban részesülők					
	Segély típusú ellátásban részesülők					
	Rendszeres szociális segélyben részesülők					
	Munkavállaló korú népesség					
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya					

Oktatás, képzés fejlesztése	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)					
	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)					
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)					

	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)					
	Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő)					
	Gimnáziumi főállású pedagógusok száma (fő)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Főállású pedagógusok száma a szakiskolákban és a speciális szakiskolában (fő)					
	Nemzetiségi, etnikai oktatásban tanulók száma a nappali oktatásban a középiskolában (fő)					
Közbiztonság fejlesztése	Polgárőrök száma (fő)					
	Bűncselekmények száma (db)					

Kulturális élet fellendítése	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)					
	Múzeumi kiállítások száma (db)					
	Múzeumi látogatók száma (fő)					
	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)					
	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)					
	Kulturális rendezvények száma (db)					
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)					
	Alkotó művelődési közösségek száma (db)					
	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)					

GAZDASÁGI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2016	2017	2018	2019	2020
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	ipartelepek száma (db)					
	bejegyzett vállalkozások száma (db)					
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)					
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	szálláshelyek száma (db)					
	összes szállásférőhelyek száma (db)					
	vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					

	külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	vendéglátóhelyek száma (db)					
	turisztikai információs pontok, irodák száma (db)					

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2016	2017	2018	2019	2020
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	komposztáló háztartások száma (db)					
	biohulladék mennyisége (t)					
	helyi védettség alatt álló területek (m ²)					
	helyi védettségű épített objektumok száma (db)					
	felújításra szoruló középületek száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	zajszennyezés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO ₂) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüemi ivóvízvezeték-					

	hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüemi szennyvízcsatorna- hálózat hossza (km)					
	Közcatornahálózatb a bekapcsolt lakások száma (db)					
	Villamosenergia- fogyasztók száma (db)					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)					
	Összes gázfogyasztók száma (db)					
	Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)					
	Melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)					
	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)					
	Állami közutak hossza (km)					
	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)					
	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)					
	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz					

	menyisége (átszámítás nélkül) (1000 m³)					
	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)					
	Összes elvezetett szennyvíz menyisége (1000 m³)					
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	fenntartható energiahasználat témájú előadások résztevőinek száma (fő)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)					
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)					
Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása	erdő művelési ág aránya a területhasználatban (%)					
	biológiai aktivitás mértéke (%)					
	összes zöldterület a településszerkezetbe n (m²)					
	egy főre jutó zöldterület (fő/m²)					
	szabványos játszóterek száma (db)					

	a zöldfelületek fenntartásra szánt költség (Ft/ha)					
--	--	--	--	--	--	--

MINTA